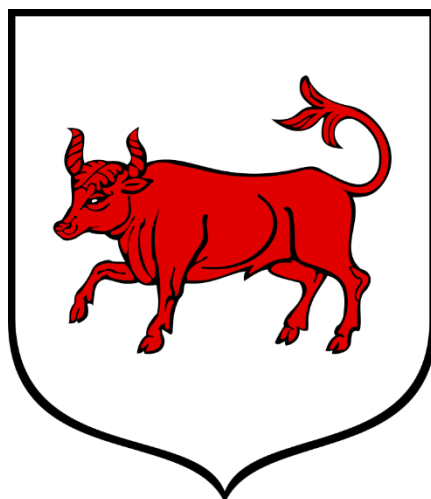

Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2016 – 2023

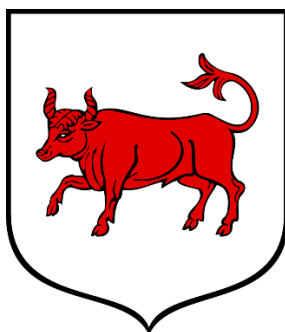

Niniejszy dokument sporządzono zgodnie z zasadą partnerstwa i partycypacji w ścisłym porozumieniu i przy współpracy z samorządem gminnym i przedstawicielami społeczności lokalnej.

Zamawiający:

Gmina Miejska Turek

ul. Kaliska 59
62-700 Turek

Wykonawca:

EU-Consult sp. z o.o.

ul. Toruńska 18C, lokal D
80-747 Gdańsk

Utila sp. z o.o.

ul. Targowa 42/20
03-733 Warszawa

Spis treści

1.	WSTĘP	4
2.	OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	5
2.1.	SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI GMINNYMI I POWIATOWYMI	5
2.2.	SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WOJEWÓDZKIMI I KRAJOWYMI	9
3.	DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI	13
3.1.	METODOLOGIA	13
3.2.	PODZIAŁ MIASTA NA JEDNOSTKI ANALITYCZNE	14
3.3.	LISTA WSKAŹNIKÓW WYKORZYSTANYCH W DIAGNOZIE	18
3.4.	SUMARYCZNY WSKAŹNIK DEGRADACJI	21
3.5.	OBSZAR ZDEGRADOWANY	24
3.6.	OBSZAR REWITALIZACJI	26
4.	POGŁĘBIONA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU REWITALIZACJI	28
4.1.	ZASIĘG PRZESTRZENNY OBSZARU REWITALIZACJI	28
4.2.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU REWITALIZACJI	30
4.3.	PROBLEMY OBSZARU REWITALIZACJI	31
4.4.	POTRZEBY REWITALIZACYJNE	35
4.5.	POTENCJAŁY OBSZARU REWITALIZACJI	37
5.	WIZJA STANU POŻĄDANEGO I PLANOWANYCH EFEKTÓW PROCESU REWITALIZACJI	40
6.	CELE SZCZEGÓŁOWE REWITALIZACJI	41
7.	LISTA PLANOWANYCH PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	45
7.1.	PODSTAWOWE PROJEKTY/ PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	45
7.2.	UZUPEŁNIAJĄCE PROJEKTY/ PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	63
8.	KOMPLEMENTARNOŚĆ W REALIZACJI PROGRAMU	68
8.1.	KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA	68
8.2.	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA	68
8.3.	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO - INSTYTUCJONALNA	77
8.4.	KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA	77
8.5.	KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA	77
9.	INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE INTERWENCJI W OBSZARZE REWITALIZACJI	80
10.	MECHANIZMY WŁĄCZENIA INTERESARIUSZY W PROCES REWITALIZACJI	86
11.	SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI	90
12.	SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	94
12.1.	MONITORING	94
12.2.	EWALUACJA I AKTUALIZACJA	100
13.	SPIS TABEL	102
14.	SPIS RYSUNKÓW	102

1. Wstęp

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Program rewitalizacji jest jednym z dokumentów strategicznych miasta funkcjonujących w systemie planistycznym gminy. Podstawą prawną opracowania Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2016 – 2023 (zwanego dalej Programem Rewitalizacji, w skrócie PR) jest Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz.U. 1990 nr 16 poz. 95). Jednocześnie jego zapisy są zgodne z:

- Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. rok 2015, poz. 1777).
- Wytocznymi Ministerstwa Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.,
- Zasadami programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+.

Dokument ten jest długofalowym programem działań mających na celu przywrócenie ładu przestrzennego obszarowi rewitalizacji, przy jednoczesnej poprawie warunków życia jego mieszkańców i zapewnieniu ożywienia gospodarczego. Kluczowe do opracowania Programu Rewitalizacji było wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. W tym celu przeprowadzona została diagnoza wewnątrzgminna, która pozwoliła na zidentyfikowanie obszarów na terenie miasta charakteryzujących się najtrudniejszą sytuacją przede wszystkim w sferze społecznej, a także w minimum jednej z pozostałych sfer. Diagnoza składała się z analizy ilościowej danych zastanych, a także badań jakościowych, które pozwoliły na poznanie faktycznych problemów i potrzeb społeczności lokalnej. W odpowiedzi na zidentyfikowane problemy zaplanowany został zestaw działań w postaci projektów rewitalizacyjnych, które wpisują się w określone cele służące realizacji wizji obszaru rewitalizacji w 2023 r. W celu sprawnego i skutecznego wdrażania Programu Rewitalizacji określone zostały także indykatywne ramy finansowe, a także system zarządzania procesem. Biorąc pod uwagę, że miasto jest żyjącym organizmem Program Rewitalizacji będzie mógł ulegać w perspektywie czasu modyfikacjom uwzględniając zachodzące zmiany w otoczeniu wewnętrznym i zewnętrznym, dlatego też zaplanowany został system monitorowania i ewaluacji umożliwiający ocenę zakładanych rezultatów.

2. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi

Jednym z ważniejszych narzędzi wprowadzania zmian na obszarze miasta Turek jest Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Turek na lata 2016-2023. Został on opracowany w powiązaniu z istniejącymi już dokumentami strategicznymi obowiązującymi w Mieście i powiecie tureckim, a także w województwie wielkopolskim i w kraju.

2.1. Spójność z dokumentami gminnymi i powiatowymi

Działania wyznaczone w „Programie Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2016-2023” są spójne z celami, kierunkami i działaniami gminnych dokumentów programowych, tj. „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Turek na lata 2016-2025”, „Zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Turek” oraz „Planem gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Turek”. Ponadto niniejszy dokument wykazuje się komplementarnością z zapisami dokumentów na szczeblu powiatowym tj. „Zintegrowaną strategią rozwoju gospodarczego gmin Powiatu Tureckiego na lata 2015-2025”, „Strategią marki i produktu turystycznego dla obszaru Powiatu Tureckiego” oraz „Strategią integracji i rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Tureckim na lata 2016-2025”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Turek na lata 2016-2025

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Turek traktowana jest jako długofalowy program działań, który ma kluczowe znaczenie dla lokalnej polityki społecznej. W dokumencie zawarta jest diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych i badanie ankietowe. Część programowa Strategii zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata.

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Turek na lata 2016-2025, jest następująca: „Gmina Miejska Turek miejscem zaspokajania potrzeb wszystkich mieszkańców.” Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

Wskazane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych cele strategiczne takie jak:

- Cel strategiczny 1.: Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.
- Cel strategiczny 2.: Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom i zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
- Cel strategiczny 3.: Działania na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz zapewnienie im udziału w życiu społecznym.
- Cel strategiczny 4.: Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego w mieście.
- Cel strategiczny 5.: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego¹.

a także przypisane im cele operacyjne oraz kierunki działań stanowią dopełnienie założeń niniejszego Programu Rewitalizacji. Wpisane do Programu Rewitalizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą ukierunkowane na niwelowanie zidentyfikowanych, również w Strategii, negatywnych zjawisk społecznych. Zakłada się, że podjęte działania będą m.in. podniosą poziom bezpieczeństwa lokalnego, zwiększą aktywność życiową osób starszych oraz osób

¹ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Turek na lata 2016-2025, przyjęta Uchwałą Nr XVIII/176/16 Rady Miejskiej Turku z dnia 21 kwietnia 2016 roku

niepełnosprawnych i tym samym przyczynią się do skutecznego wdrożenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Turek

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta jest podstawą dla racjonalnego dysponowania przestrzenią w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego miasta przy zachowaniu cennych wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Turek zostało przyjęte uchwałą Nr X/60/11 Rady Miejskiej Turku z dnia 19 maja 2011r.

Głównym założeniem obecnego Studium jest kontynuacja i rozwinięcie dotychczasowej misji, wynikającej ze Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Turek:

- Turek miastem różnorodnej przedsiębiorczości, opartej na tradycji, wykorzystującym szanse tkwiące w jego otoczeniu, gdzie mieszkańcy żyją dostatnio i w przyjaznym środowisku.

Tak sformułowana misja wyznacza w chwili obecnej zasadniczy kierunek, który wg niniejszego studium należy obrać w kształtowaniu przestrzennym miasta, którym jest

- poprawa aktualnego stanu zagospodarowania przestrzeni miasta w szczególności:
 - przygotowanie terenów dla inwestowania w mieście,
 - dążenie do dalszej poprawy warunków zamieszkiwania,
 - poprawa obsługi mieszkańców miasta i powiatu,
 - poprawa stanu środowiska naturalnego,
 - poprawa stanu dziedzictwa kulturowego,
 - przygotowanie terenów dla inwestowania w mieście,
 - dążenie do dalszej poprawy warunków zamieszkiwania,
 - poprawa obsługi mieszkańców miasta i powiatu,
 - poprawa stanu środowiska naturalnego,
 - poprawa stanu dziedzictwa kulturowego,
 - poprawa bezpieczeństwa, w tym w szczególności poprawa bezpieczeństwa komunikacji tranzytowej.

Zaplanowane w niniejszym Programie Rewitalizacji działania dążą do realizacji zakładanych przestrzennych procesów rozwojowych w sposób kompleksowy i wszechstronny, koncentrując interwencję zarówno w sferze społecznej jak i gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Turek

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Turek jest dokumentem strategicznym, który koncentruje się na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji gazów cieplarnianych z obszaru Miasta. Istotą Planu jest osiągnięcie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych z działań zmniejszających emisję gazów cieplarnianych².

² Dokument ten stanowi załącznik do Uchwały Nr XII/98/15 Rady Miejskiej Turku z dnia 26 listopada 2015r. zmienionej Uchwałą Nr XVI/152/16 z dnia 23 marca 2016r. w sprawie przyjęcia do realizacji „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Turek

Dla Gminy Miejskiej Turek przyjmuje się następujące cele w ramach Planu gospodarki niskoemisyjnej:

- Cel strategiczny: transformacja Gminy Miejskiej Turek w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, poprawę efektywności energetycznej, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i poprawę jakości powietrza.
- Cel szczegółowy 1: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do 2020 roku.
- Cel szczegółowy 2: zmniejszenie zużycia energii do 2020 roku.
- Cel szczegółowy 3: zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych do 2020

Zapisy Planu gospodarki niskoemisyjnej mają istotny wpływ na realizację działań rewitalizacyjnych w mieście, w szczególności w zakresie efektywności energetycznej i termomodernizacji. Zaplanowane przedsięwzięcia dotyczą m.in. wymianę źródeł ciepła, wykonania termomodernizacji w niektórych budynkach mieszkalnych – wymianę źródeł ciepła, docieplenie ścian zewnętrznych i stropów, wymianę okien.

Tym samym Program Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Turek pozostaje zgodny z założeniami planu gospodarki niskoemisyjnej i także stanowi istotny wkład w osiągnięcie zdefiniowanych w Planie gospodarki niskoemisyjnej wskaźników monitorowania realizacji planu

Zintegrowana Strategia Rozwoju Gospodarczego Gmin Powiatu Tureckiego na lata 2015-2025

Zintegrowana Strategia Rozwoju Gospodarczego Gmin Powiatu Tureckiego na lata 2015–2025, wyznacza długofalowe kierunki rozwoju, a ponadto uruchamia działania partnerskie na rzecz rozwoju powiatu. Jest to również główny dokument, na podstawie którego miasto Turek kształtuje politykę rozwojową.

Dokument ten określa następującą wizję i misję rozwoju obszaru :

- **Wizja:** Powiat Turecki miejscem nowoczesnych inwestycji, oferującym wysoki standard życia mieszkańcom z dobrą dostępnością komunikacyjną oraz rozwiniętą turystyką
- **Misja:** Powiat Turecki – inwestycyjne serce polski

Misja wskazuje główny cel rozwoju Powiatu Tureckiego. Realizacja misji i wizji następować będzie poprzez wdrażanie celów strategicznych i celów operacyjnych. Uszczegółowieniem powyższych celów są działania, które mają być podejmowane w długookresowej perspektywie.

Zintegrowana Strategia Rozwoju Gospodarczego Gmin Powiatu Tureckiego na lata 2015–2025 wyznacza cztery cele strategiczne odpowiadające czterem komponentom: społecznemu, gospodarczemu, infrastrukturalnemu i zagospodarowania przestrzennego, środowiska, kultury i turystyki.

W odniesieniu do zakładanych w niniejszym programie działań rewitalizacyjnych szczególne znaczenie mają:

- Cel strategiczny I – wzrost potencjału społecznego wraz z poprawą warunków i jakości życia mieszkańców powiatu tureckiego,
 - Cel operacyjny IA – Zwiększenie zatrudnienia i ograniczenie bezrobocia poprzez rozwój kompetencji i kwalifikacji mieszkańców,
 - Cel operacyjny IB – Przeciwdziałanie negatywnym skutkom i reagowanie na wyzwania wynikające ze współczesnych przemian demograficznych,

- Cel strategiczny II – rozwój gospodarczy obszaru funkcjonalnego przez pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości i aktywną politykę proinwestycyjną,
 - Cel operacyjny IIB – Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w szczególności w zakresie usług,
 - Cel operacyjny IIC – Budowanie relacji partnerskich i wspieranie więzi biznesowych,
- Cel strategiczny III – stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego powiatu przez zapewnienie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury,
 - Cel operacyjny IIIB – Poprawa jakości infrastruktury technicznej w celu zwiększenia atrakcyjności mieszkaniowej i inwestycyjnej,
 - Cel operacyjny IIIC – Zmniejszenie zużycia i rozwój alternatywnych źródeł energii elektrycznej i ciepła,
- Cel strategiczny IV – wzrost atrakcyjności przestrzeni obszaru funkcjonalnego dla mieszkańców, inwestorów i osób z zewnątrz,
 - Cel operacyjny IVB – Poprawa wizerunku i jakości krajobrazu miejskiego i wiejskiego poprzez rekultywację terenów i rewitalizację przestrzeni publicznych.

Strategia marki i produktu turystycznego dla obszaru powiatu tureckiego

Strategia marki i produktu turystycznego dla obszaru Powiatu Tureckiego stanowi sektorowy długookresowy program dotyczący budowania produktu turystycznego w Powiecie Tureckim i jest dokumentem podrzędnym wobec Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gospodarczego Gmin Powiatu Tureckiego na lata 2015-2025. Strategia marki (..) została realizowana w ramach projektu pn.: „Partnerstwo lokalne na rzecz rozwoju gospodarczego gmin powiatu tureckiego”.

Celem nadrzędnym Strategii marki i produktu turystycznego jest:

- Podniesienie atrakcyjności i konkurencyjności turystycznej Powiatu Tureckiego i zwiększenie ruchu turystycznego dzięki atrakcyjnej ofercie markowych produktów turystycznych obszaru

Zaplanowane w niniejszym Programie Rewitalizacji działania dotyczące m.in. organizacji letnich wydarzeń kulturalnych w mieście, zwiększenie długości ścieżek rowerowych są komplementarne wobec zakładanego w Strategii marki celu strategicznego 4 „Rozwój zagospodarowania turystycznego niezbędnego do wprowadzenia na rynek i skutecznego utrzymania produktów turystycznych obszaru Powiatu Tureckiego” i wskazanego w jego ramach celu operacyjnego 4.3 Integracja istniejącej i tworzenie nowej turystycznej infrastruktury towarzyszącej.

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Tureckim na lata 2016-2025

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Tureckim na lata 2016-2025 Określa długofalowy program działań w ramach polityki społecznej, które należy podjąć by umożliwić osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Wizja Powiatu w przypadku wskazanego dokumentu określa pożądany przez wizerunek Powiatu w sferze społecznej w perspektywie 2025 roku tj.

- Powiat Turecki to obszar, oferujący wysoki standard życia mieszkańców. To miejsce, w którym każda potrzebująca osoba znajdzie zrozumienie i wsparcie.

Kluczowym elementem strategii jest misja – naczelny cel polityki społecznej Powiatu, któremu powinny zostać podporządkowane wszelkie działania lokalnych instytucji publicznych, środowisk i organizacji społecznych. Misja precyzuje, jaki powinien być kierunek rozwiązywania problemów społecznych Powiatu w perspektywie następnych kilkunastu lat i jakie są priorytety w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców.

Jej treść jest następująca:

- Misją Powiatu Tureckiego w sferze społecznej jest wspólne działanie osób, instytucji i organizacji w celu podniesienia jakości życia społeczności lokalnej Powiatu Tureckiego oraz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu

Realizacja misji następować będzie poprzez wdrażanie celów strategicznych i celów operacyjnych.

W odniesieniu do zakładanych w niniejszym programie działań rewitalizacyjnych szczególne znaczenie mają:

- Cel strategiczny 1. Skuteczne wsparcie najbardziej potrzebujących mieszkańców Powiatu,
 - Cel operacyjny 1.2. Poprawa warunków życiowych osób niepełnosprawnych,
- Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie bezrobociu,
 - Cel operacyjny 2.1. Wzrost zatrudnienia,
 - Cel operacyjny 2.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości oraz przygotowanie przedsiębiorców i pracowników do zmian gospodarczych,
 - Cel operacyjny 2.3. Wspieranie adaptacji oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy,
 - Cel operacyjny 2.4. Przeciwdziałanie i zapobieganie wykluczeniu społecznemu wśród osób pozostających bez pracy,
- Cel strategiczny 4. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców,
 - Cel operacyjny 4.1. Poprawa dostępności i jakości opieki zdrowotnej na terenie powiatu.

2.2. Spójność z dokumentami wojewódzkimi i krajowymi

Działania wyznaczone w „Programie Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2016-2023” są spójne z celami i kierunkami działań zawartych w wojewódzkich i krajowych dokumentach programowych takich jak: „Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030”, „Strategia Rozwoju Kraju 2020”, „Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku oraz „Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Celem głównym przedstawionym w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju³ jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu powinno być mierzone wzrostem produktu krajowego brutto (PKB) na mieszkańca, a także zwiększeniem spójności społecznej i zmniejszeniem nierówności o charakterze terytorialnym, jak również skalą skoku cywilizacyjnego społeczeństwa oraz innowacyjności gospodarki w stosunku do innych krajów. Zakłada się osiągnięcie wskazanego celu dzięki działaniom podejmowanym w trzech obszarach:

- konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji),
- równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),
- efektywności i sprawności państwa.

W ramach Celu 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych zauważono konieczność podjęcia

³ Uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności, M.P. z 2013 r. poz. 121.

działań zmierzających do **rewitalizacji obszarów problemowych w miastach**. W ramach wskazanego kierunku interwencji wskazano na następujące działania:

- Przeciwdziałanie narastaniu niekorzystnych zjawisk na obszarach problemowych w miastach poprzez m.in. inwestycje w transport oraz podniesienie jakości dostarczanych usług publicznych na tych obszarach.
- Opracowanie programów przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu na obszarach problemowych miast, a więc m.in. systemy stypendialne dla pobierających naukę², podnoszenie poziomu merytorycznego placówek edukacyjnych, wspieranie współpracy międzypokoleniowej i między różnymi grupami społecznymi, a także zapewnienie infrastruktury i oferty czasu wolnego dla młodzieży.
- Lepsze dopasowanie systemu pomocy społecznej i pośrednictwa pracy do specyfiki miejskich obszarów problemowych.
- Utworzenie instrumentów organizacyjnych i finansowych wspierających proces rewitalizacji.
- Wspieranie wykorzystania zasobów lokalnych (przyrodniczych, rolniczych, kulturowych) na obszarach wiejskich oraz wspieranie lokalnej przedsiębiorczości.

Zakładane w ramach „Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2016-2023” przedsięwzięcia są spójne z przedstawionymi powyżej kierunkami działań.

„Strategia Rozwoju Kraju 2020”

Dokument ten stanowi najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju Polski do roku 2020. Jest on również kluczowy dla wskazania działań rozwojowych, w tym możliwych do sfinansowania w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

Wizja Polski w 2020 roku została zdefiniowana jako: aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka i sprawne państwo. Celem głównym strategii średniookresowej jest

- wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę² jakości życia ludności.

W dokumencie wskazano trzy obszary strategiczne oraz w ich ramach cele i priorytetowe kierunki interwencji, które są odpowiedzią na zidentyfikowane problemy.

W odniesieniu do zakładanych w ramach „Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2016-2023” działań szczególne znaczenie mają:

- Obszar strategiczny I - Sprawne i efektywne państwo,
 - Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe,
 - Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji potrzeb i aktywności obywatela,
- Obszar strategiczny II – Konkurencyjna gospodarka,
 - Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki,
 - Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki,
 - Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego,
 - Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych,
 - Cel II.6. Efektywność energetyczna i poprawa stanu środowiska,
 - Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu,
- Obszar strategiczny III – Spójność społeczna i terytorialna,
 - Cel III.1. Integracja społeczna,

- Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.

W Strategii wskazano również, iż konieczne jest podjęcie skoncentrowanych i zintegrowanych działań (dotyczących zarówno infrastruktury, jak i zagadnienia społecznych i gospodarczych) w zakresie rewitalizacji miast i obszarów tracących dotychczasowe funkcje, co uzasadnia konieczność powstania i realizacji Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Turek.

W Strategii wskazano również, iż konieczne jest podjęcie skoncentrowanych i zintegrowanych działań (dotyczących zarówno infrastruktury, jak i zagadnienia społecznych i gospodarczych) w zakresie rewitalizacji miast i obszarów tracących dotychczasowe funkcje, co uzasadnia konieczność powstania i realizacji Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Turek.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku jest dokumentem, który określa cele polityki rozwoju prowadzonej w regionie, w tym polityki społecznej. Został on przyjęty uchwałą nr XXIX/559/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. W Strategii sformułowano wizję rozwoju:

- Wielkopolska powinna być regionem zintegrowanym, konkurencyjnym.

oraz misję województwa („Skupienie wszystkich podmiotów publicznych działających na rzecz wzrostu konkurencyjności regionu i poprawy warunków życia mieszkańców. Uzyskanie efektu synergii poprzez stworzenie spójnej koncepcji wykorzystania środków publicznych.”).

Sformułowano również cel generalny Strategii:

- Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Dodatkowo wskazano cele strategiczne i operacyjne, których realizacja ma przyczynić się do osiągnięcia zakładanej wizji województwa wielkopolskiego.

Z punktu widzenia realizacji zamierzeń rewitalizacyjnych w Mieście Turek istotne są działania wpisujące się w cele:

- Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu,
 - Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie spójności sieci drogowej,
- Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami,
 - Cel operacyjny 2.5. Ograniczanie emisji substancji do atmosfery,
 - Cel operacyjny 2.10. Promocja postaw ekologicznych,
- Cel strategiczny 3. Lepsze zarządzanie energią,
 - Cel operacyjny 3.1. Optymalizacja gospodarowania energią,
- Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa,
 - Cel operacyjny 5.1. Wsparcie ośrodków lokalnych,
 - Cel operacyjny 5.3. Aktywizacja obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych,
 - Cel operacyjny 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji,
 - Cel operacyjny 5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych,

- Cel operacyjny 5.6. Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego,
- Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu,
 - Cel operacyjny 6.8. Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów Inwestycyjnych,
 - Cel operacyjny 6.11. Rozwój gospodarki społecznej,
 - Cel operacyjny 6.13. Rozwój biznesu i usług zdrowotnych,
- Cel strategiczny 7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia,
 - Cel operacyjny 7.1. Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji,
 - Cel operacyjny 7.3. Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności,
 - Cel operacyjny 7.4. Rozwój oraz promocja postaw kreatywnych i innowacyjnych,
- Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa,
 - Cel operacyjny 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej,
 - Cel operacyjny 8.2. Poprawa sytuacji i przeciwdziałanie zagrożeniom demograficznym,
 - Cel operacyjny 8.3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i opieki zdrowotnej,
 - Cel operacyjny 8.4. Promocja zdrowego stylu życia,
 - Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego,
 - Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej,
 - Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu,
 - Cel operacyjny 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego,
 - Cel operacyjny 8.9. Ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny,
 - Cel operacyjny 8.10. Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego,
 - Cel operacyjny 8.11. Poprawa warunków mieszkaniowych.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego jest jednym z dokumentów określających politykę rozwojową regionu. Zawiera rekomendacje dla działań podejmowanych w sferze przestrzennej.

Dokument ten został przyjęty uchwałą XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r.

Celem Planu jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Zgodnie z zapisami dokumentu, realizacja tego celu będzie się opierała na dwóch celach szczegółowych

- dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku,
- zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa.

Działania rewitalizacyjne zaplanowane w Programie są spójne z celami szczegółowymi rozpiętymi w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego”, w szczególności z:

- poprawą stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi,
- wzrostem spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem,
- przygotowaniem i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych,
- wzrostem konkurencyjności przedsiębiorstw

3. Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Przesłanki do ustalenia granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zostały zawarte w „Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji”, która stanowi załącznik do Uchwały nr XXIX/250/17 Rady Miasta Turek z dnia 30.03.2017 r. W dalszej części dokumentu zostały przedstawione główne wnioski wynikające z dokumentu Diagnozy.

3.1. Metodologia

Wyznaczenie jednostek analitycznych miasta Turku

Analiza miasta została przeprowadzona w oparciu o podział Turku na jednostki analityczne. Szczegółowy opis zawiera podrozdział 3.2. **Podział miasta na jednostki analityczne.**

Analiza wskaźnikowa

W celu delimitacji obszarów zdegradowanych opracowano szereg wskaźników z pięciu sfer: **społecznej** (w szczególności danych pochodzących z ewidencji Urzędu Miejskiego, Powiatowego Urzędu Pracy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Komendy Powiatowej Policji), **gospodarczej** (w szczególności dotyczących przedsiębiorczości społeczeństwa), **środowiskowej**, **przestrzenno-funkcjonalnej** i **technicznej**. Takie podejście metodologiczne umożliwiło wytypowanie jednostek szczególnie wymagających interwencji, procesu rewitalizacji.

Delimitacja obszaru zdegradowanego

Obszar miasta w podziale na przyjęte jednostki analityczne poddano analizie z uwzględnieniem pięciu sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Delimitacji obszarów zdegradowanych dokonano z uwzględnieniem analizy wskaźnikowej w podziale na jednostki analityczne miasta Turku.

RYSUNEK 1. SFERY, W RAMACH KTÓRYCH DOKONANO ANALIZY SYTUACJI W MIEŚCIE

Źródło: opracowanie własne

Dane przedstawione w analizie wskaźnikowej i zaprezentowane zostały w sposób tabelaryczny, a następnie opisano przyczyny i skutki występowania danego problemu. Analizie poddano jak najnowsze, możliwe do uzyskania dane. Metoda analityczna wyliczania obszarów zjawisk kryzysowych oparta była o standaryzację wskaźników. Działania, które wykonano w celu wyznaczenia jednostek analitycznych do obszarów rewitalizacji oraz lista wskaźników, które wykorzystano do analizy znajdują się w podrozdziale **3.3 Lista wskaźników wykorzystanych w diagnozie**.

Delimitacja obszaru rewitalizacji

Zgodnie z *Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.* obszar rewitalizacji to taki, na którym zdiagnozowano stan kryzysowy z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz współwystępujących negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z pozostałych czterech sfer. Ponadto podczas delimitacji obszaru rewitalizacji uwzględniono znaczenie obszaru dla rozwoju lokalnego.

Podsumowując, wyznaczenie obszaru rewitalizacji zostało oparte na analizie wskaźnikowej oraz wynikach badań jakościowych wraz z uwzględnieniem potencjału obszaru dla rozwoju lokalnego. Tak dobrany wachlarz metod pozwolił na uzupełnianie zdobytych informacji.

3.2. Podział miasta na jednostki analityczne

W celu przeprowadzenia diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasto Turek podzielono na jednostki analityczne. Zastosowany podział uwzględnia zróżnicowanie w przestrzeni społeczno-gospodarczej. Wyodrębniono 27 jednostek analitycznych.

UWAGA:

Dane pozyskiwane były z podziałem na ulice, a następnie przeliczone proporcjonalnie w przypadku ulic wchodzących do kilku stref. W przypadku, gdy jedna ulica przechodziła przez kilka obszarów, wskaźniki zostały przeliczone proporcjonalnie. W ten sposób średnie wyliczenia mogły spowodować lekką deformację wskaźników, co doprowadziło do pewnych obciążeń. W tym celu przeprowadzone zostały konsultacje społeczne, na których podejmowano działania w kierunku wyznaczenia obszaru rewitalizacji, na którym rzeczywiście występuje kumulacja zjawisk negatywnych.

TABELA 1. OBSZARY (JEDNOSTKI ANALITYCZNE) WYZNACZONE WZGLĘDEM ULIC MIASTA TURKU

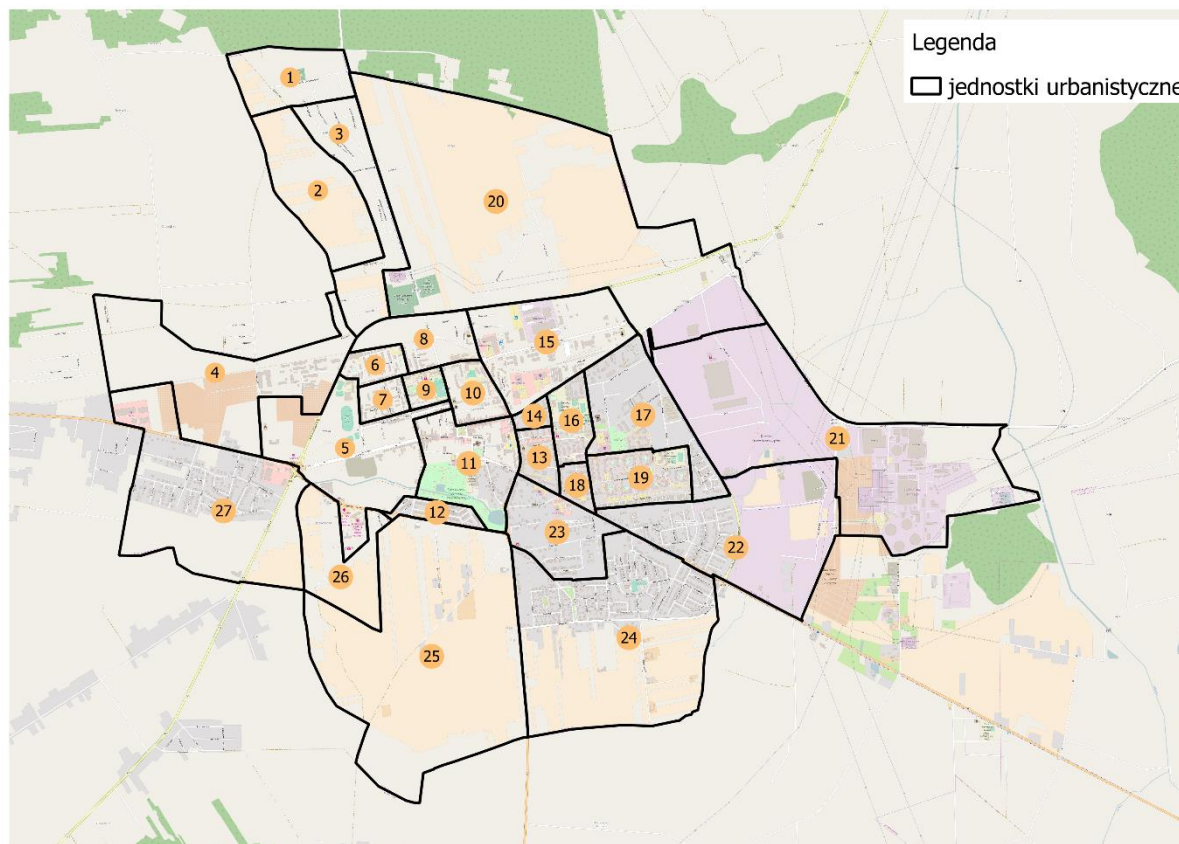
Strefa	Ulice (lub ich fragmenty) wchodzące w skład obszaru	Liczba mieszkańców
1.	Fryderyka Chopina, Henryka Wieniawskiego, Ignacego Paderewskiego, Jacka Kaczmarskiego, Karola Szymanowskiego, Ludomira Różyckiego, Michała Kleofasa Ogińskiego, Witolda Lutosławskiego, Zdrojki Lewe	312
2.	Zdrojki Lewe	157
3.	Aleja Jana Pawła II, Bacewicz Grażyny, Fryderyka Chopina, Grechuty Marka, Henryka Wieniawskiego, Ignacego Paderewskiego, Karola Kurpińskiego, Karola Szymanowskiego, Kazimierza Serockiego, Ludomira Różyckiego, Michała Kleofasa Ogińskiego, Perłowa, Rubinowa, Stanisława Moniuszki, Władysława Żeleńskiego, Zdrojki Lewe	805
4.	Cieplaka Mariana, Działkowa, Komunalna, Konińska, Krótka, Szafirowa	67
5.	Adama Mickiewicza, Aleja Jana Pawła II, Gorzelniana, Kaliska, Konińska, Łąkowa, Młodych, Sportowa, Stefana Żeromskiego, Szkolna, Świętego Floriana	1575
6.	Spółdzielców, Stanisława Kączkowskiego	1623
7.	Adama Mickiewicza, Elizy Orzeszkowej, Felicjana Sławoja Składkowskiego, Jana Matejki, Sportowa, Stanisława Kączkowskiego	1394
8.	Akacyjowa, Aleja Jana Pawła II, Dworcowa, Fryderyka Chopina, Klonowa, Stanisława Kączkowskiego, Tadeusza Kościuszki, Torowa, Wincentego Milewskiego	861
9.	3 Maja, Adama Mickiewicza, Stanisława Kączkowskiego, Tadeusza Kościuszki	159
10.	3 Maja, Browarna, Kolska, Piłsudskiego, Plac Wojska Polskiego, Wincentego Milewskiego	1430
11.	3 Maja, Adama Mickiewicza, Dobrska, Gorzelniana, Kaliska, Kolska, Legionów Polskich, Niepodległości, Ogrodowa, Parkowa, Plac Wojska Polskiego, Sienkiewicza, Szeroka, Uniejowska, Wąska, Miodowa	976
12.	Glicensteina, Gorzelniana, Leona Lubomira Kruszyńskiego, Łąkowa, Pietrzaków, Piwna, Tomiły Składkowskiej	290
13.	650-lecia, Armii Krajowej, Jarosława Dąbrowskiego, Legionów Polskich, Uniejowska	1549
14.	Armii Krajowej, Franciszka Stawickiego, Kolska Szosa, Legionów Polskich	729
15.	Aleja Jana Pawła II, Brzozowa, Dębowa, Dworcowa, Kolska Szosa, Osiedle Miranda, Piłsudskiego, Wincentego Milewskiego, Zdrojki Prawe	365

Strefa	Ulice (lub ich fragmenty) wchodzące w skład obszaru	Liczba mieszkańców
16.	Armii Krajowej, Generała Mieczysława Smorawińskiego, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Kolska Szosa, Władysława Broniewskiego, Żwirki i Wigury	1158
17.	Barbary Św., Cisowa, Daszyńskiego Ignacego, Iglasta, Jałowcowa, Jędrzejewskiego Księdza Dominika, Jodłowa, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Kolska Szosa, Korytkowska, Modrzewiowa, Mościckiego Ignacego, Osiedle Wyzwolenia, Polna, Powstańców Wielkopolskich, Raczkiewiczza Władysława, skwer Jana Pawła II, Sosnowa, Stanisława Wojciechowskiego, Świerkowa, Witosza Wincentego	1433
18.	Armii Krajowej, Generała Mieczysława Smorawińskiego, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Polskiej Organizacji Wojskowej	1589
19.	Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Osiedle Wyzwolenia	4634
20.	Aleja Jana Pawła II, Fryderyka Chopina, Górnicza, Graniczna, Kazimierza Sosnkowskiego, Kolska Szosa, Lucjana Żeligowskiego, Pszeniczna, Zdrojki Prawe, Zdrojowa	749
21.	Korytkowska, Górnicza, Polna, Jedwabnicza, Aleja NSZZ "Solidarność", Przemysłowa	265
22.	Adama Asnyka, Aleksandra Fredry, Bolesława Prusa, Emilii Plater, Grunwaldzka, Hubala, Ignacego Łukasiewicza, Jana Kochanowskiego, Juliana Tuwima, Kazimierza Pułaskiego, Końcowa, Korytkowska, Marii Skłodowskiej-Curie, Mikołaja Kopernika, Obrońców Westerplatte, Powstańców Warszawy, Powstańców Wielkopolskich, Przemysłowa, Romualda Traugutta, Stanisława Staszica, Uniejowska, Władysława Stanisława Reymonta	1146
23.	Dobrska, Folwarczna, Jaśminowa, Kwiatowa, Niepodległości, Nowa, Osiedle Uniejowskie, Różana, Tamka, Uniejowska, Wschodnia	408
24.	Andrzeja Kmicica, Bolesława Chrobrego, Cicha, Czysta, Dobrska Szosa, Folwarczna, Gabriela Narutowicza, Generała Stanisława Maczka, Generała Stanisława Sosabowskiego, Generała Władysława Andersa, Henryka Sucharskiego, Jadwigi, Jana Skrzetuskiego, Jana Sobieskiego, Juliana Ordona, Kazimierza Wielkiego, Kilińskiego, Kwiatowa, Makowa, Malinowa, Michała Wołodyjowskiego, Mieszka I, Morelowa, Orzechowa, Piękna, Plac Zawiszy Czarnego, Północna, Raławicka, Radosna, Słoneczna, Stefana Czarnieckiego, Stefana Starzyńskiego, Tadeusza Kutrzeby, Uniejowska, Wiśniowa, Władysława Jagiełły, Władysława Łokietka, Władysława Sikorskiego, Wschodnia, Zapalczana	2042
25.	Dobrska Szosa, Jacka Malczewskiego, Józefa Chełmońskiego, Kossaka Wojciecha, Leśna, Łąkowa, Poduchowne, Władysława Podkowińskiego	181
26.	Józefa Mehoffera, Kaliska, Księdza Józefa Florczaka, Łąkowa, Marszłów, Poduchowne	239
27.	Gwarna, Juliusza Słowackiego, Kaliska, Konińska, Łagodna, Łączna, Marii Konopnickiej, Miła, Miłosna, Muchlińska, Nastrojowa, Plac Zacisze, Południowa, Promienna, Przyjemna, Rajska, Sielska, Spokojna, Stylowa, Urocza, Wesoła, Zgodna, Zielona	1017

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

Szczegółowy przebieg granic przedstawia zaprezentowano na poniższej mapie.

RYSUNEK 2. PODZIAŁ MIASTA TURKU NA OBSZARY

Źródło: opracowanie własne

3.3. Lista wskaźników wykorzystanych w diagnozie

Podczas wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Turku posłużono się wskaźnikami o charakterze ilościowym pozyskanych z różnego rodzaju instytucji. Zebrane dane odnosiły się do pięciu sfer: **społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno- funkcjonalnej i technicznej**. Listę wskaźników z podziałem na sfery wraz ze sposobem ich wyliczenia i źródłem pozyskania zawiera tabela poniżej.

Część danych przedstawiono w formie bezwzględnej, natomiast niektóre wskaźniki (szczególnie w sferze społecznej) ze względu na charakter danych wrażliwych, zostały porównane do liczby mieszkańców danej jednostki analitycznej i pomnożone przez 1000 lub przyrównane do innych mierników wskaźnikowych.

TABELA 2. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW WYKORZYSTANYCH W DIAGNOZIE SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

Sfera	Zjawisko	Numer	Wskaźnik/ dane	Źródło wskaźników/ danych	Metodologia obliczania wskaźnika/ danych
Społeczna	Pomoc społeczna	1	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015 r.) Urząd Miejski w Turku (liczba ludności, stan na 31.12.2015 r.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w danej jednostce analitycznej podzielona przez liczbę mieszkańców danej jednostki podziału i pomnożona przez 1000
Społeczna	Pomoc społeczna	2	Liczba popełnionych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Turku (przestępstwa, stan na 31.12.2015 r.) Urząd Miejski w Turku (liczba ludności, stan na 31.12.2015 r.)	Liczba popełnionych przestępstw w danej jednostce analitycznej podzielona przez liczbę mieszkańców danej jednostki podziału i pomnożona przez 1000
Społeczna	Bezrobocie	3	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na liczbę bezrobotnych ogółem	Powiatowy Urząd Pracy w Turku (stan na 31.12.2015 r.) Urząd Miejski w Turku (liczba ludności, stan na 31.12.2015 r.)	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w danej jednostce analitycznej podzielona przez liczbę bezrobotnych ogółem w mieście
Społeczna		4	Liczba osób bezrobotnych bez wykształcenia średniego w przeliczeniu na liczbę bezrobotnych ogółem	Powiatowy Urząd Pracy w Turku (stan na 31.12.2015 r.) Urząd Miejski w Turku (liczba ludności, stan na 31.12.2015 r.)	Liczba osób bezrobotnych bez wykształcenia średniego w danej jednostce analitycznej przez liczbę bezrobotnych ogółem w mieście
Społeczna		5	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w przeliczeniu na liczbę bezrobotnych ogółem	Powiatowy Urząd Pracy w Turku (stan na 31.12.2015 r.) Urząd Miejski w Turku (liczba ludności, stan na 31.12.2015 r.)	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w danej jednostce analitycznej przez liczbę bezrobotnych ogółem w mieście
Gospodarcza	Niski stopień przedsiębiorczości	6	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Miejski w Turku (liczba ludności, liczba podmiotów gospodarczych stan na 31.12.2015 r.)	Liczba podmiotów gospodarczych w danej jednostce podziału podzielona przez liczbę mieszkańców danej jednostki podziału i pomnożona przez 1000
Środowiskowa	Występowanie materiałów azbestowych	7	Ilość pokryć azbestowych w kilogramach	Urząd Miejski w Turku (dane najnowsze) GeoAzbest – Elektroniczny System Informacji Przestrzennej do monitorowania realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/ [data dostępu: 04.01.2017 r.]	Ilość wyrobów azbestowych w danej jednostce podziału podana w kilogramach

Sfera	Zjawisko	Numer	Wskaźnik/ dane	Źródło wskaźników/ danych	Metodologia obliczania wskaźnika/ danych
Przestrzenno-funkcjonalna	Lokale niewyposażone w łazienkę	8	Liczba lokali niewyposażonych w łazienkę	Urząd Miejski w Turku (liczba lokali bez łazienki, stan na 31.12.2015 r.)	Liczba lokali niewyposażonych w łazienkę w danej jednostce podziału
Techniczna	Średnia liczba osób zamieszkujących w mieszkaniu	9	Średnia liczba osób zamieszkujących w mieszkaniu – budynki komunalne	Urząd Miejski w Turku (średnia liczba osób zamieszkujących w mieszkaniu - lokale socjalne, liczba ludności stan na 31.12.2015 r.)	Średnia liczba osób zamieszkujących w mieszkaniu - lokale socjalne w danej jednostce podziału
Techniczna		10	Średnia liczba osób zamieszkujących w mieszkaniu – wspólnoty mieszkaniowe	Urząd Miejski w Turku (Średnia liczba osób zamieszkujących w mieszkaniu - wspólnoty mieszkaniowe, liczba ludności stan na 31.12.2015 r.)	Średnia liczba osób zamieszkujących w mieszkaniu – wspólnoty mieszkaniowe w danej jednostce podziału

Źródło: opracowanie własne

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji posłużono się **sumarycznym wskaźnikiem degradacji**. Metoda umożliwia porównywanie różnych mierników wskaźnikowych w analizowanych sferach. W celu dokonania analizy przeprowadzono następujące działania:

Krok 1 – Zebranie bezwzględnych danych liczbowych dla wszystkich wskaźników w odniesieniu do wybranych porównywalnych obszarów;

Krok 2 – Przyporządkowanie wszystkim obszarom poszczególnych danych wskaźnikowych;

Krok 3 – W celu ujednolicenia obliczeń oraz mając na uwadze charakter poszczególnych danych, nominalną wartość wskaźnika przedstawiono w sposób względny przyrównując w systemie indywidualnym do: liczby mieszkańców, liczby osób objętych zjawiskiem, liczby mieszkań komunalnych i liczby wspólnot mieszkaniowych.

Krok 4 – Obliczenie średniej arytmetycznej dla poszczególnych wskaźników;

Krok 5 – Obliczenie odchylenia standardowego dla poszczególnych wskaźników;

Krok 6 – Standaryzacja wskaźników – w celu umożliwienia sumowania danych, wskaźniki podległy standaryzacji

Krok 7 – Obliczenie sumarycznego wskaźnika degradacji – zsumowanie wystandaryzowanych wskaźników dla poszczególnych obszarów. Sumaryczny wskaźnik degradacji obliczony został zgodnie z poniższym wzorem:

$$W_{ss} = W_{s1} + W_{s2} + \dots + W_{sn},$$

Gdzie: W_s – wskaźniki zestandaryzowane

n – liczba analizowanych wskaźników

Krok 8 – Interpretacja uzyskanych wyników.

Wystandaryzowane wskaźniki obrazują odchylenie od normy, którą reprezentuje wartość średnia dla miasta i przyjmują wartości dodatnie lub ujemne. Wartość dodatnia wskazuje na wyższy poziom degradacji na danym obszarze, niż średnia dla miasta. Z kolei wartość ujemna ukazuje obszary o najlepszej sytuacji, w których negatywne zjawiska w porównaniu ze średnią dla miasta odznaczają się mniejszym natężeniem. Jednostki analityczne o najwyższym poziomie degradacji zakwalifikowane zostały jako obszar rewitalizacji.

3.4. Sumaryczny wskaźnik degradacji

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji posłużono się sumarycznym wskaźnikiem degradacji. Następnie za pomocą kartogramów zaprezentowano intensywności danego zjawiska w granicach określonych obszarów przy użyciu częściowych wartości sumarycznych.

TABELA 3. WSKAŹNIK SUMARYCZNY DLA POSZCZEGÓLNYCH ZJAWISK PROBLEMOWYCH⁴

Wskaźnik dane/ Jednostka analityczna	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Wartość sumarycznego wskaźnika degradacji
Obręb 1	-0,29	-0,71	-1,11	-0,27	-0,76	0,25	-0,19	-0,38	-0,32	-0,66	-4,44
Obręb 2	0,86	-0,59	0,72	1,29	-0,14	0,53	-0,20	-0,58	-0,28	-0,66	0,96
Obręb 3	-0,38	-0,52	-0,37	-0,27	-0,15	0,33	-0,13	-0,86	-0,23	-0,66	-3,24
Obręb 4	-1,01	4,23	-2,78	-2,47	-2,28	-4,34	-0,22	0,57	-0,49	-0,66	-9,45
Obręb 5	0,70	-0,46	0,64	1,04	1,01	0,19	-0,21	-2,57	3,66	0,70	4,71
Obręb 6	-0,03	0,00	-0,15	0,24	0,61	0,90	-0,22	0,57	-0,49	-0,02	1,40
Obręb 7	0,94	0,18	1,24	1,16	1,89	0,95	-0,23	0,33	-0,39	3,46	9,54
Obręb 8	-0,24	0,07	-0,22	0,12	0,09	0,46	-0,21	0,57	-0,49	-0,02	0,13
Obręb 9	0,62	0,58	-0,02	-0,43	-0,60	0,68	-0,23	0,45	-0,32	-0,38	0,35
Obręb 10	-0,09	0,59	0,70	0,06	0,25	-0,19	-0,22	-1,01	0,61	0,04	0,74
Obręb 11	1,38	1,29	0,62	1,28	1,61	-1,24	-0,20	-3,48	2,56	0,85	4,68
Obręb 12	-0,84	-0,83	0,21	-1,96	-0,65	-0,63	-0,20	0,57	-0,49	-0,61	-5,45
Obręb 13	-0,40	-0,67	1,20	-0,14	0,75	-0,14	-0,21	0,57	-0,24	2,01	2,73
Obręb 14	-0,56	-0,29	-0,77	0,26	0,32	-0,23	-0,18	0,57	-0,49	0,28	-1,09
Obręb 15	-0,82	-0,18	-0,60	0,11	-1,36	0,21	-0,22	0,57	-0,49	-0,59	-3,36
Obręb 16	-0,37	-0,42	0,05	-0,50	-0,17	0,57	-0,22	0,57	-0,49	1,39	0,41
Obręb 17	-0,69	-0,61	0,30	-0,34	1,10	0,58	-0,21	-0,71	-0,35	-0,65	-1,57
Obręb 18	-0,82	-0,81	0,37	0,18	0,56	0,75	-0,22	0,57	-0,49	1,28	1,37
Obręb 19	-0,74	-0,57	0,12	-0,85	0,00	0,63	-0,22	0,57	-0,49	-0,22	-1,78

⁴ 1 - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, 2 - Liczba popełnionych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, 3 - Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na liczbę bezrobotnych ogółem, 4 - Liczba osób bezrobotnych bez wykształcenia średniego w przeliczeniu na liczbę bezrobotnych ogółem, 5 - Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w przeliczeniu na liczbę bezrobotnych ogółem, 6 - Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, 7 - Ilość pokryć azbestowych w kilogramach, 8 - Liczba lokali niewyposażonych w łazienkę, 9 - Średnia liczba osób zamieszkujących w mieszkaniu – budynki komunalne, 10 - Średnia liczba osób zamieszkujących w mieszkaniu – wspólnoty mieszkaniowe.

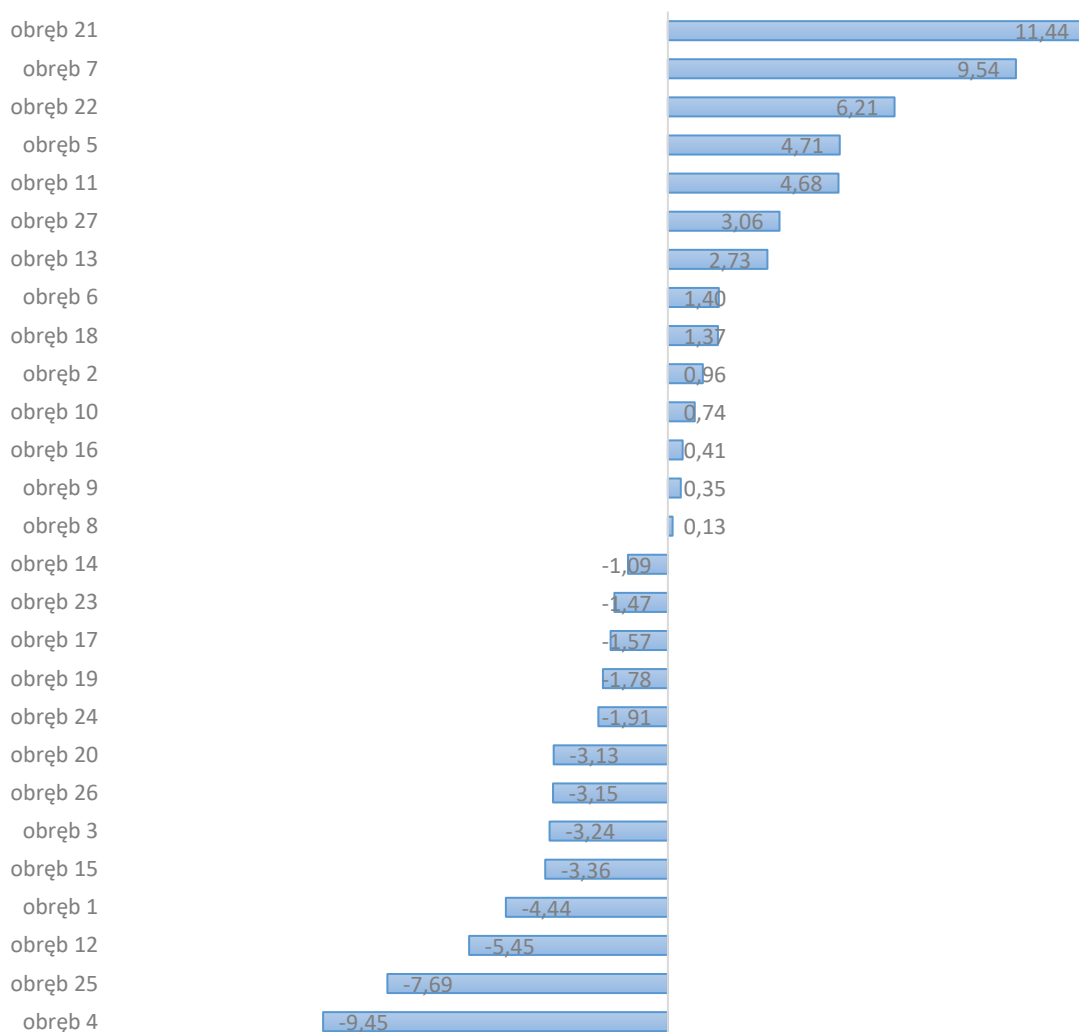
Wskaźnik dane/ Jednostka analityczna	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Wartość sumarycznego wskaźnika degradacji
Obręb 20	-0,60	-0,16	-0,98	-0,17	-0,71	0,21	-0,13	0,57	-0,49	-0,66	-3,13
Obręb 21	1,05	-0,21	2,04	2,12	0,79	0,15	5,10	-0,42	1,44	-0,60	11,44
Obręb 22	2,51	-0,85	0,73	1,60	1,46	0,25	-0,19	0,57	0,77	-0,64	6,21
Obręb 23	-0,79	0,07	0,31	0,38	-0,49	-0,11	-0,22	0,48	-0,46	-0,63	-1,47
Obręb 24	-0,24	-0,55	0,00	-0,46	-0,37	0,39	-0,09	0,57	-0,49	-0,66	-1,91
Obręb 25	-0,87	0,15	-1,71	-1,45	-2,22	-0,89	-0,20	0,57	-0,49	-0,58	-7,69
Obręb 26	-0,99	1,23	-1,48	-0,20	-0,35	-0,65	-0,19	0,53	-0,45	-0,60	-3,15
Obręb 27	2,72	0,05	0,96	-0,36	-0,17	0,36	-0,15	0,23	-0,06	-0,51	3,06

Źródło: opracowanie własne

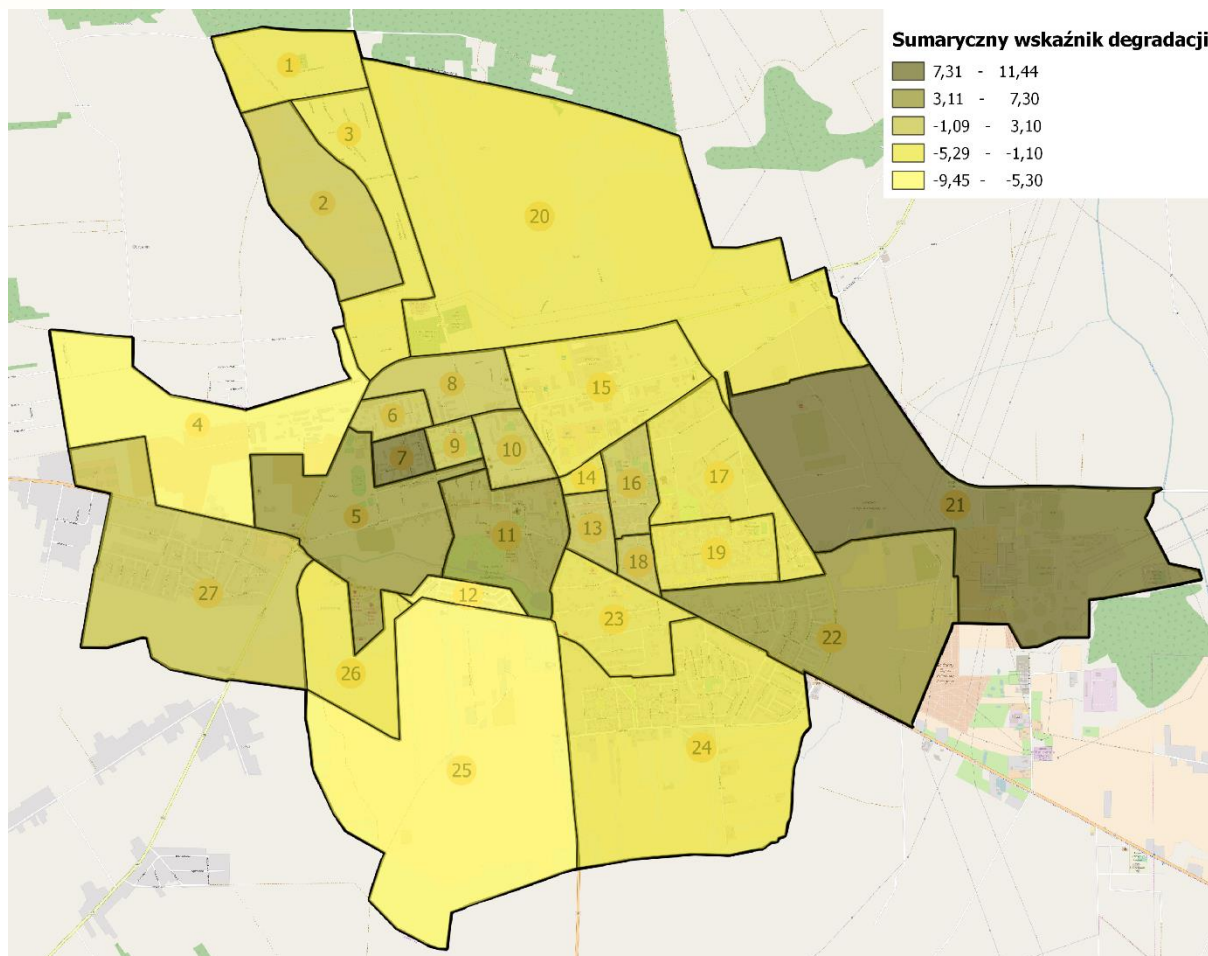
3.5. Obszar zdegradowany

Wartość dodatnia w sumarycznym wskaźniku degradacji wskazuje na **wyższy poziom degradacji** na danym obszarze, niż średnia dla miasta. Z kolei **wartość ujemna** ukazuje **obszary o najlepszej sytuacji**. Na wykresie poniżej przedstawiono wskaźniki sumaryczne stopnia degradacji dla każdej z wyznaczonych jednostek podziału miasta:

WYKRES 1. WSKAŹNIK SUMARYCZNY DLA POSZCZEGÓLNYCH JEDNOSTEK PODZIAŁU MIASTA TURKU

Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne.

Granicę rozróżniającą sytuację korzystną od sytuacji problemowej wyznacza norma tj. wartość 0. Na podstawie natężenia zjawisk kryzysowych w mieście Turku wskazano tereny zdegradowane (tereny, których wskaźnik sumaryczny przyjął wartość dodatnią), do których zaliczono:

OBREBY 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 16, 18, 21 22, 27

Dodatkowo do obszaru zdegradowanego została włączona część obszaru obrębu nr 15 bezpośrednio graniczącego z obrębem nr 8. Obszar ten został włączony z tego względu, że może stanowić potencjał do rozwoju gospodarczego obszaru. Na tym obszarze funkcjonuje kilkadziesiąt firm (w bazie CEIDG ok 45), które zatrudniają kilkaset osób. Jednocześnie w wybranym fragmencie obrębu znajdują się tereny byłego dworca autobusowego, gdzie obecnie zlokalizowane są firmy produkcyjno-usługowo-handlowe. Zarówno obiekty zlokalizowane na tym obszarze jak i sam teren wymagają prac modernizacyjnych i rewitalizacyjnych, tak umożliwić dalszy rozwój firmom działającym na tym terenie.

Obszar zdegradowany zamieszkuje 13 202 osób, które stanowią 49,92% wszystkich mieszkańców miasta Turku, zajmuje natomiast 41,59% powierzchni gminy.

3.6. Obszar rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dn. 09.10.2015r. obszar rewitalizacji może obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego. Jednak nie może on być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Wybór obszaru na terenie miasta jest o utrudniony z powodu trudności w jednoznacznym wskazaniu miejsca, w którym występuje kumulacja negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzennych, technicznych i środowiskowych. Ze względu na specyfikę miasta oraz na fakt, że obszar zdegradowany łącznie przekracza wskazane wartości, wybór obszaru rewitalizacji nastąpił na podstawie analizy problemów (dane jakościowe), lokalnego potencjału oraz konsultacji społecznych.

Analiza mierników wskaźnikowych wykazała, że w innych obrębach występuje stan kryzysowy, jednak do rewitalizacji włączone zostały obszary cechujące się przede wszystkim lokalnym rozwojem. Pozwoliło to na wskazanie siedmiu obrębów na terenie miasta, które wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych:

OBREBY 5, 6, 9, 11, 13, 16, 21

Obszar rewitalizacji zamieszkuje 7 305 osób, które stanowią 26,90% wszystkich mieszkańców miasta Turku. Całość obejmuje powierzchnię ok. 323 ha, czyli 19,97% powierzchni całego miasta. Spełnia on zatem kryterium, o którym mowa w Art. 10. 2. Ustawy o rewitalizacji, tj.: *Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.*

Poniższa tabela przedstawia występowanie zjawisk kryzysowych dla poszczególnych obszarów.

TABELA 4. STAN KRYZYSOWY/ BRAK DLA OBSZARU REWITALIZACJI

	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa
Obręb 5	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Brak	Brak
Obręb 6	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Brak	Brak
Obręb 9	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Brak	Brak
Obręb 11	Stan kryzysowy	Brak	Brak	Stan kryzysowy	Brak
Obręb 13	Stan kryzysowy	Brak	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Brak
Obręb 16	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Brak
Obręb 21	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	Brak	Brak	Stan kryzysowy

Źródło: opracowanie własne

4. Pogłębiona charakterystyka obszaru rewitalizacji

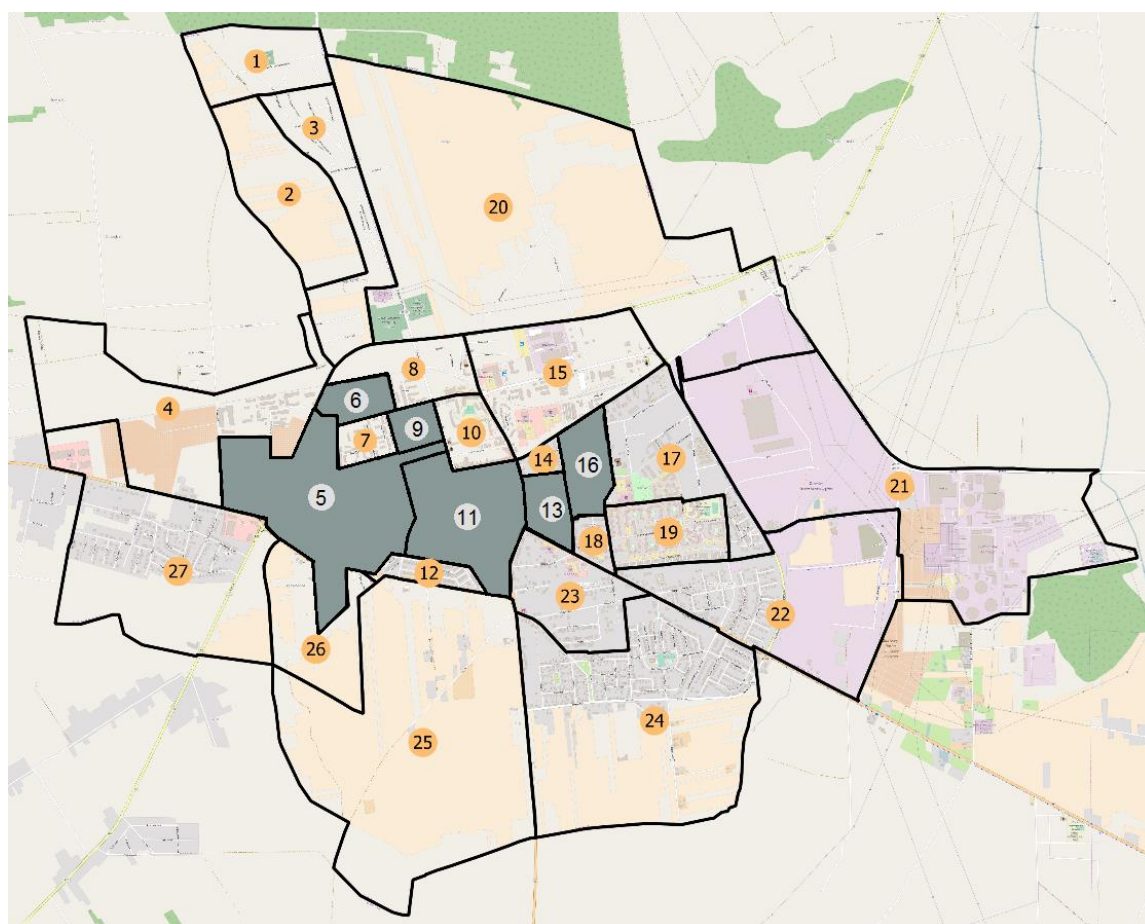
4.1. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji w mieście Turku wyznaczony został na podstawie diagnozy społeczno-gospodarczej, dogłębnej analizy wskaźnikowej w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej, opinii społeczności lokalnej wyrażonej podczas przeprowadzonych wywiadów ankietowych oraz konsultacji społecznych, jak również wiedzy i doświadczenia pracowników Urzędu Miasta, którzy wykazują bardzo dobrą znajomość badanych obszarów i ich mieszkańców.

W wyniku wszystkich powyższych działań wyodrębniono dwa podobszary, które stanowią naturalny kierunek interwencji w ramach niniejszego Programu Rewitalizacji.

Podobszar I – centralny

RYСУNEK 5. MAPA PODOBSZARU I

Źródło: opracowanie własne

Podobszar ten zamieszkuje łącznie 7 020 osób, stanowiąc 25,3% całkowitej populacji miasta Turku. Jego powierzchnia równa jest 145,9 ha, tj. 9% powierzchni miasta. Łączy on następujące, wydzielone na potrzeby Programu Rewitalizacji strefy:

Strefa 5

Strefa 5 zlokalizowana jest w zachodniej części miasta, łącząc ulice Adama Mickiewicza, Aleję Jana Pawła II, Gorzelnianą, Kaliską, Konińską, Łąkową, Młodych, Sportową, Stefana Żeromskiego, Szkolną oraz Świętego Floriana. Łączna liczba mieszkańców tego obszaru równa jest 1 575 osób, stanowiąc 21,56% obszaru rewitalizacji oraz 5,68% całkowitej populacji miasta Turku. Powierzchnia strefy 5 wynosi 67,9 ha (4,20% powierzchni miasta). Jest to drugi największy obszar przeznaczony do rewitalizacji.

Strefa 6

Strefa 6 znajduje się w zachodniej części miasta włączając dwie ulice, mianowicie ulicę Spółdzielców oraz Stanisława Kączkowskiego. Pod względem powierzchni jest to jeden z mniejszych obszarów wyznaczonych do działań rewitalizacyjnych, choć charakteryzujący się największą liczbą mieszkańców na tle wszystkich obszarów rewitalizacji. Łączna liczba mieszkańców strefy 6 równa jest 1 623 osób, stanowiąc 22,21% całkowitej populacji obszaru rewitalizacji oraz 5,85% populacji miasta Turku. Powierzchnia tego terenu wynosi 8,7 ha (0,54% powierzchni miasta).

Strefa 9

Strefa 9 zlokalizowana jest w pobliżu centralnej części miasta, a stanowią ją ulice 3 Maja, Adama Mickiewicza, Stanisława Kączkowskiego oraz Tadeusza Kościuszki. Jest to jeden z najmniejszych obszarów wyznaczonych do działań rewitalizacyjnych, cechujący się również najniższą liczbą osób zamieszkujących ten teren na tle pozostałych obszarów. Łączna populacja strefy 9 wynosi 159 osób, co stanowi 2,18% mieszkańców wszystkich obszarów rewitalizacji oraz 0,57% całkowitej populacji miasta Turku. Powierzchnia tego obszaru równa jest 5,8 ha (0,36% powierzchni miasta).

Strefa 11

Strefa 11 zlokalizowana jest w centralnej części miasta, stanowiąc jeden z większych powierzchniowo obszarów przeznaczonych do działań rewitalizacyjnych. Tworzą go ulice 3 Maja, Adama Mickiewicza, Dobrska, Gorzelniana, Kaliska, Kolska, Legionów Polskich, Niepodległości, Ogrodowa, Parkowa, Plac Wojska Polskiego, Sienkiewicza, Szeroka, Uniejowska, Wąska, oraz Miodowa. Liczba osób zamieszkujących ten obszar równa jest 976, co stanowi 13,36% populacji obszarów rewitalizacji oraz 3,52% ogólnej populacji miasta Turku. Powierzchnia wynosi 40,9 ha, stanowiąc 2,53% powierzchni miasta.

Strefa 13

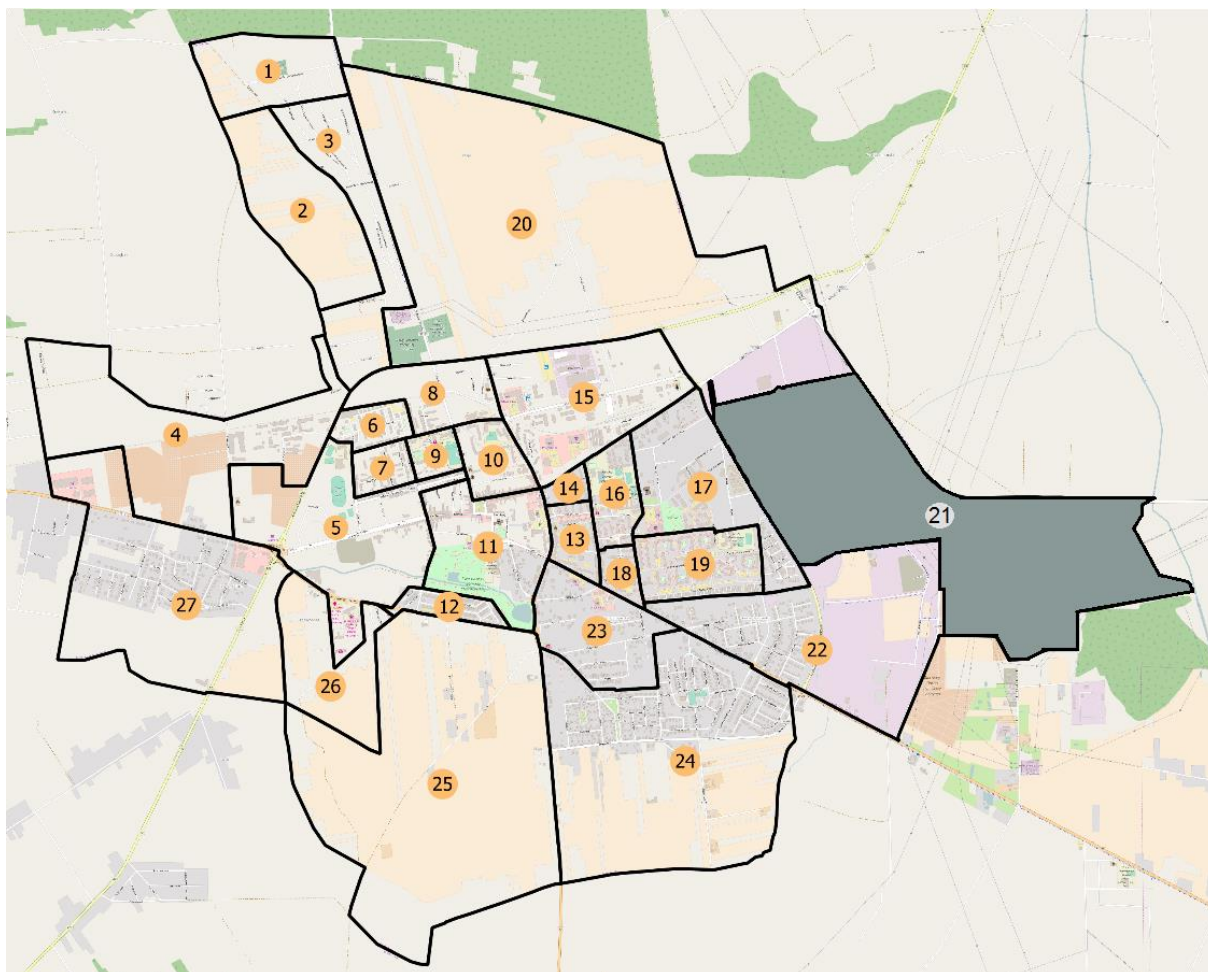
Strefa 13 znajduje się w centralnej części miasta, włączając ulice 650-lecia, Armii Krajowej, Jarosława Dąbrowskiego, Legionów Polskich, Uniejowską. Obszar ten stanowi teren o względnie niewielkiej powierzchni na tle pozostałych jednostek urbanistycznych miasta Turku, lecz o znacznej gęstości zaludnienia. Łączna liczba mieszkańców tego obszaru wynosi 1 529 osób, co stanowi 20,93% wszystkich mieszkańców obszarów rewitalizacji oraz 5,51% całkowitej populacji miasta, podczas gdy powierzchnia wyznaczonego obszaru równa jest 9,6 ha, tj. 0,59% powierzchni miasta.

Strefa 16

Strefa 16 zlokalizowana jest w pobliżu centralnej części miasta, a stanowią ją ulice Armii Krajowej, Generała Mieczysława Smorawińskiego, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Kolska Szosa, Władysława Broniewskiego, oraz Żwirki i Wigury. Łączna populacja obszaru 16 wynosi 1 158 osób, co stanowi 15,85% mieszkańców wszystkich obszarów rewitalizacji oraz 4,17% całkowitej populacji miasta Turek. Powierzchnia równa jest 13 ha, stanowiąc 0,80% powierzchni miasta.

Podobszar II - Osiedle Awaryjne

RYSUNEK 6. MAPA PODOBSZARU II

Źródło: opracowanie własne

Podobszar II tworzy wydzielona na potrzeby Programu Rewitalizacji Strefa 21. Zlokalizowana jest ona we wschodniej części miasta, łącząc ulice Korytkowską, Górniczą, Polną, Jedwabniczą, Aleję NSZZ "Solidarność" oraz Przemysłową. Jest to zdecydowanie największa strefa przeznaczona do rewitalizacji, jednocześnie cechująca się drugą najmniejszą liczbą zamieszkujących ją osób na tle populacji pozostałych obszarów rewitalizacji. Łączna liczba mieszkańców strefy 21 równa jest 265 osób, stanowiąc 3,63% obszaru rewitalizacji oraz 0,95% całkowitej populacji miasta Turku. Powierzchnia Podobszaru II równa jest 173 ha, tj. 10,70% powierzchni miasta.

4.2. Ogólna charakterystyka obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się zróżnicowaną zabudową oraz pełnionymi funkcjami w życiu lokalnej społeczności, cechując się dużym znaczeniem zarówno dla mieszkańców miasta, jak i ościennych gmin.

Podobszar I zamieszkuje 25,3% ogólnej populacji miasta Turku, stanowiąc zdecydowaną większość mieszkańców obszaru rewitalizacji- 96% osób. Jego powierzchnia równa jest 145,9 ha. Podobszar ten ma charakter centrotwórczy, skupiając liczne obiekty użyteczności publicznej oraz instytucje, siedziby władz miasta oraz gminy, obiekty rekreacyjne oraz kulturalne. Odpowiada on na potrzeby mieszkańców w zakresie substancji mieszkaniowej, edukacji, oferty kulturalnej i rekreacyjnej, istotny wpływ ma także na sferę gospodarczą miasta- liczne podmioty

gospodarcze zawarte na tym Podobszarze oferują mieszkańcom zatrudnienie, obszar ten stwarza również odpowiednie warunki organizacjom pozarządowym. Podobszar I podzielony jest na sześć sfer. Na terenie sfery 5 istotną infrastrukturę użyteczności publicznej stanowią Urząd Miasta, Urząd Poczty, Urząd Skarbowy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Stadion 1000-lecia oraz Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej. Na terenie sfery 6 skupione są osiedla mieszkalne wielorodzinne z dominującą wysoką zabudową. W sferze 9 zlokalizowany jest Miejski Dom Kultury w Turku oraz Park im. Konstytucji 3 Maja. Sfera 11 pełni przede wszystkim funkcję centrotwórczą, znajdują się w niej liczne budynki użyteczności publicznej oraz siedziba władz miasta oraz gminy. Pośród instytucji zlokalizowanych w strefie tej wymienić można Urząd Gminy, Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera znajdujące się w starym ratuszu, Sąd Rejonowy, Komendę Powiatową Policji Turek, Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, Halę widowiskowo-sportową oraz Park Miejski im. Żerminy Składkowskiej, teren ten ma więc istotne znaczenie dla całego miasta Turku oraz jego mieszkańców. Na terenie sfery 13 dominują zabudowania wielorodzinne, natomiast istotnym obiektem użyteczności publicznej w sferze 16 jest przede wszystkim Ośrodek Sportu i Rekreacji w Turku.

Podobszar II zamieszkały jest przez mniej niż jeden procent mieszkańców miasta Turku, tj. 265 osób, przy czym jego powierzchnia równa jest 173 ha. Świadczy to o odmiennym charakterze Podobszaru II od centrotwórczego Podobszaru I. Podobszar ten pełni przede wszystkim funkcję przemysłową. Zamieszkałą jego część stanowi osiedle „Awaryjne”, zlokalizowane przy ulicy Górniczej. Obszar o powierzchni około 80 ha zajmuje Turecka Strefa Inwestycyjna, tj. kompleksowo uzbrojone tereny inwestycyjne przeznaczone pod aktywizację gospodarczą, powstałe w 2003 roku. Na terenie tym zlokalizowana jest elektrownia ciepła Adamów, zaopatrująca część miasta Turek w energię ciepłą, elektryczną oraz dostarczająca parę technologiczną. We wschodniej części Podobszaru II zlokalizowany jest Rodzinny Ogród Działkowy Energetyk, oraz przedsiębiorstwo Profim, producent foteli obrotowych do komputera i ergonomicznych krzeseł biurowych. Z zachodniej części siedzibę swą ma przedsiębiorstwo Miranda Textiles, producent tkanin i dzianin poliestrowych, poliamidowych i mieszanych, którego część ucierpiała w pożarze w roku 2014.

4.3. Problemy obszaru rewitalizacji

Jak wykazała przeprowadzona diagnoza społeczno-gospodarcza oraz analiza wskaźnikowa, obszarze rewitalizacji zidentyfikowano natężenie problemów w każdej ze sfer, tj. w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej, wyznaczone tereny stanowią więc naturalny obszar interwencji w kierunku działań rewitalizacyjnych. Zidentyfikowane w Programie Rewitalizacji problemy zostały także potwierdzone przez mieszkańców Podobszarów I i II, którzy w przeprowadzonej ankiecie wskazali potrzebę rewitalizacji identyfikując obszary problemowe i możliwe sposoby poprawy sytuacji. Zdanie interesariuszy jest niezwykle istotne, gdyż zaznajomieni są oni z potrzebami mieszkańców oraz wykazują się wiedzą dotyczącą infrastruktury w mieście Turku- zgodnie z odpowiedziami udzielanymi w badaniu ankietowym zdecydowaną większość respondentów stanowiły osoby zamieszkujące miasto od urodzenia bądź dłużej niż 15 lat, ponadto aż 64% wyraziło swoje zaangażowanie i gotowość do uczestniczenia w działaniach rewitalizacyjnych mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz zapewnienie rozwoju miasta Turku. Istotnym jest fakt, że konkretne kierunki działań, na które mieszkańcy licznie wyrazili zapotrzebowanie, w pełni wpisują się w cele Programu Rewitalizacji, który dąży do poprawy sytuacji w kwestii poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, oraz aktywizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak również poprawy infrastruktury społecznej, drogowej i stanu technicznego istotnych z punktu widzenia lokalnych społeczności obiektów.

Sfera społeczna i gospodarcza

Bezrobocie jest istotnym problemem w kontekście sfery społecznej, gdyż nie dotyczy ono wyłącznie osób bezrobotnych, ale również wpływ ma na ich rodziny, determinując jednocześnie negatywne zjawiska takie jak wykluczenie społeczne z uwagi na bezrobocie, wysoką przestępczość, alkoholizm- jak zauważono w diagnozie, choć poziom bezrobocia stopniowo spadał na przestrzeni analizowanych lat w mieście Turku, problem ten wciąż dotyczy jego populację, co wykazane zostało zarówno w drodze analizy wskaźnikowej twardych danych, jak i przez ankietę przeprowadzoną wśród mieszkańców tego obszaru. To właśnie osoby bezrobotne zostały uznane przez największą liczbę respondentów za drugą (po rodzinie z małymi dziećmi) grupę, która powinna być głównym beneficjentem działań rewitalizacyjnych. Warto dodać, że jedynie 29% ankietowanych osób zaznaczyło miasto Turek jako miejsce swojej pracy, co świadczyć może o bezrobociu ankietowanych bądź konieczności dojazdu do miejsca pracy poza teren miasta. Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy, na obszarze rewitalizacji wszystkie analizowane wskaźniki dotyczące bezrobocia przekroczyły średnie wartości dla miasta: liczba bezrobotnych kobiet w przeliczeniu na 1 000 osób według zamieszkania wynosiła 23,84 przy średniej równej 19,34, przeliczona na 1 000 mieszkańców według miejsca zamieszkania liczba bezrobotnych osób ogółem (38,66) przekroczyła średnią równą 30,45, a liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia wyniosła 11,34 przy średniej wartości kształtującej się na poziomie 8,94. Należy także zwrócić uwagę na istotny problem, jakim jest planowana na koniec grudnia 2017 Likwidacja Elektrowni Adamów oraz wyczerpujące się zasoby węgla brunatnego (planowane zakończenie wydobywania: 2023 r.), co przyczyni się do pozbawienia pracy ok. 3000 osób.

Innym problemem społecznym obszaru jest niska samowystarczalność ekonomiczna ludności, przejawiająca się w liczbie osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz liczby klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku otrzymujących świadczenia z powodu alkoholizmu i niepełnosprawności. W pierwszym przypadku wartość dla obszaru rewitalizacji wyniosła 44,30 przy średniej dla miasta równej 25,55, w drugim zaś- 22,70 przy średniej 13,26.

Skutki obu opisanych wyżej zjawisk zauważane były przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, którzy często wskazywali na degradację w tym aspekcie- na obszarze tym zauważalny jest problem z wysokim odsetkiem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przeciwdziałanie czynnikom powodującym zagrożenie wykluczeniem społecznym w pełni wpisuje się w jeden z głównych celów Programu Rewitalizacji. Mieszkańcy wskazali również na problemy społeczne dotyczące niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, oraz niskiego poziomu zaufania w społeczności. W jednym z pytań w ankiecie respondenci poproszeni zostali o dokonanie oceny swojej relacji z sąsiadami- jak wynika z udzielonych odpowiedzi, ponad połowa ankietowanych mieszkańców obszaru rewitalizacji utrzymuje neutralne stosunki, natomiast 21% nie utrzymuje żadnych stosunków. Przełożenie to ma na sytuację problemową zidentyfikowaną na terenie Podobszarów I oraz II- obszar rewitalizacji w mieście Turku cechuje się niskim poziomem zaangażowania i więzi społecznych mieszkańców. Sytuacja ta przejawia się ograniczonym zaufaniem w lokalnej społeczności i niskim poziomem integracji mieszkańców, którzy preferują poczucie anonimowości, nie nawiązując kontaktów z innymi mieszkańcami. Wynika z tego również wspomniana wyżej niedostateczna ingerencja lokalnej społeczności w życie publiczne w mieście i brak współdziałania w celu poprawy jakości życia na tym terenie. Mieszkańcy rzadko wykazują inicjatywę dotyczącą zmian w najbliższym otoczeniu, choć potrzeby w tym zakresie są przez nich zauważane- jak wynika z danych Urzędu Miasta Turku, w roku 2017 do budżetu obywatelskiego wpłynęło łącznie 46 projektów, z czego 20 dotyczyło ingerencji w część miasta stanowiącą obszar rewitalizacji.

Z niską aktywnością mieszkańców, brakiem więzi w społeczeństwie oraz ze zdiagnozowanym zjawiskiem wykluczenia społecznego związany jest również kolejny zidentyfikowany

na obszarze rewitalizacji problem. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji biorący udział w badaniu ankietowym wskazywali na problemy w kontekście oferty kulturalnej na terenie miasta. Nie tylko zauważali oni braki w ofercie, ale z udzielanych przez nich odpowiedzi na pytanie o poziom uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych na terenie miasta wynika, że oferta ta niedostosowana może być do realnych potrzeb lokalnych społeczności. 35,81% respondentów zaznaczyło, że uczestniczy we wspomnianych wydarzeniach rzadko, natomiast 7,43% - nigdy. Wzbogacenie życia kulturalnego jest szczególnie istotne w przypadku dzieci i młodzieży, w celu wskazania alternatywnych rozwiązań spędzania wolnego czasu i ograniczenia negatywnych społecznych zjawisk prowadzących do wykluczenia społecznego i obniżenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców (tj. przemoc, spożywanie alkoholu, narkotyków, wandalizm). Młodzież, po rodzinach z dziećmi oraz osobach bezrobotnych, stanowi trzecią najczęściej wskazywaną grupę, która zdaniem mieszkańców powinna być objęta działaniami rewitalizacyjnymi.

Następną grupą beneficjentów, licznie wskazywaną przez ankietowanych, są seniorzy. Zdaniem części respondentów problemy społeczne na obszarze rewitalizacji dotyczą właśnie tej grupy. Jak wynika z danych, w 2017 roku na terenie Turku mieszkało 5 165 osób po 65 roku życia, z czego około 32% tej liczby przypada na obszar rewitalizacji. Mieszkańcy tego obszaru wskazywali na braki w zakresie infrastruktury i usług przeznaczonych dla tej właśnie grupy wieku, jak również na brak formy aktywizacji oraz integracji seniorów. Pośród starszych mieszkańców miasta Turku zidentyfikowano nieznaczną aktywność i zaangażowanie społeczne, co wynika z niedostatecznej oferty kulturalnej i rekreacyjnej przystosowanej do potrzeb tych osób, niedostosowanie obecnie stosowanych rozwiązań jak również brak nowych form aktywizacji i integracji seniorów.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa

Natężenie problemów dotyczących sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej miasta Turku, wskazane w toku wyznaczania obszaru rewitalizacji oraz przez interesariuszy Programu Rewitalizacji, przejawia się przede wszystkim w brakach w infrastrukturze bądź w jej niedostatecznym stanie i niedostatecznej jakości oferowanych usług.

Często wskazywanym przez mieszkańców obszaru rewitalizacji problemem jest nieodpowiadająca na potrzeby dostępność i jakość usług opiekuńczych nad dziećmi do lat 3. Brak w infrastrukturze dotyczącej opieki nad małymi dziećmi zauważony został przez 71,43% respondentów, podczas gdy zaledwie 28,57% nie zauważyło negatywnego wpływu tego aspektu na życie lokalnej społeczności. Jak wskazują dane, w mieście Turku funkcjonuje 5 żłobków, jednakże żaden z nich nie znajduje się w Podobszarze I bądź Podobszarze II obszaru rewitalizacji. Inny, zauważony przez 70,09% respondentów problem dotyczy dzieci i młodzieży, identyfikując niską dostępność i jakość usług edukacyjnych. Działanie obejmujące rozbudowę bądź modernizację żłobków oraz szkół, i poprawę jakości ich wyposażenia, wskazane zostało przez 45,18% ankietowanych. Braki zauważono szczególnie w kontekście bazy lokalowej Liceum Ogólnokształcącego w Turku, znajdującego się w Podobszarze I obszaru rewitalizacji.

Rozbudowa bądź modernizacja infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej została zaś wskazana jako potrzebny kierunek zadań przez 38,54% zapytanych osób. Problemy w tym zakresie spowodowane są stanem technicznym głównych obiektów sportowo-rekreacyjnych na obszarze rewitalizacji, Ośrodka Sportu i Rekreacji oraz Stadionu 1000-lecia, które wymagają działań rewitalizacyjnych z uwagi na brak możliwości pełnienia na wysokim poziomie funkcji rekreacyjno-sportowych dla mieszkańców, jak również wiążą się z brakiem możliwości wykorzystania wyżej wspomnianego Liceum Ogólnokształcącego w Turku przez kluby sportowe i mieszkańców miasta z uwagi na nierozwiniętą bazę sportową w tym obiekcie.

Stan budynków mieszkalnych, w tym wyposażenie w podstawowe media, zostały ocenione nisko przez mieszkańców obszaru rewitalizacji miasta. W pięciostopniowej skali 35% respondentów

oceniło stan techniczny infrastruktury mieszkalnej na 3, ocenę niższą wskazało zaś 34% ankietowanych. Zaledwie 7% osób uważało, że budynki mieszkalne na obszarze rewitalizacji są w bardzo dobrym stanie. Negatywna ocena stanu infrastruktury potwierdzona została przez analizę wskaźnikową. Jak wynika z danych, na obszarze tym liczba lokali niewyposażonych w łazienkę znacznie przekracza średnią wartość dla miasta Turku (wskaźnik równy jest 8,22 na obszarze rewitalizacji, przy średniej wynoszącej 3,81). Zidentyfikowany problem dotyczy także liczby umów na dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków negatywnie odbiegającej od wyższej średniej dla miasta Turku. Średnia liczba zawartych umów na odprowadzenie ścieków na obszarze rewitalizacji wynosiła 66,15 przy średniej dla wszystkich jednostek analitycznych kształtującej się na poziomie 88,58, natomiast liczba umów o dostarczenie wody - 5,85 przy średniej 7,73. Respondenci ankiety z obszaru rewitalizacji zapytani zostali również jakie rodzaje przedsięwzięć powinny być ich zdaniem podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych na wskazanym obszarze. Według 42,52% mieszkańców, działaniem tym powinna być poprawa standardu mieszkań (m.in. termomodernizacje budynków, poprawa wyposażenia w media).

Uczestnicy ankiety, których stanowili mieszkańcy obszaru rewitalizacji, w badaniu wskazywali na niedostateczną ofertę rekreacyjno-sportową, brak miejsc spędzania wolnego czasu oraz w większości nisko oceniali estetykę i zagospodarowanie przestrzeni. Również przeprowadzona diagnoza społeczno-gospodarcza wykazała niski stopień aktywności i integracji lokalnej społeczności, wynikające m.in. z braku zadbanego, atrakcyjnego miejsca, w którym organizowane mogłyby być różnorodne wydarzenia kulturalne oraz sportowe, jak również zachęcałyby mieszkańców do spędzania wolnego czasu w gronie lokalnej społeczności. Na terenie Podobszaru I, tworzącego obszar rewitalizacji, szczególnie zauważalnym problemem w tym zakresie jest znaczna degradacja Parku Miejskiego im. Żerminy Składkowskiej, znajdującego się w centralnej części miasta, w pobliżu hali widowiskowo-sportowej. Park ten wymaga rewitalizacji z uwagi na utratę swej funkcji oraz znaczny potencjał, który jest obecnie w całości niewykorzystany. Teren ten jest w większości niezagospodarowany, wykazujący się złym stanem zieleni, brak jest również monitoringu oraz instalacji, w tym sanitarnych. Poprzez utratę swej funkcji jako reprezentacyjnego, atrakcyjnego terenu w centrum miasta, aktywizującego społeczność lokalną i odpowiadającego na potrzeby mieszkańców, w parku zauważane jest natężenie zjawiska patologii społecznej oraz popełniane wykroczenia, w tym spożywanie alkoholu i akty wandalizmu, przez co teren ten uważany jest przez mieszkańców za niebezpieczny. Degradację zidentyfikowano również na terenie w pobliżu parku, które nie pełni reprezentacyjnych funkcji centralnego obszaru miasta. Jest to przestrzeń niejednorodna, o charakterze przelotowym, cechująca się brakiem zagospodarowanych przestrzeni zapewniających mieszkańcom możliwości wypoczynku, rekreacji i uczestnictwa w życiu kulturalnym, oraz brakiem estetyki obszaru. Podobnie jak w Parku Miejskim, poprzez degradację centralnego obszaru miasta oraz niedostateczny monitoring, na terenie tym zauważane jest natężenie występowania patologii społecznych oraz popełnianych wykroczeń, przyczyniając się do negatywnego odbioru centralnych przestrzeni miasta Turku przez mieszkańców. Na degradację obszaru wpływa również zły stan techniczny części budynków znajdujących się na terenie Starego Miasta.

Na terenie Podobszaru II degradacja dotyczy przede wszystkim obszaru zamieszkałego, osiedla „Awaryjnego”. Zdiagnozowany problem związany jest z niedostatecznym stanem technicznym budynków mieszkalnych wielorodzinnych, które wymagają termomodernizacji. Obecnie generują one wysokie koszty wykazując się nieefektywnością energetyczną i odnotowanymi stratami ciepła. Poprawa standardu mieszkań ze wskazaniem na termomodernizację budynków wskazywana została w badaniu ankietowym przez znaczny odsetek mieszkańców obszaru rewitalizacji (42,52%). Na terenie osiedla „Awaryjnego” zlokalizowany jest również park, którego stan (podobnie jak w przypadku wyżej opisanego Parku Miejskiego) jest niedostateczny w kontekście potrzeb mieszkańców Podobszaru II. Degradacja parku przejawia się w jego złym

stanie technicznym, zdewastowaną przez akty wandalizmu małą architekturą, zaniedbaną zielenią, co wpływa na fakt, że park obecnie nie pełni funkcji społeczno-rekreacyjnych pomimo swego potencjału, a mieszkańcy postrzegają go raczej jako miejsce niebezpieczne i nieatrakcyjne. Działań rewitalizacyjnych wymaga również stara część Tureckiej Strefy Inwestycyjnej, na części której zdiagnozowano problem wynikający z degradacji tego terenu zarówno w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, jak również gospodarczej. Obszar ten cechuje się niską atrakcyjnością wynikającą z niedostatecznego stanu technicznego obiektów, nieznacznym rozwojem infrastruktury technicznej, oraz niskim poziomem przedsiębiorczości. Na terenie całego obszaru rewitalizacji zidentyfikowano również problem związany ze stanem podwórek, w dużej mierze wpływającym na niski poziom integracji społecznej, oraz związany z wielokrotnie zauważanymi w ankiecie brakiem małej infrastruktury oraz miejsc, gdzie mieszkańcy mogliby spędzić razem wolny czas.

Zdaniem niemal połowy ankietowanych mieszkańców obszaru rewitalizacji (42,19%) działaniem, które podjęte powinno zostać w celu ograniczania negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych na wskazanym obszarze jest rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej. Niedostateczny stan techniczny dróg i chodników, oraz braki w tym zakresie były wielokrotnie wskazywane przez respondentów zapytanych o problemy obszaru rewitalizacji. Zdecydowana większość mieszkańców była zdania, iż stan ten ocenić należy jako niski- w pięciostopniowej skali ocenę 2 przyznał największy odsetek uczestników badania (30,23%). Łącznie ocenę 3 bądź niżej wskazało aż 75,08% respondentów, podczas gdy na oceny pozytywne przypadło 24,92% odpowiedzi (20,27% na ocenę 4, a 4,65% na ocenę 5). Prócz stanu technicznego dróg i chodników, zidentyfikowanym na obszarze rewitalizacji problemem w zakresie infrastruktury drogowej jest również marginalizacja pieszych i rowerzystów, tj. brak infrastruktury dla tych użytkowników przestrzeni publicznej. Zdiagnozowanym problemem jest niedostateczna liczba ścieżek rowerowych, których na teren ten przypada bardzo niewielki odsetek. Jak zauważyli mieszkańcy obszaru rewitalizacji, utrudnia to przemieszczanie się rowerem po mieście, jak również negatywnie wpływa na bezpieczeństwo mieszkańców korzystających z tej formy transportu.

W kontekście estetyki i zagospodarowania przestrzeni obszaru rewitalizacyjnego mieszkańcy obszaru rewitalizacji wskazywali na problemy w zakresie braku małej infrastruktury, niedostatecznej ilości ławek oraz śmietników usytuowanych przy chodnikach, jak również zbyt małej ilości zieleni w okolicy zabudowań wielorodzinnych oraz w centrum miasta. Zdaniem mieszkańców również stan istniejącej zieleni miejskiej jest często zły- część terenów zielonych w poszczególnych sferach Podobszarów I i II jest zniszczona i zaniedbana. Związanym z tym problemem jest niska świadomość ekologiczna osób młodych oraz dzieci, niszczących często zielen miejską.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji wskazywali również na inne, nieomówione dotąd problemy, którymi są niedostateczna liczba miejsc parkingowych oraz parkingów w Podobszarach I oraz II, niedostatecznie rozwinięta komunikacja miejska w mieście Turku jak również brak monitoringu w obszarze rewitalizacji, bądź użycie przestarzałych technologii wymagających modernizacji.

4.4. Potrzeby rewitalizacyjne

Potrzeby rewitalizacyjne na terenie miasta Turku wynikają ze zidentyfikowanych na tym terenie problemów. Związane są one przede wszystkim z niedostatecznym stanem oraz z brakami w infrastrukturze społecznej i drogowej, z degradacją terenów miasta, z brakiem bądź złym stanem technicznym obiektów użyteczności publicznej oraz z nieodpowiadającą na potrzeby mieszkańców Turku ofertą kulturalną i sportowo-rekreacyjną.

W sferze społecznej wymaganym działaniem jest aktywizacja zawodowa mieszkańców miasta Turku oraz realizacja programów mających na celu integrację mieszkańców, związane jest to

z wykazaniem natężeniem problemu bezrobocia na obszarze rewitalizacji oraz z niską aktywnością społeczną na tym terenie. Konieczne jest zapobieżenie wykluczeniu społecznemu z uwagi na bezrobocie, wysoką przestępczość, alkoholizm, jak również wskazanie mieszkańcom odpowiedniego postępowania i możliwości polepszenia jakości życia wśród lokalnych społeczności. Celowe jest podjęcie działań wzmacniających więzi społeczne i zachęcające mieszkańców miasta Turku do podjęcia aktywności i ingerencji w życie publiczne.

W kontekście potrzeb związanych z ofertą kulturalną oraz rekreacją, niezbędne jest stworzenie możliwości do regularnych spotkań mieszkańców, tj. realizowanie programów, cykli spotkań, koncertów, wydarzeń plenerowych itp. Działanie takie przyczyni się do zbudowania silnych więzi mieszkańców z ich miejscem zamieszkania oraz z pozostałymi członkami lokalnych społeczności, pozytywnie warunkując poziom integracji i poczucie lokalnej tożsamości. Jedną z potrzeb jest podniesienie jakości i rozszerzenie oferowanych przez Miejski Dom Kultury usług kulturalnych. W tym aspekcie zasadnym działaniem w celu poprawy jakości życia na obszarze rewitalizacji jest modernizacja Miejskiego Domu Kultury, który obecnie nie spełnia w pełni swych funkcji i nie może efektywnie realizować swych zadań z uwagi na stan techniczny oraz ograniczoną przestrzeń.

Rozszerzenie wachlarza działań w zakresie kultury wpłynie pozytywnie na życie mieszkańców miasta, w tym młodzieży oraz dzieci. Zidentyfikowane problemy dotyczyły jednak w znacznym stopniu najstarszej grupy beneficjentów. Mieszkańcy zauważyli braki w infrastrukturze przeznaczonej dla seniorów, oraz w ofercie i usługach dostosowanych do potrzeb tej grupy mieszkańców. Zasadne jest utworzenie miejsca, które zapewni osobom starszym możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego i zapobiegnie poczuciu marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Potrzeby zauważono również w kontekście najmłodszych mieszkańców miasta Turku, mianowicie dzieci do lat 3. Na terenie miasta zdiagnozowano braki w infrastrukturze zapewniającej opiekę dzieciom, potrzebą jest zatem organizacja większej liczby miejsc w żłobku. Nie tylko zapewni to możliwości rozwoju najmłodszym, ale również pozytywnie wpłynie na sytuację gospodarczą w mieście, stwarzając możliwości ponownego podjęcia zatrudnienia rodzicom dzieci, jak również stworzenie nowych miejsc pracy w żłobku.

Odpowiadając na potrzeby mieszkańców w zakresie sportu i rekreacji, oraz z uwagi na niewystarczające zaplecze sportowe w Liceum Ogólnokształcącym w Turku jak również na degradację stanu i braki w infrastrukturze Stadionu 1000-lecia i Ośrodka Sportu i Rekreacji, konieczne jest podjęcie działań mających na celu modernizację i poprawę stanu obecnego wymienionych obiektów.

W związku ze zgłaszanymi przez mieszkańców problemami dotyczącymi jakości zieleni miejskiej, celowe są działania dążące do poprawy estetyki terenów zielonych w mieście. Potrzeby dotyczą również małej architektury na terenie obszaru rewitalizacji, oraz modernizacji systemu monitoringu w mieście.

Mieszkańcy uwagę zwracali na niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę drogową, w szczególności na nieznaczny udział ścieżek rowerowych, niewystarczającą liczbę chodników oraz stan techniczny ich nawierzchni, jak również na niewystarczającą liczbę parkingów w poszczególnych sferach obszaru rewitalizacji.

Jak wykazano w rozdziale dotyczącym problemów obszaru rewitalizacji, niektóre z terenów miasta straciły swą pierwotną funkcję bądź ich zły stan techniczny negatywnie wpływa nie tylko na ich funkcjonowanie, lecz również na ich odbiór przez lokalne społeczności. Jednym z najistotniejszych obiektów tego rodzaju jest Park Miejski im. Żerminy Składkowskiej, który pomimo swej lokalizacji w centrum miasta i dużego potencjału powszechnie uważany jest za niebezpieczny i nieatrakcyjny. Park ten odpowiadałby na potrzeby mieszkańców w zakresie uczestnictwa w kulturze, rekreacji i sportu, tworząc miejsce, w który mieszkańcy mogliby

spędzać wolny czas, pozytywnie wpływając na poziom integracji i aktywności społecznej, jak również na wzmacnianie więzi pomiędzy mieszkańcami. Potrzeby dotyczą modernizacji Parku Miejskiego, poprawy estetyki, dokonania nowych nasadzeń, naprawy i rozbudowy obiektów, zagospodarowania przestrzeni, oraz wyeliminowania obserwowanych na tym terenie patologii społecznych, w tym aktów wandalizmu i spożywania alkoholu. Drugi z parków cechujących się znaczną degradacją zlokalizowany jest na terenie Podobszaru II, gdzie zasadne jest podjęcie podobnych działań mających na celu przywrócenie atrakcyjności tego terenu i jego pierwotnych funkcji. Rewitalizacji wymagają także centralne przestrzenie miasta Turku, których stan opisany został w rozdziale dotyczącym problemów obszaru rewitalizacji, jak również część strefy inwestycyjnej oraz osiedle „Awaryjne” znajdujące się przy ulicy Górniczej.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, którzy wzięli udział w ankiecie dotyczącej potrzeb i oczekiwań względem Programu Rewitalizacji, wskazali na potrzebne ich zdaniem kierunki działań, które podejmowane powinny być w celu poprawy stanu obszaru rewitalizacji i miasta Turku. Zapytani oni zostali jakie rodzaje przedsięwzięć powinny być podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych na wskazanym obszarze, przy czym wskazać mogli oni maksymalnie trzy kierunki działań. Ponad połowa respondentów wskazała na działanie „organizacja większej liczby wydarzeń o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym dla mieszkańców” (56,81%), a znaczny odsetek odpowiedzi przypadł na działanie „realizacja programów aktywizacji i integracji, programów aktywności lokalnej itp.” (43,52%) oraz „utworzenia miejsca spotkań integrujących mieszkańców” (33,55%). Często wskazywanymi odpowiedziami były również „poprawa dostępu do usług dla osób starszych” (30,56%) i zwiększenie poziomu bezpieczeństwa, w tym rozbudowa monitoringu (32,23%). W kontekście działań, które zdaniem mieszkańców obszaru rewitalizacji powinny być podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, największy odsetek odpowiedzi przypadł na odpowiedź „poprawa standardu mieszkań (m.in. termomodernizacje budynków, poprawa wyposażenia w media)” (42,52%), „rozbudowa/modernizacja infrastruktury drogowej” (42,19%), oraz „rozbudowa/modernizacja infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej” (38,54%).

4.5. Potencjały obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji wyznaczony został nie tylko z powodu kumulacji negatywnych zjawisk i sytuacji kryzysowych, ale również z uwagi na najwyższy potencjał i możliwości rozwoju obszaru oraz jego znaczenia nie tylko dla lokalnych społeczności, ale również mieszkańców ościennych gmin. Przeprowadzona analiza wykazała szereg potencjałów dwóch podobszarów wyznaczonych do działań rewitalizacyjnych. Celem ich identyfikacji jest efektywne wykorzystanie zdiagnozowanych mocnych stron w kontekście zminimalizowania natężenia negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzennych, technicznych i środowiskowych.

Lokalizacja miasta Turek stanowi potencjał rozwojowy oraz inwestycyjny- miasto znajduje się w pobliżu aglomeracji łódzkiej, stanowiąc atrakcyjną lokalizację dla nowych przedsiębiorców oraz możliwości rozszerzania wpływów już istniejących w województwie przedsiębiorstw. Atrakcyjność Podobszaru II w ujęciu inwestycyjnym i gospodarczym wpływa stymulująco na wszystkie jednostki urbanistyczne miasta, w tym strefy wyznaczone do rewitalizacji. Istotne w tym aspekcie jest powstanie Tureckiej Strefy Inwestycyjnej - miasto Turek dysponuje kompleksowo uzbrojonymi terenami inwestycyjnymi. Zgodnie z opisem zamieszczonym na stronie internetowej Urzędu Miasta, „Turecka Strefa Inwestycyjna /TSI/ to 196 ha gruntów przeznaczonych pod aktywizację gospodarczą. Strefa powstała na mocy porozumienia zwanego w 2003 r., pomiędzy: Miastem Turek, Powiatem Tureckim, ZE PAK S.A., KWB Adamów S.A. i Turecką Izba Gospodarczą. Celem porozumienia były wspólne działania skierowane na wzrost

inwestycji i nowe działania gospodarcze. TSI swoim zasięgiem obejmuje tereny położone we wschodniej części miasta.”

Na wysoki potencjał gospodarczy obszaru rewitalizacji wpływa również położenie w ujęciu lokalnym, mianowicie lokalizacja Podobszaru I, stanowiącego obszar centrotwórczy, o znaczeniu dla lokalnej społeczności z uwagi na skoncentrowanie na tych obszarach działalności usługowo-handlowej, umiejscowienie najważniejszych z punktu widzenia mieszkańców instytucji i siedzib władz gminy oraz miasta, a także obecność obiektów odpowiadających na potrzeby mieszkańców w kontekście kultury, rozrywki oraz edukacji. Na Podobszarze I skoncentrowane jest także życie kulturalne i publiczne mieszkańców, jak również substancja zabytkowa oraz tereny zielone, w tym parki im. Żerminy Składkowskiej oraz Konstytucji 3 maja. Strefy 13, 16 oraz 19 Podobszaru I cechują się przede wszystkim niską zabudową mieszkalną jednorodinną, podczas gdy na terenie pozostałych stref rozwinęło się również mieszkalnictwo wielorodzinne, odpowiadając na potrzeby obecnych oraz przyszłych mieszkańców w zakresie mieszkalnictwa. Wysoki potencjał rozwoju infrastruktury miasta Turku dotyczy przede wszystkim adaptacji oraz modernizacji istniejącej bazy lokalowej oraz obiektów użyteczności publicznej. Zabudowa Podobszaru I zapewnia możliwości podniesienia standardu życia mieszkańców korzystając z posiadanych już zasobów.

Podobnie jak w przypadku potencjałów związanych ze sferami techniczną, przestrzenno-funkcjonalną i gospodarczą, potencjał w aspekcie kapitału społecznego skoncentrowany jest na lokalizacji, liczbie mieszkańców terenu rewitalizacji czy istotności wskazanych obszarów w kontekście życia społecznego. Istotnym potencjałem w tym aspekcie jest również wysoki poziom świadomości społecznej dotyczącej potrzeb oraz zaangażowanie interesariuszy Programu Rewitalizacji. Ankietowani mieszkańcy obszarów rewitalizacji wykazali się wiedzą i świadomością w kontekście problemów, tym samym założyć należy, że negatywne zjawiska są dostrzegane przez społeczność lokalną, która dzięki działaniom rewitalizacyjnym może zwiększyć swój udział w życiu miasta. Co więcej, niemal wszyscy ankietowani zadeklarowali chęć partycypacji w działaniach rewitalizacyjnych i wyrazili zainteresowanie działaniami mającymi na celu poprawę jakości życia w tych obszarach.

Centrotwórczy Podobszar I oraz Podobszar II, który jest w szczególności terenem przemysłowym, jak również miejscem ulokowania Tureckiej Strefy Inwestycyjnej, stanowią o znacznym potencjale rozwojowym oraz inwestycyjnym miasta Turku.

Potencjały oraz atuty Podobszarów wyznaczonych do działań rewitalizacyjnych zostały również wskazane przez mieszkańców tego terenu, biorących udział w badaniu ankietowym mającym na celu poznanie realnych potrzeb i oczekiwań względem Programu Rewitalizacji. Jak wynika z udzielanych odpowiedzi, największy odsetek ankietowanych uważa, że atuty obszaru związane są ze sferą przestrzenno-funkcjonalną miasta. Respondenci z Podobszaru I wskazywali w szczególności na zielen miejską, łatwy dostęp do sektora usług oraz instytucji publicznych, estetykę przestrzeni, parki na terenie miasta, podczas gdy mieszkańcy Podobszaru II wskazywali na liczbę terenów zielonych oraz ilość wolnej przestrzeni. Druga najczęściej wskazywana odpowiedź dotyczyła lokalizacji miasta Turku oraz możliwości jego rozwoju, według mieszkańców wynikającej z wolnej przestrzeni, infrastruktury, która może zostać wykorzystana bądź zmodernizowana, lokalizacji centrotwórczego Podobszaru I, nowoczesnych rozwiązań stosowanych na tym terenie. Trzecia wskazywana grupa potencjałów dotyczyła sfery społecznej, w tym w szczególności kapitału społecznego, przyjaznej atmosfery w mieście Turku, poczucia bezpieczeństwa w mieście oraz niskiej przestępczości. Najrzadziej mieszkańcy wskazywali atuty związane ze sferą techniczną miasta, tj. ze stanem infrastruktury mieszkalnej, użytkowej i drogowej. Najmniejszy odsetek badanych uważał, że to sfera środowiskowa warunkuje potencjał obszaru rewitalizacji, wskazując na czyste powietrze i brak zanieczyszczeń.

TABELA 5. SKRÓCONA ANALIZA SWOT OBSZARU REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji	
Mocne strony i szanse	Słabe strony i zagrożenia
• Lokalizacja miasta na tle województwa oraz lokalizacja podobszarów wyznaczonych do rewitalizacji w mieście Turku; • Obszar rewitalizacji o szczególnym znaczeniu dla życia publicznego mieszkańców, oraz teren o szczególnym potencjale inwestycyjnym; • Kapitał społeczny, zainteresowanie Interesariuszy Programem Rewitalizacji; • Baza lokalowa pozwalająca na wprowadzenie nowych działań i rozwiązań na rzecz lokalnych społeczności; • Wysoki potencjał inwestycyjny i rozwojowy związany z wyznaczeniem Tureckiej Strefy Inwestycyjnej.	• Wysoki poziom bezrobocia; • Wysoka liczba klientów pomocy społecznej z powodu ubóstwa i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych; • Problemy związane z niepełnosprawnością oraz uzależnieniem od alkoholu; • Zły stan techniczny części budynków mieszkalnych; • Niska aktywność mieszkańców w życiu publicznym; • Kumulacja wyrobów azbestowych w Podobszarze II; • Degradacja obiektów istotnych dla aktywizacji społeczności (Ośrodek Kultury, park im. Żerminy Składkowskiej); • Niski poziom zaufania społecznego oraz brak integracji wśród mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

5. Wizja stanu pożądanego i planowanych efektów procesu rewitalizacji

Analiza zjawisk kryzysowych i potencjałów obszaru rewitalizacji pozwoliła na określenie sytuacji obszaru rewitalizacji w chwili obecnej. Zostały zidentyfikowane główne problemy, bariery rozwojowe i potrzeby mieszkańców. Kolejnym krokiem w planowaniu procesu rewitalizacji jest określenie wizji obszaru w perspektywie czasu. Wizja przedstawia w sposób syntetyczny stan docelowy, do jakiego dąży się w wyniku realizacji programu rewitalizacji. Określa ona dążenia wszystkich interesariuszy do osiągnięcia zakładanego wizerunku przy wystąpieniu odpowiednich uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych.

Ze względu na odmienny charakter podobszarów rewitalizacji dla każdego z nich opracowana została odrębna wizja w roku 2023.

Wizja obszaru rewitalizacji w 2023 r. przedstawia się następująco:

Wizja dla podobszaru I

Podobszar I to centralna część miasta stanowiąca wizytówkę Turku - miejsce wydarzeń kulturalnych, spotkań integrujących się mieszkańców oraz osób przyjezdnych. Jest to bezpieczny, o wysokim stopniu estetyki obszar ze spójnie zagospodarowaną Starówką, gdzie zapewnione są odpowiednie warunki do życia i do prowadzenia działalności gospodarczej. Podobszar I to miejsce z funkcjonalną komunikacją, czystym środowiskiem oraz zmodernizowanymi obiektami i odnowionymi terenami sportowo-rekreacyjnymi, na których aktywni zawodowo i społecznie mieszkańcy mogą realizować swoje pasje i wspólne inicjatywy.

Wizja dla podobszaru II

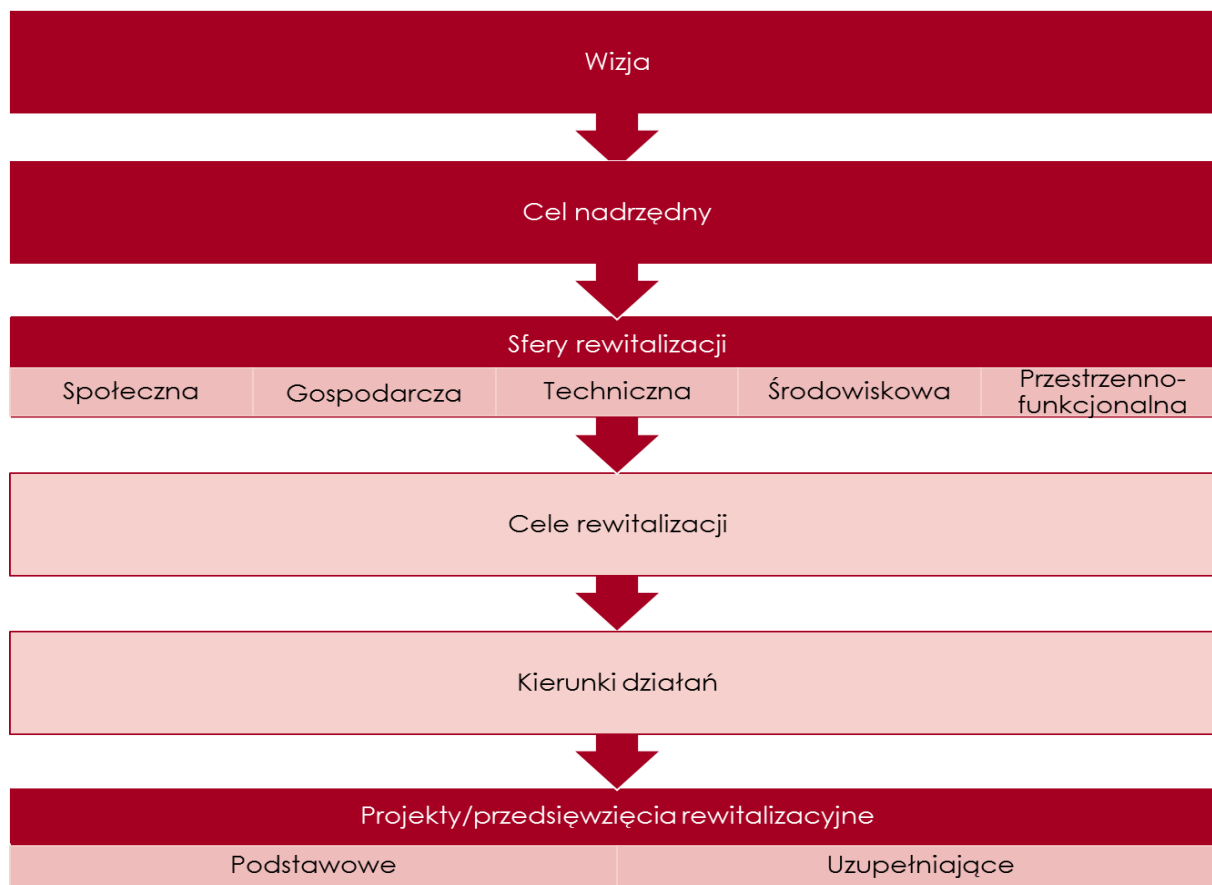
Podobszar II stanowi centrum rozwoju gospodarki i przedsiębiorczości dla całego miasta. Dzięki podjętym działaniom w celu zapewnienia odpowiedniej infrastruktury obiektów i sieci technicznych nastąpiło ożywienie gospodarcze tego obszaru jak również zwiększyło się zróżnicowanie branżowe wśród obecnie istniejących firm.. Obszar rozwija się także dzięki zwiększającej się aktywności zawodowej i rozwojowi postaw przedsiębiorczych mieszkańców.

Podobszar to miejsce atrakcyjne także dla mieszkańców, którzy mieszkają w wyremontowanych, zwiększających energooszczędność budynkach otoczonych spójnie zagospodarowanymi terenami zieleni.

6. Cele szczegółowe rewitalizacji

Zakładana wizja rewitalizacji będzie mogła zostać osiągnięta poprzez określenie konkretnych celów rewitalizacji oraz przypisanych im kierunków działań. Cele wyrażają stan, poziom rozwoju, do którego dążą podmioty zaangażowane we wdrażanie Programu Rewitalizacji. Stopień ich realizacji będzie cyklicznie monitorowany i poddawany ocenie. W związku z tym, że rewitalizacja to proces wieloaspektowy, także cele rewitalizacji powinny odpowiadać problemom zidentyfikowanym w poszczególnych sferach. Przyjęta struktura programowania rozwoju na obszarze rewitalizacji przedstawia się w następujący sposób:

RYSUNEK 7. STRUKTURA PROGRAMOWANIA ROZWOJU NA OBSZARZE REWITALIZACJI

Źródło: opracowanie własne

Cel nadrzędny rewitalizacji wynikający bezpośrednio z wizji jest następujący:

Wzrost aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców oraz ożywienie gospodarcze obszaru z jednoczesnym zwiększeniem spójności przestrzennej i dostosowaniem infrastruktury do potrzeb użytkowników.

Realizacja celu nadrzędnego będzie możliwa do zrealizowania dzięki zakładanym celom rewitalizacji i kierunkom działań w poszczególnych sferach. Cele i kierunki działań zostały określone dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji. Poniżej znajduje się siatka celów i kierunków dla podobszarów.

TABELA 6. SIATKA CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ DLA PODOBSZARU I

Podobszar I		
Lp.	Cel strategiczny	Kierunki działań
1.	Wysoki poziom integracji i aktywności lokalnej mieszkańców	1.1. Prowadzenie programów aktywizacji zawodowej i rozwoju postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców 1.2. Prowadzenie programów aktywizacji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, ze szczególnym uwzględnieniem zapobieganiu dziedziczeniu ubóstwa oraz powielania negatywnych postaw 1.3. Poszerzenie i dostosowanie oferty kulturalnej oraz oferty spędzania czasu wolnego do potrzeb lokalnej społeczności (w tym utworzenie warunków do współtworzenia oferty przez społeczność lokalną) 1.4. Utworzenie warunków do wspierania inicjatyw lokalnych, szczególnie nakierowanych na tworzenie więzi społecznych, prowadzenie inicjatyw sąsiedzkich 1.5. Poszerzenie i zwiększenie dostępności do oferty i usług świadczonych na rzecz osób starszych oraz niepełnosprawnych 1.6. Zwiększenie oferty i utworzenie warunków do świadczenia działań na rzecz dzieci oraz młodzieży w celu wskazania alternatywnych rozwiązań spędzania wolnego czasu, poszerzania horyzontów i ograniczania negatywnych zjawisk społecznych czy zachowań 1.7. Tworzenie warunków do zwiększania dostępności i jakości usług opiekuńczych dla dzieci do lat trzech 1.8. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców
2.	Wzrost poziomu rozwoju gospodarczego obszaru	2.1. Tworzenie warunków dla rozwoju handlu i usług, szczególnie rzemieślniczych, kierowanych dla mieszkańców 2.2. Stworzenie programu wsparcia dla osób planujących założyć własną działalność gospodarczą 2.3. Tworzenie warunków do rozwoju postaw przedsiębiorczych i zaradności życiowej wśród osób młodych i wchodzących na rynek pracy
3.	Przyjazna i dostosowana do potrzeb mieszkańców przestrzeń obszaru	3.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i turystycznej 3.2. Przywrócenie funkcji centrotwórczych i reprezentacyjnych zabytkowej Starówki 3.3. Zagospodarowanie terenów zielonych oraz przestrzeni międzyblokowych przy udziale i z uwzględnieniem potrzeb społeczności lokalnej 3.4. Tworzenie i wspieranie tworzenia miejsc spotkań mieszkańców, przestrzeni do prowadzenia oddolnych inicjatyw sąsiedzkich 3.5. Budowa nowych parkingów i tworzenie nowych miejsc parkingowych 3.6. Prowadzenie sukcesywnych działań na rzecz poprawy stanu technicznego dróg oraz ciągów pieszych 3.7. Przebudowa i modernizacja newralgicznych ciągów komunikacyjnych w celu poprawy bezpieczeństwa i warunków życia mieszkańców

Podobszar I		
Lp.	Cel strategiczny	Kierunki działań
4.	Zwiększony poziom jakości życia mieszkańców	4.1. Poprawa stanu technicznego budynków, szczególnie ich części wspólnych 4.2. Termomodernizacja budynków mieszkalnych 4.3. Termomodernizacja, modernizacja i dostosowanie do potrzeb osób ograniczonych ruchowo budynków użyteczności publicznej 4.4. Tworzenie warunków do zwiększenia poziomu wykorzystania energooszczędnych i odnawialnych źródeł energii 4.5. Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

TABELA 7. SIATKA CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ DLA PODOBSZARU II

Podobszar II		
Lp.	Cel strategiczny	Kierunki działań
1.	Wysoki poziom aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców	1.1. Prowadzenie programów aktywizacji zawodowej i rozwoju postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców, 1.2. Tworzenie możliwości re kwalifikacji zawodowej oraz zwiększania kompetencji niezbędnych na obecnym rynku pracy 1.3. Prowadzenie programów aktywizacji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, ze szczególnym uwzględnieniem zapobieganiu dziedziczeniu ubóstwa oraz powielania negatywnych postaw 1.4. Utworzenie warunków do wspierania inicjatyw lokalnych, szczególnie nakierowanych na tworzenie więzi społecznych, prowadzenie inicjatyw sąsiedzkich 1.5. Zwiększenie oferty i utworzenie warunków do świadczenia działań na rzecz dzieci oraz młodzieży w celu wskazania alternatywnych rozwiązań spędzania wolnego czasu, poszerzania horyzontów i ograniczania negatywnych zjawisk społecznych czy zachowań
2.	Wzrost poziomu konkurencyjności gospodarczej obszaru	2.1. Tworzenie warunków dla prowadzenia nowych inwestycji, szczególnie w zakresie wysoko wyspecjalizowanych branż gospodarki 2.2. Stworzenie programu wsparcia dla osób planujących założyć własną działalność gospodarczą 2.3. Tworzenie warunków do rozwoju postaw przedsiębiorczych i zaradności życiowej wśród osób młodych i wchodzących na rynek pracy
3.	Zwiększona dostępność i atrakcyjność przestrzenna obszaru	3.1. Zagospodarowanie terenów zielonych przy udziale i z uwzględnieniem potrzeb społeczności lokalnej 3.2. Tworzenie i wspieranie tworzenia miejsc spotkań mieszkańców, przestrzeni do prowadzenia oddolnych inicjatyw sąsiedzkich 3.3. Modernizacja infrastruktury dla potrzeb rozwoju gospodarczego obszaru 3.4. Prowadzenie sukcesywnych działań na rzecz poprawy stanu technicznego dróg oraz ciągów pieszych 3.5. Poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru
4.	Zwiększony poziom jakości życia mieszkańców	4.1. Poprawa stanu technicznego budynków, szczególnie ich części wspólnych

Podobszar II

Lp.	Cel strategiczny	Kierunki działań
		4.2. Termomodernizacja budynków mieszkalnych 4.3. Termomodernizacja i dostosowanie do potrzeb osób ograniczonych ruchowo budynków użyteczności publicznej 4.4. Tworzenie warunków do zwiększenia poziomu wykorzystania energooszczędnych i odnawialnych źródeł energii 4.5. Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

7. Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zakładana wizja oraz cele rewitalizacji będą mogły zostać zrealizowane poprzez projekty rewitalizacyjne. W ramach Programu Rewitalizacji zaplanowano projekty zarówno w sferze społecznej jak i wpływające na pozostałe sfery tj. gospodarczą, techniczną, środowiskową oraz przestrzenno-funkcjonalną, które przyczynią się do wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszar rewitalizacji. Projekty i przedsięwzięcia dzielą się na podstawowe – bez których osiągnięcie zakładanych celów będzie niemożliwe oraz uzupełniających będących projektami komplementarnymi do projektów podstawowych, które przyczynią się do wzmocnienia efektów projektów podstawowych.

7.1. Podstawowe projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poniżej znajduje się zestawienie głównych projektów przewidzianych do realizacji w ramach procesu rewitalizacji. Projekty zostały przedstawione w podziale na podobszar 1 i 2.

TABELA 8. ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH⁵

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
1.	Aktywizacja zawodowa mieszkańców Miasta Turku	Powiatowy Urząd Pracy ul. Komunalna 6 – poza obszarem, przy czym działania prowadzone na rzecz mieszkańców Podobszaru 1 i 2	Powiatowy Urząd Pracy Partner: Powiat Turecki	Celem projektu jest przywrócenie jednostki do życia społecznego. Samodzielność, odpowiedzialność, chęć/możliwość zadbania o własne potrzeby. W ramach projektu planuje się realizację szkoleń i kursów doszkalających oraz pozwalających na zmianę zawodu w zależności od potrzeb rynku pracy	2018-2023	1 200 000 zł
2.	Organizator Społeczności Lokalnej OSL	Podobszar 1 i 2 , w szczególności ul. Kaliska, ul. Kolska, Pl. Sienkiewicza oraz os. "Awaryjne"	MOPS, Gmina Miejska Turek Partner: Organizacje pozarządowe np. Stowarzyszenie "Przystań", szkoły, kościoły i inne instytucje, znajdujące się na obszarze	Celem głównym projektu jest realizowanie polityki integracji społecznej, zależnej od inicjatyw obywatelskich oraz dialogu obywatelskiego. Cel główny będzie realizowany poprzez cele szczegółowe: • Stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej • Poprawa jakości życia mieszkańców	2018-2023	1 200 000 zł

⁵ Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich zmierzenia i oceny zostały opisane w rozdz. 12

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
			rewitalizacji, wolontariusze, media lokalne.	- Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenie. Celem projektu jest także zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców obszaru, ich działania na rzecz społeczności lokalnej i swojego najbliższego otoczenia. Kolejne cele projektu to budowa więzi sąsiedzkich oraz międzypokoleniowych wzrost wzajemnego zaufania mieszkańców, tworzenie lokalnych, zintegrowanych społeczności co przyczyni się także do zmniejszenia anonimowości, poczucia wykluczenia, a doprowadzi to do wzrostu poczucia bezpieczeństwa i zadowolenia mieszkańców. Program realizował będzie MOPS, powołując koordynatora pracy. Realizacja projektu wymagać będzie badania potrzeb mieszkańców, następnie wyłonienia lokalnych liderów oraz pozyskiwania partnerów do realizacji zadań przyjętych i uzgodnionych ze społecznością lokalną. Projekt będzie realizowany na poszczególnych osiedlach mieszkaniowych. W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań: - Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców, organizacji pozarządowych dotyczących działań na rzecz lokalnej społeczności i najbliższego miejsca zamieszkania poprzez uruchomienie funduszy minigrantowych lub wsparcie logistyczne organizacji przedsięwzięć - Wprowadzenie lokalnych animatorów wspierających organizację lokalnych wydarzeń, pomysłów na spędzanie czasu wolnego, szczególnie ukierunkowanych na młodzież lub organizowanych przy udziale młodzieży, a także dotyczące integracji sąsiedzkiej oraz międzypokoleniowej - Utworzenie wachlarza działań i jego grafiku dotyczącego animacji lokalnych, podwórkowych (wydarzenia typu kino podwórkowe, teatr podwórkowy, lokalne imprezy związane z dniem		

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				ulicy, danej kamienicy, spotkania z ciekawymi osobami, lokalne koncerty, wydarzenia sportowe) 4. Sukcesywne włączanie mieszkańców w remonty i zmiany/zagospodarowanie przestrzeni w najbliższym miejscu zamieszkania - uruchomienie mini grantów i konkursów związanych z tworzeniem miejsc spotkań oraz rekreacji w przestrzeni sąsiedzkiej, podwórkowej. Projekt o podobnej formule realizowany był wcześniej na terenie miasta na os. Matejki.		
3.	Rewitalizacja centralnych przestrzeni miasta Turku (I) - Park Miejski im. Żerminy Składkowskiej i ul. Parkowa	Park Miejski im. Żerminy Składkowskiej i ul. Parkowa - Podobszar 1	Gmina Miejska Turek Partner: Powiat Turecki, Lasy Państwowe, OSIR	Cele projektu są następujące: • Odnowa zdegradowanego i zagrożonego marginalizacją terenu Parku Miejskiego • Przywrócenie terenom parku pierwotnej funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej oraz wprowadzenie nowych tj. kulturalnych, sportowych, edukacyjnych w celu stworzenia mieszkańcom możliwości wypoczynku i różnorodnej aktywności • Stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej w centrum miasta dostosowanej do aktywizacji społecznej i kulturalnej mieszkańców w różnym wieku • Poprawa środowiska naturalnego w centralnych przestrzeniach miasta, w szczególności obszaru rewitalizacji • Uzupełnienie oferty inwestycyjnej obszaru rewitalizacji (atrakcyjne przestrzenie bogata oferta rekreacyjno-sportowa i kulturalna) Koncepcja rewitalizacji Parku im. Ż. Składkowskiej w Turku zakłada wyznaczenie w nim 7 stref o wyodrębnionych funkcjach przestrzenno-użytkowych tj.: Strefa 1: Funkcja kompozycyjna i izolacyjna, Strefa 2: Strefa zabaw dla dzieci, Strefa 3: Ogród zmysłów, Strefa 4: Strefa piknikowa, Strefa 5: Siłownia zewnętrzna,	2017-2019	7 200 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				Strefa 6: Strefa wolnego wybiegu dla psów, Strefa 7: Strefa minigolfa. Zakres rzeczowy przewidziany do realizacji w ramach projektu obejmuje m.in.: • modyfikację zieleni – wykonanie szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej; usunięcie roślin, które zagrażają bezpieczeństwu ludzi ze względu na zły stan; wykonanie nowych nasadzeń, • budowę amfiteatru z zapleczem oraz budynku z przeznaczeniem na funkcje gastronomiczne • instalację jednorodnych elementów małej architektury, • budowę atrakcyjnego kompleksu urządzeń zabawowych – strefie zabaw dla dzieci • stworzenie przestrzeni do organizowania wystaw plenerowych i happeningów (utwardzone powierzchnie z zadaszeniem i oświetleniem), • budowę siłowni zewnętrznej, • budowę urządzeń w strefie wolnego wybiegu dla psów, otoczonej ścisłą zielenią izolującą, • budowę minigolfa, stanowiska do boule; • miasteczka ruchu drogowego dla dzieci, • budowę szaletu miejskiego, • wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, • wykonanie instalacji elektrycznych oraz instalacji monitoringu, • przekształcenie przebiegu istniejących ciągów komunikacyjnych oraz wyznaczenie nowych, optymalizacja nawierzchni		
4.	Rewitalizacja centralnych przestrzeni miasta Turku (II) – Plac Wojska Polskiego, Plac Henryka Sienkiewicza, Plac Henryka Sienkiewicza (w tym park im. Św.	Plac Wojska Polskiego, Plac Henryka Sienkiewicza, ul. Kaliska - Podobszar 1	Gmina Miejska Turek Partner: Powiat Turecki, Parafia p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Turku, Przedsiębiorcy	Celem projektu są następujące: • Odnowa zdegradowanych i zagrożonych marginalizacją centralnych przestrzeni miasta • Przywrócenie starówce funkcji reprezentacyjnej oraz wprowadzenie nowych tj. kulturalnych, rekreacyjnej, edukacyjnych w celu stworzenia mieszkańcom możliwości wypoczynku i różnorodnej aktywności	2017-2018	11 500 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
	Faustyny i skwer Mehoffera) oraz ulica Kaliska (deptak)			- Stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej w centrum miasta dostosowanej do aktywizacji społecznej i kulturalnej mieszkańców w różnym wieku - Poprawa środowiska naturalnego w centralnych przestrzeniach miasta - Ograniczenie ruchu kołowego i stworzenie infrastruktury dla pieszych i rowerzystów jako najważniejszych użytkowników przestrzeni - Stworzenie najważniejszej i reprezentacyjnej przestrzeni publicznej w mieście – obszarze rewitalizacji - Uzupełnienie oferty inwestycyjnej miasta, w szczególności obszaru rewitalizacji (atrakcyjne przestrzenie bogata oferta rekreacyjna i kulturalna)		
5.	Letnie spotkania z kulturą	Plac Wojska Polskiego, Park Żerminy Składkowskiej - Podobszar 1	Stowarzyszenie "Przystań" Partner: Gmina Miejska Turek, Miejski Dom Kultury, Muzeum Miasta Turku	Celem projektu jest stworzenie możliwości do regularnych spotkań mieszkańców na rynku, co przyczyni się do budowania tożsamości lokalnej, będzie przyczyniało się do zacieśniania więzi między mieszkańcami, a także ze swoim miejscem zamieszkania oraz zwiększy poziom integracji mieszkańców. W ramach projektu przewiduje się realizację regularnych wydarzeń (koncerty, wystawy), które będą umilały czas spędzany na rynku (od 1 maja do końca września)	2018-2023	180 000 zł
6.	Modernizacja Miejskiego Domu Kultury w Turku	ul. Kościuszki 13 - Podobszar 1	Miejski Dom Kultury w Turku Partner: Gmina Miejska Turek	Cele projektu są następujące: - stworzenie warunków do rozwoju działalności kulturalnej - zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych w zakresie dostępu do infrastruktury kultury - poprawa warunków lokalowych, funkcjonalnych i użytkowych budynku MDK - reorganizacja funkcjonalna obiektu umożliwiająca wprowadzenie nowych funkcji i odpowiednich standardów - zwiększenie powierzchni użytkowej obiektu	2018-2020	1 300 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				W ramach projektu zakłada się przebudowę wnętrza, dzięki której powstaną: • nowe pracownie m.in. plastyczna, rzeźbiarska, fotograficzna itp. • sala prób • magazyny • zaplecze socjalni i sanitarne Ponadto zaplanowano: • modernizację sali widowiskowej • remont pomieszczeń biurowych		
7.	Rozszerzenie wachlarza usług kulturalnych Miejskiego Domu Kultury w Turku	ul. Kościuszki 13 - Podobszar 1	Miejski Dom Kultury w Turku Partner: Gmina Miejska Turek	Celem projektu jest podniesienie jakości i rozszerzenie wachlarza usług kulturalnych oferowanych przez MDK, poszerzenie oferty kierowanej do dzieci i młodzieży, stworzenie miejsca umożliwiającego spędzanie wolnego czasu w ciekawy sposób, zwiększenie liczby osób korzystających z oferty edukacyjno-kulturalnej MDK, zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych w zakresie dostępu do infrastruktury kultury. Rozszerzenie zakresu dotychczasowej oferty kulturalnej MDK o organizację warsztatów i zajęć dodatkowych kierowanych głównie do dzieci i młodzieży. W ramach zadania zorganizowane zostaną warsztaty i zajęcia m. in.: • warsztaty malarskie, rzeźbiarskie itp., • warsztaty tańca • warsztaty teatralne, • warsztaty aerobiku itp., • warsztaty gier. Dodatkowo planuje się utworzenie galerii twórczości lokalnych artystów.	2018-2020	255 000 zł
8.	Aktywizacja osób starszych - Utworzenie Klubu	Obiekt po ŚDS (ul. Matejki/ul. Kaliska) bądź inny obiekt możliwy do	MOPS lub powierzenie prowadzenia zadania organizacji	Celem projektu jest zapewnienie osobom starszym aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez uczestnictwo w "Klubie seniora". Przyczyni się do ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego	2017-2020	596 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
	Dziennego Pobytu dla osób starszych	zaadaptowania - Podobszar 1	pozarządowej np. Stowarzyszeniu Tu i Teraz Partner: Biblioteka, Muzeum Miasta Turku, Stowarzyszenia (np. "Promyk", "Przystań"), MDK, PWSZ	wśród osób starszych i zwiększy możliwość zapewnienia usług i oferty na odpowiednim poziomie. Klub Dziennego Pobytu będzie funkcjonował jako dzienny ośrodek wsparcia o zasięgu gminnym, zgodnie z założeniami programu "Senior-wigor". Podstawowym celem zadania jest stworzenie oparcia społecznego dla osób starszych, zamieszkałych na terenie miasta Turku z uwzględnieniem aktywizacji, poprzez realizację celów szczegółowych: Aktywizacja fizyczna, psychiczna i społeczna, Utrzymanie kontaktów ze środowiskiem, Rozwój i podtrzymanie życia społecznego, Wspieranie materialne w postaci częściowego codziennego wyżywienia W ramach projektu zakłada się utworzenie Klubu seniora, w ramach którego organizowane będą warsztaty terapii zajęciowej oraz innego rodzaju zajęcia, koncerty wyjścia do kina itp. W pierwszym etapie realizacji zadania zakłada się konieczność odświeżenia pomieszczeń i uzupełnienia wyposażenia. W okresie tym należy również powołać kierownika domu. Następnie należy ustalić listę uczestników klubu i zapoznać ich z formami pracy. Wskazane byłoby także nawiązanie kontaktu z PWSZ w Koninie na kierunku praca socjalna w celu pozyskania studentów wolontariuszy. Zakłada się, iż w klubie uczestniczyć będzie od 20 do 25 osób. Udział w klubie zaspokoi potrzeby ludzi starszych, zaktywizuje ich, zagospodaruje czas wolny, zapewni terapię zajęciową, opiekę nie odrywając ich od własnego środowiska lokalnego. Placówka zaoferuje profilaktyczne zabiegi gerontologiczne.		
9.	Centrum Miasta - przyjazne miejsce do życia	Starówka, Rynek wraz z przyległymi ulicami - Podobszar 1	Właściciele budynków Partner: Gmina Miejska Turek	Celem projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, poprawa estetyki Centrum Miasta, które powinno być wizytówką Turku, a także zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza.	2018-2023	1 500 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań: 1. Remont elewacji budynków 2. Likwidacja pieców kaflowych lub węglowych 3. Montaż piecy np. gazowych bądź podłączenie do sieci ciepłej. Zakłada się współpracę Miasta z właścicielami budynków np. w następującym podziale działań - Miasta pomoc w opracowaniu dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia inwestycji oraz wspiera przy pozyskiwaniu środków na realizację działań.		
9.1	Remont kamienicy - Plac H. Sienkiewicza 16	Plac H. Sienkiewicza 16 - Podobszar 1	Pracownia projektowa Faber Architektura (ul. Bartnicza 17/3 43-300 Bielsko-Biała) Partner: Biuro projektowe	Celem projektu jest wzrost atrakcyjności inwestycyjnej, podniesienie prestiżu dotąd zaniedbanych miejsc, dopasowanie do obecnej infrastruktury. W ramach projektu przewiduje się przeprojektowanie obecnego budynku pod względem architektonicznym, a także konstrukcyjnym z uwzględnieniem branży elektrycznej, sanitarnej i gazowej.	2018-2022	400 000 zł
9.2	Remont kamienicy - Plac Wojska Polskiego 15	Plac Wojska Polskiego 15 - Podobszar 1	Właściciele budynku Partner: Gmina Miejska Turek	Celem projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców, poprzez zapewnienie odpowiednich standardów technicznych, poprawę estetyki budynku, a także poprawa jakości środowiska dzięki wprowadzonym rozwiązaniom energooszczędnym. W ramach projektu przewiduje się wykonanie następujących prac: • Wymiana komina - zabezpieczenie przewodu kominowego w rury kwasoodporne • Wymiana źródła ciepła - wymiana kotła na ecogroszek lub gaz bądź na ogrzewanie elektryczne • Wymiana pokrycia dachowego - zmiana starej papy na blachodachówkę bądź nową papę	2017-2018	600 000 zł
10.	"Nasze podwórko" -	Podwórka należące do zasobów miejskich i	Zarządcy poszczególnych	Cele projektu są następujące:	2018-2023	300 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
	podwyższenie estetyki i przywrócenie funkcji społecznej podwórek	wspólnot mieszkaniowych znajdujących się w rejonie ulic: Pl. Wojska Polskiego, Pl. Sienkiewicza, Kaliska, Kolska, Żeromskiego, 3-ego Maja, ul. Spółdzielców - Podobszar 1	podwórek, mieszkańcy budynków, wokół których zlokalizowane są podwórka Partner: Gmina Miejska Turek	1. Podniesienie warunków zamieszkania poprzez podwyższenie standardów otoczenia 2. Udostępnienie miejsca spotkań służącego integracji społecznej i międzypokoleniowej 3. Zwiększenie aktywności społecznej poprzez zachęcenie do włączenia się w prace nad poprawą estetyki swojego otoczenia i zwiększenia dbałości o wspólną przestrzeń 4. Poprawa bezpieczeństwa Projekt będzie polegał na: 1. Uporządkowaniu terenów podwórek. Likwidacja zbędnych i chaotycznie rozrzuconych komórek, garaży, przybudówek. 2. Wykonywaniu nasadzeń zieleni oraz trawników, wykonaniu nawierzchni, chodników i miejsc parkingowych wraz z odwodnieniem, wykonaniu elementów małej architektury. 3. Wykonaniu monitoringu i oświetlenia. Działania niezbędne do realizacji założonych celów: inwentaryzacja podwórek, Przeprowadzenie konsultacji społecznych mających na celu wskazanie założeń projektowych uwzględniających potrzeby mieszkańców. Wspólne ustalenie koncepcji zagospodarowania terenu, realizacja inwestycji przy udziale lokalnej społeczności. Projekt zakłada angażowanie mieszkańców w proces projektowy oraz wykonawczy. Dzięki temu mieszkańcy będą mieli szansę dostosowania terenu do własnych potrzeb, a jednocześnie powstanie więź do wspólnie utworzonej przestrzeni i szacunek do znajdujących się tam obiektów.		
11.	"Zielono nam" - edukacja ekologiczna wśród dzieci i młodzieży	Tereny zieleni na Podobszarze 1 i 2	Szkoły, Przedszkola Partner: Gmina Miejska Turek	Celem projektu jest zwiększenie świadomości ekologicznej wśród młodzieży oraz wykształcenie dbałości o otoczenie, ale także zwiększenie liczby drzew i krzewów w przestrzeni miejskiej. W ramach projektu przewiduje się założenie przy szkołach i przedszkolach szkółek ogrodniczych, gdzie dzieci będą opiekować się roślinami pod okiem	2018-2023	210 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				profesjonalistów. Rośliny po 1-2 sezonach byłyby przesadzone do parków (na tereny zielone). Wspólna praca przy roślinach połączona będzie z edukacją ekologiczną. Jednocześnie angażowanie dzieci i młodzież w hodowanie i pielęgnację roślin będzie zwiększało ich szacunek do wspólnych przestrzeni zielonych.		
12.	Rekreacyjne Centrum Miasta	Teren OSiR ul. Armii Krajowej - Podobszar 1	Gmina Miejska Turek, OSiR Partner: Kluby sportowe, szkoły, przedszkola	W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań: • Budowa wodnego placu zabaw • Budowa edukacyjnego placu zabaw • Utworzenie centrum sportów plażowych • Budowa skate parku (betonowy) i flowparku • Utworzenie lodowiska • Zagospodarowanie całego terenu wraz z instalacją monitoringu • Utworzenie dwóch siłowni plenerowych • Zagospodarowanie miejsca na imprezy plenerowe (miejsce pod scenę – muszlę koncertową)	2018-2020	4 500 000 zł
13.	Modernizacja i przebudowa Stadionu 1000-Lecia na potrzeby prowadzenia zawodów lekkoatletycznych	Ul. Sportowa 1 - Podobszar 1	Gmina Miejska Turek, OSiR Partner: Powiat Turecki, MKS "TUR 1921" Turek	Cele projektu są następujące: • Poprawy stanu technicznego infrastruktury sportowej obiektu oraz warunków szkoleniowo-treningowych • Zwiększenie komfortu korzystania z obiektu • Zwiększenie bezpieczeństwa kibiców oraz sportowców • Stworzenie bazy dla działań prowadzonych przez stowarzyszenia • Organizacja imprez kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych o charakterze integracyjnym W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań: 1. przebudowa stadionu sportowego na potrzeby prowadzenia zawodów lekkoatletycznych na poziomie III klasy wg wytycznych PZLA i IAAF. Zakres rzeczowy obejmuje: • przebudowę i modernizację płyty głównej boiska, • budowę nowej bieżni,	2018-2020	6 950 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				• budowę zaplecza treningowego oraz niezbędnej infrastruktury obsługującej boisko. Nowe funkcje stadionu: boisko piłkarskie 105 x 68m; rzut oszczepem; rzut młotem; skok wzwyż; skok o tyczce; skok w dal/trójskok; pchnięcie kulą; bieżnia 6 torów/8 torów na prostej 400m; rów z wodą 2. Wybudowanie zadaszenia pozostałych 2 sektorów 3. Remont istniejącego zadaszenia 4. Budowa pieszych ciągów komunikacyjnych od wejścia głównego do trybun 5. Utwardzenie korony stadionu 6. Instalacja systemu monitoringu 7. Budowa oświetlenia i nagłośnienia 8. Budowa oświetlenia płyty głównej		
14.	Aktywnie i ciekawie z Turem na murawie	teren miejskiego ośrodka sportowego Stadion 1000-lecia przy ul. Sportowej – Podobszar 1	Miejski Klub Sportowy "TUR 1921" Turek Partner: Gmina Miejska Turek OSiR SINTUR – warsztaty terapii zajęciowej	Cele projektu są następujące: • zaktywizowanie biernego sportowo społeczeństwa i zwiększenie aktywności fizycznej i sprawności ruchowej • kształtowanie zdrowego i aktywnego stylu życia • promocja sportu jako doskonałej formy spędzania czasu wolnego • integracja uczestników • ukazanie sportu, jako metody na budowanie dobrych relacji • niwelowanie różnic dotyczących poziomu aktywności fizycznej w różnych środowiskach • promowanie rozwoju sportu dla wszystkich i aktywności fizycznej dla wszystkich środowisk i grup społecznych, • integracja osób niepełnosprawnych z młodymi piłkarzami, • rozwój empatii, współdziałania oraz poczucia odpowiedzialności wśród młodych sportowców W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań:	2018	70 000

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				- organizacja zajęć sportowych w ramach integracyjnej szkoły piłkarskiej, w tym: - zajęcia prowadzone na boiskach zlokalizowanych na terenie kompleksu sportowego Stadion 1000-lecia, - zajęcia rozwijające sprawność ogólną, koordynację ruchowo-wzrokową, integrację uczestników - zajęcia grupowe - zajęcia integracyjne - organizacja zajęć sportowych w ramach rodzinnej szkoły piłkarskiej MKS Tur1921Turek - organizacja międzypokoleniowego mini mundialu piłkarskiego pn. "Odłóż wszystko i wyjdź na boisko!". Międzypokoleniowy mini mundial piłkarski zaplanowano jako zwieńczenie zajęć sportowych prowadzonych w ramach Integracyjnej i Rodzinnej Szkoły Piłkarskiej. Minimundial będzie częścią dużej, cyklicznej imprezy, jaka corocznie odbywa się w mieście pn. „Dni Turku i Gminy Turek”, której organizatorami są dwa samorządy: Gmina Miejska Turek i Gmina Turek. Głównym wydarzeniem zaplanowanym podczas minimundialu będzie turniej piłki nożnej rozegrany pomiędzy drużynami na zasadzie „każdy z każdym” Dodatkowymi atrakcjami mini mundialu będą: ustanowienie rekordu w piłkarskim treningu grupowym pod okiem doświadczonego trenera, Freestyle – widowiskowy pokaz unikalnych sztuczek piłkarskich zsynchronizowany z muzyką w wykonaniu profesjonalnego sportowca z wieloletnim doświadczeniem		
15.	Rewitalizacja SP ZOZ w Turku	Ulica Łąkowa i Poduchowne – Podobszar 1	SP ZOZ, Powiat Turecki	Celem projektu jest podniesienie jakości i dostępności usług świadczonych przez placówkę. Z uwagi na specyficzną działalność placówki niezbędne jest podjęcie kroków zmierzających do podnoszenia jakości usług dla mieszkańców i przebywających tam osób. Działania rewitalizacyjne	2017-2023	25 200 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				umożliwią Powiatowi poprawienie stanu technicznego znajdujących się tam obiektów budowlanych oraz dostosowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z tych obiektów, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska, dostosowując je do obowiązujących standardów.		
16.	Rewitalizacja nieruchomości przy ul Armii Krajowej 3 w Turku	Ul. Armii Krajowej 3 - Podobszar 1	Zarząd Powiatu Tureckiego, Powiat Turecki	Celem projektu jest podniesienie jakości i dostępności usług świadczonych przez osoby prowadzące własną działalność gospodarczą, a także przez osoby realizujące zadania w ramach projektu zleconego przez administrację rządową itp. Dostosowanie obiektu do wykorzystania go na cele związane z kształceniem, kulturą, oświatą, usługami dla społeczności lokalnej. Z uwagi na planowane wykorzystanie obiektu niezbędne jest podjęcie kroków zmierzających do dostosowania obiektu do obecnie obowiązujących standardów (generalny remont, budowa windy, budowa parkingu). Działania rewitalizacyjne umożliwią Powiatowi poprawienie stanu technicznego budynku oraz wdrożenie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z tego obiektu, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska, dostosowując je do obowiązujących standardów oraz osób niepełnosprawnych. Jednocześnie wizerunek budynku pozytywnie wpłynie na poprawę estetyki przestrzeni miejskiej.	2017-2023	5 005 000 zł
17.	Rewitalizacja nieruchomości przy ulicy Kaliskiej 59 w Turku	Grunt położony przy ulicy Kaliskiej 59 - Podobszar 1	Urząd Miasta w Turku, Zarząd Powiatu Tureckiego / Powiat Turecki	Celem projektu jest podniesienie jakości i dostępności usług świadczonych przez placówkę. Z uwagi na specyficzną działalność placówki niezbędne jest podjęcie kroków zmierzających do podnoszenia jakości usług dla mieszkańców i przebywających tam osób. Działania rewitalizacyjne umożliwią Powiatowi poprawienie stanu technicznego znajdujących się tam obiektów budowlanych oraz dostosowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne	2018-2023	10 200 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				korzystanie z tych obiektów, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska, dostosowując je do obowiązujących standardów. Zasadnym jest również usunięcie barier architektonicznych po to by ułatwić obsługę osobom starszym, matkom małych dzieci i przede wszystkim osobom niepełnosprawnym, przystosowanie budynku do obsługi osób niepełnosprawnych (budowa windy). Jednocześnie poprawa wizerunku budynku pozytywnie wpłynie na estetykę przestrzeni miejskiej.		
18.	Rewitalizacja Liceum Ogólnokształcącego w Turku	Grunty położone przy ulicy Kościuszki 2-4 - Podobszar 1	Liceum Ogólnokształcące w Turku, Zarząd Powiatu Tureckiego/Powiat Turecki	Celem projektu jest budowa hali widowiskowo-sportowej wraz z zapleczem oraz miejscami parkingowymi, budowa boiska wielofunkcyjnego z bieżnią lekkoatletyczną, budowa łącznika pomiędzy budynkami szkoły a internatem. Zrealizowanie projektu poprawi warunki edukacyjne szkoły, umożliwi wykorzystanie obiektu przez kluby sportowe jak i mieszkańców powiatu. Przy opracowaniu koncepcji rewaloryzacji terenu proponuje się aktywny wypoczynek, zachęcając mieszkańców do korzystania z nowych, atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu. Problemy społeczne występujące na terenach śródmieścia i miejskich osiedli samorząd proponuje rozwiązać poprzez inwestycje w infrastrukturę rekreacyjną i sportową	2018-2023	25 000 000 zł
19.	Rewitalizacja nieruchomości przy ul. Konińskiej 2 w Turku	Grunty położony przy ulicy Konińskiej 2 - Podobszar 1	Zarząd Powiatu Tureckiego / Powiat Turecki Partner: Urząd Miasta w Turku, Wojewódzki Konserwator Zabytków, Zarząd Powiatu Tureckiego / Powiat Turecki	Celem projektu jest nadanie obszarowi nowej funkcji adekwatnej do współczesnych realiów, jednocześnie zachowując historyczny charakter miejsca. Planuje się wykorzystanie obiektu na cele administracji publicznej, bądź na cele komercyjne np. utworzenie centrum rehabilitacyjnego, medycznego, domu opieki. Przy opracowaniu koncepcji rewaloryzacji terenu i budynku oparto się o zapisy zawarte w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i analizę własną. W otoczeniu budynku proponuje się dokonanie następujących zmian:	2018-2023	25-30 000 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				• przed wejściem do budynku zaprojektować ładny skwer, • uporządkować i urządzić park, wyznaczyć chodniki i ustawić ławki, wprowadzić oświetlenie, • utworzyć parkingi pomiędzy parkiem, a budynkiem, • oświetlić teren. Renowacja budynku pozwoli ochronić go przed zniszczeniem i dewastacją, zachować walory historyczne tego obszaru, zwiększyć potencjał kulturowy miasta oraz wpłynie na rozwój życia społecznego - rekreacji i turystyki. Główny budynek wymaga przeprowadzenia generalnego remontu w szczególności: • termomodernizacja budynku głównego, • przeprowadzenie całkowitej wymiany instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej, C.O., odgromowej, -wymiana pieca C.O. • wymiana/naprawa wentylacji pomieszczeń wraz z kotłownią, • wymiana pokrycia dachowego wraz z kotłownią, • wymiana pokrycia dachowego wraz z obróbkami, • wymiana podłogi (wyrównanie poziomu posadzek), • usunięcie zacieków i zgrzybiałych miejsc na ścianach, • wymiana/naprawa stolarki okiennej i drzwiowej, • naprawa elewacji (schody zewnętrzne, ubytki tynku),brakujące i uszkodzone obróbki blacharskie, • dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych.		
20.	Rewitalizacja zabytkowego parku na "os. Awaryjnym"	Ul. Górnicza - Podobszar 2	Gmina Miejska Turek Partner: PGKiM	Głównym celem projektu jest przywrócenie funkcji rekreacyjno-społecznej parkowi. Dzięki temu będzie on miejscem spotkań dla mieszkańców podobszaru 2 i jednocześnie miejscem prowadzenia licznych działań aktywizujących. Podjęte działania przyczynią się do zachowania i wyeksponowania zabytkowych walorów parku, a także poprawy warunków	2018-2019	1 000 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				środowiskowych na podobszarze 2 - park będzie pełnił funkcję "zielonych płuc" dla tej części miasta W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań: 1. Uporządkowanie zieleni poprzez prace pielęgnacyjne, dokonanie nowych nasadzeń itp. 2. Przywrócenie układu alejek parkowych wraz z wyznaczeniem nowych ścieżek 3. Instalacja obiektów małej architektury np. ławek 4. Instalacja oświetlenia w celu zwiększenia poziomu bezpieczeństwa 5. Rozbiórka starej szklarni i zorganizowanie ogrodu edukacyjnego wraz z utworzeniem ścieżki edukacyjnej 6. Ustawienie budek lęgowych dla ptaków 7. Ogrodzenie terenu parku		
21.	Poprawa warunków mieszkalnych na "os. Awaryjnym"	Os. Awaryjne - Podobszar 2	PGKiM	Realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia następujących celów: Ograniczenie emisji CO2 do środowiska, Poprawa efektywności energetycznej obiektów - zmniejszenie kosztów ogrzewania, Poprawa estetyki obiektów W ramach projektu zakłada się przeprowadzenie termomodernizacji 6 budynków mieszkalnych, w tym wykonanie następujących prac: • Ocieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem elewacji, • Ocieplenie dachu, • Wymiana okien oraz drzwi, • Montaż alternatywnego źródła ciepła, Wymiana instalacji gazowej	2018-2020	900 000 zł
22.	Rewitalizacja starej części strefy TSI	Ul. Górnicza, ul. Przemysłowa - Podobszar 2	Urząd Miejski Turek, Przedsiębiorcy	Celem projektu jest podniesienie atrakcyjności obszaru gospodarczego poprzez rozwój infrastruktury komunikacyjnej na obszarze rewitalizacji oraz powiększenie przestrzeni produkcyjnej, a także promocję warunków strefy gospodarczej. Realizacja projektu przyczyni się również do zwiększenia aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców.	2018-2023	7 500 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań: 1. Uzbrojenie terenów 2. Dostosowanie warunków do potrzeb nowopowstających przedsiębiorstw i produktów 3. Stworzenie miejsc parkingowych 4. Promocja sfery gospodarczej		
23.	Szkolenia dla obecnych i przyszłych pracowników rewitalizowanej hali „Miranda” Spółka z o.o. w Turku	ul. Jedwabnicza 1 - Podobszar 2	"Miranda" Spółka Z.O.O z siedzibą w Turku Partner: Podmioty szkolące	Cele projektu są następujące: • stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zatrudnionych przy produkcji w odbudowanej hali, • usprawnienie procesu produkcyjnego, • eliminacja do minimum błędów ludzkich podczas procesów produkcyjnych, • stworzenie stałej i wyspecjalizowanej kadry, • wzrost samooceny pracowników związany z nakładami ponoszonymi w szkolenia pracowników, • wzrost wydajności produkcji, • zwiększenie możliwości w zakresie tempa wdrażania nowych produktów. Projekt zakłada pracę nad kompetencjami osób zatrudnionych w „MIRANDA” Spółka z o.o. oraz przeszkoleniu osób nowych, które zostaną pozyskane z lokalnego rynku pracy. Zakres szkoleń będzie zależeć od poziomu doświadczenia i kompetencji kadry realizującej zadania na terenie odbudowanej hali. W projekcie wezmą udział zarówno obecni pracownicy jak i osoby, które zgłoszą się do „MIRANDA” Spółka z o.o. w poszukiwaniu pracy. W efekcie przeprowadzonych szkoleń w „MIRANDA” Spółka z o.o. na odbudowanej hali, zwłaszcza w wydzielonej jej części, tj. szwalni wojskowej, ma wykonywać czynności tylko stały zespół kompetentnych pracowników, ponieważ poza wymogiem posiadania wiedzy specjalistycznej oraz umiejętności manualnych, muszą oni także spełniać określone wymogi ustawowe.	2018-2019	600 000 zł
24.	Odbudowa hali produkcyjnej	ul. Jedwabnicza 1 - Podobszar 2	"Miranda" Spółka z o.o. z siedzibą w Turku	Celem projektu jest odbudowa hali produkcyjnej, wraz z pełną infrastrukturą i wyposażeniem.	2018-2019	6 000 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
	"Miranda" Spółka z o.o.		Partner: "Miranda-Serwis" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Realizacja projektu ma na celu: wznowienie produkcji w odnowionej hali, stworzenie nowych i nowoczesnych miejsc pracy, wzrost kompetencji pracowników poprzez szkolenia z obsługi nowych maszyn, zwiększenie mocy produkcyjnych, stabilizacja pozycji rynkowej. Realizacja przedsięwzięcia przez "Miranda" jest częścią polityki spółki i podejmowanych działań, których mottem przewodnim jest hasło: "MIRANDA TWOIM PIERWSZYM WYBOREM". Kompleksowe działania mają sprawić, że spółka będzie odczytywana przez obecnych i potencjalnych pracowników jako pracodawca stabilny, bardziej nowoczesny i rozwojowy, a w konsekwencji związać ich kariery zawodowe ze spółką. Poczucie stabilizacji zatrudnienia sprawi, że pracownicy "Miranda" nie będą odczuwać potrzeby zmian pracodawcy lub też miejsca zamieszkania, a tym samym znaczna część ich dochodów będzie przeznaczona na konsumpcję dóbr i usług w podmiotach mających siedzibę na terenie Gminy Miejskiej Turek, co wpłynie z kolei na ich rentowność oraz wysokość opłacanych podatków, czyli wysokość dochodów jednostki samorządu terytorialnego. Zwiększenie możliwości produkcyjnych przedsiębiorstwa może też być przyczynkiem do zwiększenia zainteresowania tym obszarem innych inwestorów. Projekt będzie składał się z poszczególnych etapów: 1. W pierwszym etapie ma nastąpić odbudowa samej hali jako budowli (w tym jej zadaszenia) 2. W drugim etapie hala zostanie wyposażona w niezbędną infrastrukturę techniczną, która jest wymagana do prowadzenia produkcji 3. W trzecim etapie nastąpi wyposażenie hali w nowoczesny sprzęt przeznaczony do produkcji tkanin		

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgłoszonych kart projektów

7.2. Uzupełniające projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne

W ramach Programu Rewitalizacji poza projektami podstawowymi przewiduje się również realizację projektów uzupełniających, które także będą przyczyniały się do osiągnięcia zakładanej wizji obszaru rewitalizacji i jednocześnie są komplementarne do określonych projektów podstawowych. Wykaz projektów uzupełniających został przedstawiony w poniższej tabeli.

TABELA 9. ZESTAWIENIE PROJEKTÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
1.	Cykliczne wydarzenia w zrewitalizowanych centralnych przestrzeniach miasta	Park Miejski im. Żerminy Składkowskiej i ul. Parkowa Plac Wojska Polskiego, Plac Henryka Sienkiewicza, ul. Kaliska - Podobszar 1	Gmina Miejska Turek Partner: organizacje pozarządowe, MOK, Muzeum Miasta Turku	Celem projektu jest zwiększenie poziomu integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także zapewnienie atrakcyjnej oferty kulturalnej i oferty spędzania czasu wolnego. W ramach projektu przewiduje się organizację nowych bądź kontynuację już istniejących wydarzeń cyklicznych takich jak: • SCABB Festival • Sztuka Na Ulicy • Festiwal „Mehofferowskie klimaty” • Urodziny Miasta • Magia Świąt	2017-2023	Kosz zależny będzie od zakresu i zasięgu danego wydarzenia
2.	Adaptacja budynku na cele żłobka	Ul. Żeromskiego 8 (budynek dawnego PKO) - Podobszar 1	Gmina Miejska Turek	Celem projektu jest zwiększenie liczby miejsc dla najmłodszych dzieci, co przyczyni się do zapewnienia odpowiedniej opieki dla dzieci do lat 3 i jednocześnie zwiększy szanse na powrót na rynek pracy rodziców małych dzieci. Celem projektu jest również zapewnienie profesjonalnej opieki dla dzieci oraz Umożliwienie rodzicom umieszczenia dzieci w placówce o niższych opłatach (niż w żłobkach prywatnych). W ramach projektu powstaną również nowe miejsca pracy. W celu realizacji projektu konieczne jest podjęcie następujących działań: 1. Wykupienie budynku 2. Remont i adaptacja do potrzeb żłobka 3. Wydzielenie miejsc parkingowych 4. Zagospodarowanie miejsca dla placu zabaw 5. Zaopatrzenie placówki w odpowiedni i nowoczesny sprzęt	2018-2020	2 000 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
3.	Infrastruktura komunikacyjna	Centrum miasta Turek - Podobszar 1	Gmina Miejska Turek	Celem projektu jest poprawa stanu technicznego infrastruktury komunikacyjnej centrum miasta Turek. W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań: • Wymiana kanałów kanalizacyjnych • Wymiana nawierzchni drogowej i chodnikowej • Utworzenie nowych miejsc parkingowych • Budowa ścieżek rowerowych	2018-2023	Na obecnym etapie koszty są trudne do oszacowania
4.	Oczyszczenie miasta z reklam, spójna polityka informacyjna	Teren miasta - obszar rewitalizacji - Podobszar 1 i 2	Gmina Miejska Turek, Powiat Turecki Partner: Przedsiębiorcy, instytucje publiczne	Projekt przyczyni się do realizacji następujących celów: Ujednolicenie wyglądu reklam Stworzenie spójnej polityki reklamowania i promowania Wyznaczenie miejsc reklamowych w mieście Poprawa estetyki i wyglądu miasta, w szczególności obszaru rewitalizacji. Opracowanie polityki informacyjnej miasta, przygotowanie miejsc do montażu szyldów reklamowych, wykonanie oraz sukcesywne wdrażanie systemu informacyjnego w mieście	2018-2020	200 000 zł
5.	Trasy rowerowe	Teren miasta - obszar rewitalizacji - Podobszar 1 i 2	Gmina Miejska Turek, Powiat Turecki Partner: Starostwo Powiatowe w Turku, Gmina Miejska Turek, Towarzystwo Cyklistów	Celem projektu jest utworzenie ścieżek rowerowych i miejsc postojowych dla rowerów oraz promowanie zdrowego trybu życia poprzez zmianę przyzwyczajeń (z auta na rower) W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań: 1. Wyznaczenie ścieżek rowerowych w pasach drogowych 2. Budowa nowych ścieżek 3. Budowa miejsc postojowych 4. Budowa miejsc "pierwszej pomocy rowerowej" 5. Działania promocyjne komunikacji rowerowej 6. Integracja społeczeństwa - pikniki rowerowe 7. Lokalizację kamer zgodną z miejscami zagrożeń	2018-2021	10 000 000 zł
6.	Modernizacja monitoringu w centrum miasta	Centrum Miasta Turek - Podobszar 1	Gmina Miejska Turek	Celem projektu jest poprawa poziomu i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta.	2018	125 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań: • Inwentaryzacja dotychczasowego monitoringu • Instalacja dodatkowych kamer		
7.	Budowa parkingów	Teren targowiska miejskiego - budowa zespołu parkingów - Podobszar 1	Gmina Miejska Turek Partner: Przedsiębiorcy	Celem projektu jest poprawa dostępności komunikacyjnej miasta i obszaru rewitalizacji. Planowane w ramach projektu działania to: 1. Budowa parkingu naziemnego i piętrowego (3K) 2. Uzupełnienie przestrzeni publicznych zielenią 3. Zagospodarowanie ostatniego piętra obiektu jako zielonego miejsca wypoczynku	2019-2020	Na obecnym etapie koszty są trudne do oszacowania
8.	Remont, przebudowa, modernizacja ulic powiatowych	Ulice powiatowe: Dobrska, Uniejowska, Legionów Polskich, Dąbrowskiego, Armii Krajowej, Mickiewicza - Podobszar 1	Zarząd Dróg Powiatowych, Powiat Turecki Partner: Powiat Turecki, Zarząd Dróg Powiatowych, Gmina Miejska Turek	Celem projektu jest poprawa drożności układu komunikacyjnego, stanu technicznego ulic i dostosowanie ich do obowiązujących standardów. W ramach projektu przewiduje się remont, przebudowę, modernizację ulic powiatowych w liniach rozgraniczających pasa drogowego.	2017-2023	2-4 000 000 zł
9.	Szkolenie z ratownictwa przed-medycznego dla pracowników administracji SP ZOZ w Turku.	Ul. Poduchowne 1, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Turku 2 - Podobszar 1	Powiat Turecki Partner: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Turku	Szkolenie kierowane jest do osób bez przeszkolenia medycznego. Każdy uczestnik po odbyciu szkolenia prawidłowo przeprowadzi kontrolę czynności życiowych, wezwie pomoc, wykona resuscytację krążeniowo-oddechową, potrafi obsłużyć przenośny defibrylator automatyczny (AED). Uczestnicy poznają teoretyczną i praktyczną wiedzę z zakresu zasad pierwszej pomocy, rozpoznawania zatrzymania oddechu i utraty przytomności, resuscytacji krążeniowo-oddechowej, posługiwania się przenośnym zewnętrznym defibrylatorem automatycznym (AED).	2018-2023	50 000 zł
10.	Przeszkolenie pracowników do	Ul. Kaliska 59, Starostwo Powiatowe	Powiat Turecki Partner:	Celem projektu jest umożliwienie komunikowania się osób głucho-niemych z urzędnikami.	2018-2023	40-50 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
	posługiwanie się językiem migowym	Turek – Punkt Informacyjny; Ul. Kaliska 59, Urząd Miejski Turek – Biuro Obsługi Klienta – Podobszar 1	Gmina Miejska Turek	W ramach projektu przewiduje się przeszkolenie po dwóch pracowników Powiatu Tureckiego i Gminy Miejskiej Turek z zakresu praktycznego posługiwanie się językiem migowym.		
11.	Modernizacja parkingu dla pracowników i kontrahentów "Miranda" spółka Z.O.O	ul. Jedwabnicza 1 - Podobszar 2	"Miranda" Spółka Z.O.O z siedzibą w Turku	Realizacja przedsięwzięcia przez "Miranda" jest częścią polityki spółki i podejmowanych działań, których mottem przewodnim jest hasło: "Miranda twoim pierwszym wyborem". Kompleksowe działania mają sprawić, że spółka będzie odczytywana przez obecnych i przyszłych pracowników jako pracodawca stabilny, bardziej nowoczesny i rozwojowy, oraz przyjazny pracownikom. Z uwagi na brak komunikacji miejskiej, większość pracowników spółki zmuszona jest dojeżdżać do pracy samochodami, względnie rowerami, co obecnie jest problematyczne z uwagi na brak odwodnienia parkingu przed siedzibą spółki i powoduje w deszczowe dni powstawanie sporych skupisk wody. Brak utwardzonej powierzchni sprawia, że na parkingu nie ma wyznaczonych miejsc do parkowania. W przypadku pomyślnej realizacji zadania i wykonania wszystkich zaplanowanych prac, nowy parking będzie: posiadał uporządkowaną i oznaczoną ilość miejsc parkingowych, co wpłynie na bezpieczeństwo jego użytkowników, zostanie objęty monitoringiem, zlikwidowany zostanie problem czasowego ograniczenia miejsc parkingowych związanych z występowaniem intensywnych opadów, zaopatrzone w miejsca postojowe dla rowerów wpłynie na zmniejszenie użytkowania samochodów, wizytówką "Mirandy" Projekt będzie składał się z poszczególnych etapów: 1. Rozpoznanie ofertowe wśród projektantów i przygotowanie koncepcji parkingu zgodnie z wytycznymi spółki	2018	225 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja projektu	Podmioty realizujące projekt i partnerzy w realizacji	Cel projektu i zakres realizowanych działań	Termin realizacji	Szacunkowy koszt
				2. Wybór potencjalnych wykonawców i podpisanie umów 3. Przygotowanie stosownych dokumentów i podjęcie działań wymaganych prawem przed przystąpieniem do wykonania robót, 4. Oddanie parkingu do użytku.		

Źródło: opracowanie własne na podstawie zgłoszonych kart projektów

8. Komplementarność w realizacji programu

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju wymogiem koniecznym umożliwiającym wsparcie projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie komplementarności w pięciu aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

8.1. Komplementarność przestrzenna

Projekty rewitalizacyjne są wzajemnie powiązane tak by oddziaływały w pierwszej kolejności na obszar rewitalizacji, a także poza nim. Taka synchronizacja działań i ich efektów umożliwi zapobieganie przenoszenia sytuacji kryzysowej, w szczególności sytuacji problemowej w sferze społecznej, na inne pozostałe obszary Miasta Turek i nie pozwolą na wystąpienie niepożądanych problemów. Wszystkie działania podstawowe zlokalizowane są na terenie rewitalizacji i ukierunkowane są na minimalizację zidentyfikowanych problemów i na wykorzystanie istniejących na tym terenie potencjałów.

Duża liczba projektów, które będą realizowane na terenie podobszaru I dotyczyć będzie miejsc użyteczności publicznej, z których korzystać mogą wszyscy mieszkańcy Miasta Turek. Podejmowanie jednocześnie działania ukierunkowane na sferę społeczną, przestrzenno-funkcjonalną czy środowiskową będą pozytywnie wpływać na wizerunek całego Miasta.

Należy zauważyć, że nawet realizacja inwestycji punktowo np. poprzez wykonanie termomodernizacji poszczególnych budynków, w tym wymiany źródeł ciepła, przyniesie pozytywne zmiany na całym obszarze rewitalizacji. Zwiększy się estetyka przestrzeni, ograniczone zostanie zużycie energii oraz emisja zanieczyszczeń do atmosfery.

8.2. Komplementarność problemowa

Projekty rewitalizacyjne, które zostały wpisane do Programu Rewitalizacji zostały zaprojektowane tak, by wzajemnie dopełniały się tematycznie. Dzięki temu Program Rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji zarówno w aspekcie społecznym, gospodarczym, jak i środowiskowym, technicznym i przestrzenno-funkcjonalnym. Podejmowanie każdego z działań ma przyczynić się do realizacji założonych wizji oraz celów rewitalizacji. Tak, jak wskazano w rozdziale 2. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi, planowane działania są spójne z najważniejszymi dokumentami na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim i krajowymi będą rozwiązywać zidentyfikowane w ramach wskazanych opracowań problemy.

W opisie poszczególnych projektów (rozdział 7) wskazano również zidentyfikowane problemy, które mogą zostać zminimalizowane dzięki realizacji poszczególnych działań.

Komplementarność problemową pokazano także w ujęciu tabelarycznym – wzięto pod uwagę na jakie sfery będą oddziaływać zaplanowane do realizacji projekty.

TABELA 10. MACIERZ ODDZIAŁYWANIA PROJEKTÓW PODSTAWOWYCH Z POSZCZEGÓLNYMI SFERAMI

Nr projektu	Projekty podstawowe	Powiązanie z problemami	Powiązanie z celami i kierunkami działań	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcyjna	Sfera techniczna
1.	Aktywizacja zawodowa mieszkańców Miasta Turku	Wykluczenie społeczne z uwagi na bezrobocie, wysoka przestępczość, alkoholizm	1.1 (PoR I, II) 1.2 (PoR I, II) 1.3 (PoR II)					
2.	Organizator Społeczności Lokalnej OSL	- Niski poziom zaangażowania i więzi społecznych mieszkańców, brak zaufania mieszkańców do siebie - Duża anonimowość mieszkańców oraz niechęć do nawiązywania kontaktów czy integracji, wzajemnego współdziałania pomiędzy sąsiadami czy starymi a nowymi mieszkańcami. - Brak jest oddolnych inicjatyw	1.4 (PoR I, II) 3.4 (PoR I)					
3.	Rewitalizacja centralnych przestrzeni miasta Turku (I) - Park Miejski im. Żerminy Składkowskiej i ul. Parkowa	- utrata funkcji wypoczynkowej, rekreacyjnej i reprezentacyjnej parku, jako centralnych przestrzeni miasta - obszar z dużym potencjałem, zupełnie niewykorzystywany przez mieszkańców - brak zagospodarowanych przestrzeni przeznaczonych do czynnego wypoczynku, działalności kulturalnej czy sportowej (jedyną atrakcją parku jest mały plac zabaw) - zniszczony (stary, chory) drzewostan i zieleń, - koncentracja wykroczeń i zjawisk negatywnych/patologicznych (bójki, kradzieże, spożywanie alkoholu itp.); w opinii mieszkańców „to teren niebezpieczny, którego się unika” - brak monitoringu, instalacji sanitarnych, elektrycznych itp.	3.1 (PoR I) 3.3 (PoR I) 3.4 (PoR I)					
4.	Rewitalizacja centralnych przestrzeni miasta Turku (II) – Plac Wojska Polskiego, Plac Henryka Sienkiewicza (w tym park im. Św.	- utrata funkcji reprezentacyjnej centralnych przestrzeni - przestrzeń niejednorodna, rozdzielona, różnice wysokości, różnice w rodzajach nawierzchni - główna funkcja przestrzeni – przestrzeń zdominowana przez komunikację kołową oraz parking dla samochodów, obszar o charakterze komunikacyjnym, przelotowym	3.2 (PoR I) 3.4 (PoR I) 3.6 (PoR I)					

Nr projektu	Projekty podstawowe	Powiązanie z problemami	Powiązanie z celami i kierunkami działań	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzeni no-funkcjonalna	Sfera techniczna
	Faustyny i skwer Mehoffera) oraz ulica Kaliska (deptak)	• marginalizacja pieszych i rowerzystów, brak infrastruktury dla tych użytkowników przestrzeni • zniszczona i nieestetyczna fontanna • obszar z dużym potencjałem, niewykorzystywany przez mieszkańców • brak zagospodarowanych przestrzeni przeznaczonych do wypoczynku, rekreacji i działalności kulturalnej • brak odpowiedniej przestrzeni dla organizacji miejskich aktywności – spotkania, koncerty • zniszczony drzewostan i zieleń • koncentracja wykroczeń i zjawisk negatywnych/ patologicznych (bójki, kradzieże, spożywanie alkoholu itp. • niedostateczny zakres monitoringu (tylko 2 kamery)						
5.	Letnie spotkania z kulturą	niewystarczająca oferta kulturalna, oferta spędzania czasu wolnego. Jest to istotne szczególnie w przypadku dzieci i młodzieży, aby pokazać im alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego.	1.3 (PoR I) 1.6 (PoR I)					
6.	Modernizacja Miejskiego Domu Kultury w Turku	• Niedostosowana infrastruktura budynku do prowadzenia szerokiego wachlarza wysokiej jakości usług kulturalnych, znacznie ogranicza działalność MDK. • Działalność placówki znacznie ogranicza: • rozkład funkcjonalny pomieszczeń nie odpowiada potrzebom i wymaganiom placówki kulturalnej, • małe pomieszczenia, niedostosowane do prowadzenia różnorodnych form działalności, • niedostateczne wyposażenie obiektu w instalacje: brak instalacji wodno-kanalizacyjnej na piętrze budynku, brak instalacji klimatyzacyjnej, brak instalacji przeciwpożarowej, przestarzała instalacja elektryczna, • bariery architektoniczne uniemożliwiają korzystanie z pełni infrastruktury obiektu przez osoby niepełnosprawne, • brak wygłuszenia ścian w sali widowiskowej utrudnia jednocześnie pełnienie funkcji użytkowych innych pomieszczeń,	1.3 (PoR I) 1.6 (PoR I) 3.1 (PoR I)					

Nr projektu	Projekty podstawowe	Powiązanie z problemami	Powiązanie z celami i kierunkami działań	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzeni no-funkcyjna	Sfera techniczna
		• brak magazynów, • toalety zlokalizowane wyłącznie na parterze budynku (liczba toalet niewystarczająca do potrzeb) • brak spójności funkcjonalnej i estetycznej obiektu						
7.	Rozszerzenie wachlarza usług kulturalnych Miejskiego Domu Kultury w Turku	Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego m.in. dla dzieci i młodzieży, co w dalszej perspektywie czasu może prowadzić do szukania przez młodzież innych form spędzania czasu wolnego, ale nie konieczne zgodnego z prawem i zasadami panującymi w społeczeństwie. Obecnie możliwość rozwoju oferty jest ograniczona ze względu na zły stan techniczny budynku Domu Kultury i brak odpowiednich przestrzeni do poszerzenia działalności MDK.	1.3 (PoR I) 1.6 (PoR I)					
8.	Aktywizacja osób starszych - Utworzenie Klubu Dziennego Pobytu dla osób starszych	Niewystarczająca oferta w zakresie usług i oferty dla osób starszych. Wśród osób starszych zauważalna jest mała aktywność i zaangażowanie społeczne, co jest spowodowane m.in. zbyt niską częstotliwością spotkań, rozrywek dla osób z tej grupy wiekowej	1.5 (PoR I)					
9.	Centrum Miasta - przyjazne miejsce do życia	Część budynków znajdujących się na terenie Starego Miasta, w okolicy Rynku i ulic przylegających do Rynku znajduje się w złym stanie technicznym, co widoczne jest w szczególności w przypadku elewacji budynków. Drugim znaczącym problemem w przypadku tych obiektów są nieefektywne źródła ciepła powodujące zjawisko niskiej emisji.	4.1 (PoR I) 4.2 (PoR I)					
9.1	Remont kamienicy - Plac H. Sienkiewicza 16	Obecnie budynek znajduje się w złym stanie technicznym, wymaga remontu i modernizacji, aby stanowił jedną z wizytówek przy pl. Sienkiewicza	4.1 (PoR I) 4.2 (PoR I)					
9.2	Remont kamienicy - Plac Wojska Polskiego 15	Obecnie budynek znajduje się w złym stanie technicznym, wymaga remontu i modernizacji. Ponadto budynek nie jest dostosowany do obecnie obowiązujących wymogów energooszczędności.	4.1 (PoR I) 4.2					

Nr projektu	Projekty podstawowe	Powiązanie z problemami	Powiązanie z celami i kierunkami działań	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzeni no-funkcjonalna	Sfera techniczna
10.	"Nasze podwórko" - podwyższenie estetyki i przywrócenie funkcji społecznej podwórek	- Degradacja podwórek, brak elementów małej architektury oraz infrastruktury dla dzieci, - Brak oświetlenia - Brak terenów zielonych - Brak miejsca umożliwiającego spędzanie czasu wolnego - Spadające zaangażowani i mała aktywność społeczności lokalnej	1.4 (PoR I) 3.3 (PoR I)					
11.	"Zielono nam" - edukacja ekologiczna wśród dzieci i młodzieży	- Zniszczona, zdewastowana część terenów zieleni miejskiej - Wśród osób młodych bardzo często zauważa się brak poszanowania wspólnej przestrzeni	3.3 (PoR I) 4.5 (PoR I)					
12.	Rekreacyjne Centrum Miasta	Teren OSiRu i obiekty znajdujące się na nim są zdegradowane, znajdują się w bardzo złym stanie technicznym m.in. odkryty basen, brodzik, zniszczony skate park, teren lodowiska, korty tenisowe, drewniany plac zabaw. Budynek OSiRu to obiekt o powierzchni 700 m ² z lat 60, który również wymaga modernizacji. Obecnie zarówno obiekty, jak i zagospodarowanie terenu OSiRu nie pozwala na pełnienie na wysokim poziomie funkcji rekreacyjno-sportowych dla mieszkańców.	1.3 (PoR I) 3.1 (PoR I)					
13.	Modernizacja i przebudowa Stadionu 1000-Lecia na potrzeby prowadzenia zawodów lekkoatletycznych	W chwili obecnej zadaszony jest tylko jeden sektor trybuny głównej. Dojście do trybun po stronie wschodniej i zachodniej nie jest utwardzone. Brakuje także utwardzenia korony stadionu za trybunami. Stadion nie jest monitorowany poza tym, płyta główna nie jest oświetlona, brakuje również oświetlenia wewnętrznego i nagłośnienia. Obecny stadion nie spełnia w pełni swojej funkcji – rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej w tej chwili jest ograniczony.	1.3 (PoR I) 3.1 (PoR I)					
14.	Aktywnie i ciekawie z Turem na murawie	- Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego - Niski stopień zaangażowania społecznego	1.3 (PoR I)					
15.	Rewitalizacja SP ZOZ w Turku	- Zły stan techniczny budynku - Brak zagospodarowania przestrzeni wokół budynku - Braki w niezbędnym wyposażeniu szpitala	4.3 (PoR I)					

Nr projektu	Projekty podstawowe	Powiązanie z problemami	Powiązanie z celami i kierunkami działań	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcyjna	Sfera techniczna
16.	Rewitalizacja nieruchomości przy ul Armii Krajowej 3 w Turku	• Zły stan techniczny budynku • Niewykorzystany potencjał lokalowy budynku	4.3 (PoR I)					
17.	Rewitalizacja nieruchomości przy ulicy Kaliskiej 59 w Turku	• Zły stan techniczny budynku • Brak możliwości świadczenia usług publicznych na wysokim poziomie	4.3 (PoR I)					
18.	Rewitalizacja Liceum Ogólnokształcącego w Turku	• Zniszczona tkanka techniczna • Wysokie koszty ogrzewania • Niewystarczająca liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych	4.3 (PoR I)					
19.	Rewitalizacja nieruchomości przy ul. Konińskiej 2 w Turku	• Zły stan techniczny budynku • Brak zagospodarowania przestrzeni wokół budynku • Niewykorzystany potencjał lokalowy budynku	4.3 (PoR I)					
20.	Rewitalizacja zabytkowego parku na "os. Awaryjnym"	Zdewastowany i zaniedbany park. Drzewa i tereny zieleni wymagają pielęgnacji, konieczne jest również zagospodarowanie ścieżek w parku jak również zainstalowanie małej architektury. Obecnie park postrzegany jest jako miejsce mało atrakcyjne i niebezpieczne.	1.4 (PoR II) 3.1 (PoR II) 3.2 (PoR II)					
21.	Poprawa warunków mieszkalnych na "os. Awaryjnym"	Zły stan techniczny budynków. Budynki wielorodzinne zlokalizowane na obszarze rewitalizacji wymagają termomodernizacji - obecnie odnotowywane są duże straty ciepła, budynki te charakteryzują się małą efektywnością energetyczną, co powoduje wysokie koszty ogrzewania.	4.1 (PoR II) 4.2 (PoR II)					
22.	Rewitalizacja starej części strefy TSI	• Niska atrakcyjnością przestrzeni gospodarczej • Niski poziom rozwoju infrastruktury technicznej, brak parkingów • Niski poziom przedsiębiorczości i niska specjalizacja branżowa • Brak współpracy międzybranżowej	2.1 (PoR II) 3.3 (PoR II)					

Nr projektu	Projekty podstawowe	Powiązanie z problemami	Powiązanie z celami i kierunkami działań	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzeni no-funkcjonalna	Sfera techniczna
23.	Szkolenia dla obecnych i przyszłych pracowników rewitalizowanej hali „Miranda” Spółka z o.o. w Turku	W odbudowanej hali będą mieścić się snowalnia oraz nowoczesna szwalnia wojskowa, które będą wyposażone w maszyny i urządzenia wymagające od obsługujących je pracowników szkoleń w zakresie bezpiecznego i prawidłowego użytkowania, oraz nabycia umiejętności wykorzystywania ich technicznych możliwości.	1.2 (PoR II)					
24.	Odbudowa hali produkcyjnej "Miranda" Spółka Z.O.O	W wyniku pożaru, który miał miejsce w dniu 21.11.2014 spłonęła jedna z większych hal produkcyjnych "Miranda" wraz z kompletnym wyposażeniem i infrastrukturą techniczną, oraz zawaliła się konstrukcja jej dachu. Pożar spowodował także negatywne konsekwencje finansowe, które przełożyły się m.in. na ograniczenie działań inwestycyjnych i znaczną korektę ustalonych planów działalności spółki na przyszłe lata i realne zagrożenie terminowej realizacji zawartych kontraktów. Ponadto część współpracujących dotychczas z MIRANDA kontrahentów przeniosła realizację swoich zamówień do innych firm, co przyniosło zmniejszenie dochodów spółki oraz spadek poziomu morale wśród pracowników. Zmniejszeniu uległo także zainteresowanie MIRANDA ze strony potencjalnych pracowników. W wyniku podjętych wysiłków w przeorganizowanie procesów produkcyjnych (przy znacznym zaangażowaniu pracowników) w obrębie pozostałych hal i terenu spółki, udało się w stosunkowo krótkim czasie przywrócić większość mocy produkcyjnych "Mirandy". Obecny stan pozwala rozpocząć bez zbędnej zwłoki odbudowę ponieważ spółka dysponuje decyzją o pozwoleniu na budowę.	2.1 (PoR II) 3.3 (PoR II)					

Źródło: opracowanie własne

TABELA 11. MACIERZ ODDZIAŁYWANIA PROJEKTÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH Z POSZCZEGÓLNYMI SFERAMI

Nr projektu	Projekty uzupełniające	Powiązanie z problemami	Powiązanie z celami i kierunkami działań	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzeni no-funkcjonalna	Sfera techniczna
1.	Cykliczne wydarzenia w zrewitalizowanych centralnych przestrzeniach miasta	- Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego - Niski stopień integracji i zaangażowania w życie społeczne mieszkańców	3.1 (PoR I) 3.3 (PoR I) 3.4 (PoR I)					
2.	Adaptacja budynku na cele żłobka	Niedostatecznej liczby miejsc dla dzieci w wieku do 2,5 roku w istniejącym żłobku. Budynek, w którym proponuje się realizację projektu w chwili obecnej został wystawiony na sprzedaż	1.7 (PoR I)					
3.	Infrastruktura komunikacyjna	- Zniszczone kanalizacje sanitarne i deszczowe - Pozarywane/dziurawe chodniki i ulice - Brak ekologicznego i alternatywnego źródła ciepła - Brak miejsc parkingowych dla mieszkańców - Brak ścieżek rowerowych	3.6 (PoR I) 3.7 (PoR I) 3.4 (PoR II) 3.5 (PoR II)					
4.	Oczyszczenie miasta z reklam, spójna polityka informacyjna	Krzykliwe, niespójne z otoczeniem reklamy ograniczające widoczność, psujące architekturę miasta	3.3 PoR I)					
5.	Trasy rowerowe	Brak ścieżek rowerowych	3.6 (PoR I) 3.4 (PoR II)					
6.	Modernizacja monitoringu w centrum miasta	Monitoring nie spełnia swojej roli, podgląd jest mało czytelny, zmniejsza to poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców	1.8 (PoR I)					
7.	Budowa parkingów	Place targowo-parkingowe wykonane z trylinki i płyt chodnikowych, pozbawione zieleni, miejsc do wypoczynku. Istnieją niezagospodarowane, wolne przestrzenie możliwe do wykorzystania pod parkingi	3.5 (PoR I)					
8.	Remont, przebudowa, modernizacja ulic powiatowych	Stan nawierzchni ulic i ciągów pieszych w m. Turek w wielu miejscach jest zły, a rozwiązanie techniczne odbiegają od dzisiejszych standardów.	3.6 (PoR I) 3.7 (PoR I)					

			3.4 (PoR II) 3.5 (PoR II)					
9.	Szkolenie z ratownictwa przed-medycznego dla pracowników administracji SP ZOZ w Turku	W związku z dużą ilością wypadków i ciągle zwiększającą się liczbą uczestników ruchu drogowego, ważne jest posiadanie odpowiedniej wiedzy dotyczącej zachowania się podczas kolizji, wypadku na drodze zwłaszcza, kiedy są osoby ranne. Od naszego postępowania może zależeć czyjeś zdrowie lub życie. Nieodpowiednie postępowanie może nie tylko przynieść szkodę rannemu, ale również mieć dla nas poważne skutki prawne.	1.8 (PoR I)					
10.	Przeszkolenie pracowników do posługiwania się językiem migowym	Klienci – osoby głucho-nieme – mają problem w komunikowaniu się z urzędnikami. Ani Powiat Turecki , ani Gmina Miejska Turek na dzień dzisiejszy nie dysponuje pracownikami znającymi język migowy.	1.5 (PoR I)					
11.	Modernizacja parkingu dla pracowników i kontrahentów "Miranda" spółka Z.O.O	W wyniku pożaru, który miał miejsce w dniu 21.11.2014 spłonęła jedna z hal produkcyjnych "Miranda" wraz z kompletnym wyposażeniem i infrastrukturą techniczną. Pożar spowodował negatywne konsekwencje finansowe, które przełożyły się m.in. na ograniczenie działań inwestycyjnych i znaczną korektę ustalonych planów działalności spółki na przyszłe lata, w tym także wstrzymał prace nad przedsięwzięciem związanym z przygotowaniem odwodnienia i utwardzenia parkingu trwałą nawierzchnią, w celu poprawy estetyki terenu przed siedzibą spółki "Miranda". Z uwagi na fakt, że "Miranda" gości potencjalnych kontrahentów z całego świata, estetyczny parking jest jednym z elementów który buduje wizerunek firmy.	3.3 (PoR II)					

Źródło: opracowanie własne

8.3. Komplementarność proceduralno - instytucjonalna

W celu zapewnienia komplementarności proceduralno-instytucjonalnej konieczne jest umiejscowienie systemu zarządzania Programem rewitalizacji w przyjętym w Mieście systemie zarządzania procesami.

W celu zapewnienia komplementarności proceduralno-instytucjonalnej konieczne jest umiejscowienie systemu zarządzania Programem rewitalizacji w przyjętym w Mieście systemie zarządzania procesami.

W zakresie komplementarności proceduralno-instytucjonalnej należy podkreślić ważną rolę wszystkich interesariuszy rewitalizacji na etapie opracowania i wdrażania Programu.

Procedury wdrażania Programu, zaprojektowane w rozdziale 11, wymagają współdziałania w ramach Zespołu ds. rewitalizacji, którego trzon stanowić będą pracownicy Urzędu Miasta.

8.4. Komplementarność źródeł finansowania

Wyprowadzenie obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej w sferze społecznej, a także w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej jest procesem długotrwałym i wymagającym znacznych nakładów finansowych na realizację poszczególnych projektów.

Należy podkreślić, że ujęte w Programie projekty zakładają² spełnienie wymogu komplementarności źródeł finansowania, tj. wykorzystanie zewnętrznych mechanizmów finansowania, tj. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społeczny i Funduszu Spójności, funduszy publicznych krajowych, środków własnych Miasta. Bardzo istotne jest również planowanie wykorzystania funduszy prywatnych zarówno osób fizycznych, prawnych, jak i organizacji pozarządowych, co pozwoli na pełniejsze włączenie interesariuszy w proces rewitalizacji.

Należy podkreślić, że ujęte w Programie projekty zakładają spełnienie wymogu komplementarności źródeł finansowania, tj. wykorzystanie zewnętrznych mechanizmów finansowania, tj. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społeczny i Funduszu Spójności, funduszy publicznych krajowych, środków własnych Miasta. Bardzo istotne jest również planowanie wykorzystania funduszy prywatnych zarówno osób fizycznych, prawnych, jak i organizacji pozarządowych, co pozwoli na pełniejsze włączenie interesariuszy w proces rewitalizacji.

8.5. Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej, polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013 ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Projekty wskazane w niniejszym Programie są komplementarne wobec działań podjętych w poprzedniej perspektywie finansowej Unii Europejskiej. Planując podejmowanie inicjatyw w perspektywie roku 2023 starano się uwzględnić pozytywne efekty, które przyniosła realizacja projektów finansowanych z środków unijnych w latach 2007-2013 i uzupełnić zaplanowany uprzednio kierunek rozwoju miasta.

Do najważniejszych, z punktu widzenia rewitalizacji, podjętych działań należą:

TABELA 12. ZESTAWIENIE NAJWAŻNIEJSZYCH PROJEKTÓW REALIZOWANYCH W LATACH 2007-2013 PRZY WSPARCIU Z FUNDUSZY UNIJNYCH W MIEŚCIE TUREK

Lp.	Nazwa zadania	Wartość inwestycji (zł)	Dofinansowanie z UE (zł)
1	Kompleksowe uzbrojenie terenów Tureckiej Strefy Inwestycyjnej.	24 057 178,87	13 934 701,53
2	Turek- miasto w klimacie Mehoffera. Renowacja zabytkowych polichromii w kościele NSPJ i przebudowa ratusza na potrzeby ekspozycji mehofferowskiej.	11 485 703.30	7 479 252.06
3	Trampolina – projekt MOPS w Turku	1 581 657.27	344 408.68
4	Działalność promocyjna na rzecz nowego produktu kultury „Turek – miasto w klimacie Mehoffera” w celu ożywienia potencjału kulturowego regionu	1 198 888.45	1 014 978.84
5	Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez indywidualizację procesu nauczania w klasach I-III w szkołach podstawowych funkcjonujących na terenie Gminy Miejskiej Turek	337 128.60 zł	286 559.31

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl. [dostęp z dnia 14.05.2017 r.]

Zachowanie ciągłości programowej, polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013 ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Projekty wskazane w niniejszym Programie są komplementarne wobec działań podjętych w poprzedniej perspektywie finansowej Unii Europejskiej. Planując podejmowanie inicjatyw w perspektywie roku 2023 starano się uwzględnić pozytywne efekty, które przyniosła realizacja projektów finansowanych z środków unijnych w latach 2007-2013 i uzupełnić zaplanowany uprzednio kierunek rozwoju miasta.

Do najważniejszych, z punktu widzenia rewitalizacji, podjętych działań należą:

TABELA 13. ZESTAWIENIE NAJWAŻNIEJSZYCH PROJEKTÓW REALIZOWANYCH W LATACH 2007-2013 PRZY WSPARCIU Z FUNDUSZY UNIJNYCH W MIEŚCIE TUREK

Lp	Nazwa zadania	Wartość inwestycji (zł)	Dofinansowanie z UE (zł)
1	Kompleksowe uzbrojenie terenów Tureckiej Strefy Inwestycyjnej.	24 057 178,87	13 934 701,53
2	Turek- miasto w klimacie Mehoffera. Renowacja zabytkowych polichromii w kościele NSPJ i przebudowa ratusza na potrzeby ekspozycji mehofferowskiej.	11 485 703.30	7 479 252.06
3	Trampolina – projekt MOPS w Turku	1 581 657.27	344 408.68
4	Działalność promocyjna na rzecz nowego produktu kultury „Turek – miasto w klimacie Mehoffera” w celu ożywienia potencjału kulturowego regionu	1 198 888.45	1 014 978.84
5	Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez indywidualizację procesu	337 128.60 zł	286 559.31

Lp	Nazwa zadania	Wartość inwestycji (zł)	Dofinansowanie z UE (zł)
	nauczania w klasach I-III w szkołach podstawowych funkcjonujących na terenie Gminy Miejskiej Turek		

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl. [dostęp z dnia 14.05.2017 r.]

9. Indykatywne ramy finansowe interwencji w obszarze rewitalizacji

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014 - 2020 oznacza, że projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem podwójnego dofinansowania. Koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszaru rewitalizacji. Należy wspomnieć o tym, że fundusze europejskie są wyposażone w dedykowane działania, które można wykorzystać planując i realizując działania rewitalizacyjne. W tym zakresie najważniejszym programem jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020 (WRPO). Innymi programami operacyjnymi, w ramach których gmina Turek może pozyskać środki na działania rewitalizacyjne to np.:

- PO Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020
- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020
- Fundusze inwestycyjne

Dodatkowo istnieje możliwość skorzystania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, który realizuje między innymi takie programy jak:

- Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- Sowa – energooszczędne oświetlenie uliczne
- PRONSUMENT i BOCIAN – wsparcie tworzenia mikroinstalacji OZE
- Edukacja ekologiczna

bądź Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, a także np. Fundusz Termomodernizacji i Remontu Banku Gospodarstwa Krajowego.

Projekty o charakterze rewitalizacyjnym mogą być także finansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego bądź różnego rodzaju fundacji np.:

- Fundacja TechSoup, która oferuje dotacje na zakup sprzętu i oprogramowania oraz organizuje programy edukacyjne w branży IT.
- Fundacja Orange – realizuje programy związane z nowymi technologiami, działa na rzecz nowoczesnej edukacji dzieci i młodzieży.
- Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga – wspiera działania na rzecz dobra publicznego w zakresie edukacji i rozwoju lokalnego.

Poniższa tabela przedstawia podział środków na poszczególne projekty podstawowe z uwzględnieniem źródeł finansowania.

TABELA 14. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

Szczegółowy plan środków finansowych wydatkowanych w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania									
Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	pochodzące z budżetu gminnego	pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy unijnych			pochodzące z innych źródeł	SUMA
					EFRR	EFS	FS		
1	Aktywizacja zawodowa mieszkańców Miasta Turku	120 000,00 zł	120 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	960 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 200 000,00 zł
2	Organizator Społeczności Lokalnej OSL	180 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	900 000,00 zł	0,00 zł	120 000,00 zł	1 200 000,00 zł
3	Rewitalizacja centralnych przestrzeni miasta Turku (I) - Park Miejski im. Żerminy Składkowskiej i ul.Parkowa	1 440 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	5 760 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	7 200 000,00 zł
4	Rewitalizacja centralnych przestrzeni miasta Turku (II) – Plac Wojska Polskiego, Plac Henryka Sienkiewicza (w tym park im. Św. Faustyny i skwer Mehoffera) oraz ulica Kaliska (deptak)	2 300 000,00 zł	1 150 000,00 zł	0,00 zł	8 050 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	11 500 000,00 zł
5	Letnie spotkania z kulturą	54 000,00 zł	36 000,00 zł	18 000,00 zł	0,00 zł	54 000,00 zł	0,00 zł	18 000,00 zł	180 000,00 zł
6	Modernizacja Miejskiego Domu Kultury w Turku	195 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 105 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 300 000,00 zł
7	Rozszerzenie wachlarza usług kulturalnych Miejskiego Domu Kultury w Turku	127 500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	127 500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	255 000,00 zł
8	Aktywizacja osób starszych - Utworzenie Klubu Dziennego Pobytu dla osób starszych	147 200,00 zł	448 800,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	596 000,00 zł
9	Centrum Miasta - przyjazne miejsce do życia	150 000,00 zł	0,00 zł	600 000,00 zł	750 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 500 000,00 zł
9.1.	Remont kamienicy - Plac H. Sienkiewicza 16	0,00 zł	0,00 zł	175 000,00 zł	225 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	400 000,00 zł
9.2.	Remont kamienicy – Plac Wojska Polskiego 15	0,00 zł	0,00 zł	270 000,00 zł	330 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	600 000,00 zł
10	"Nasze podwórko" - podwyższenie estetyki i przywrócenie funkcji społecznej podwórek	60 000,00 zł	0,00 zł	90 000,00 zł	150 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	300 000,00 zł
11	"Zielono nam" - edukacja ekologiczna wśród dzieci i młodzieży	63 000,00 zł	63 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	84 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	210 000,00 zł

Szczegółowy plan środków finansowych wydatkowanych w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania									
Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	pochodzące z budżetu gminnego	pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy unijnych			pochodzące z innych źródeł	SUMA
					EFRR	EFS	FS		
12	Rekreacyjne Centrum Miasta	2 250 000,00 zł	900 000,00 zł	0,00 zł	1 350 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	4 500 000,00 zł
13	Modernizacja i przebudowa Stadionu 1000-Lecia na potrzeby prowadzenia zawodów lekkoatletycznych	4 865 000,00 zł	1 390 000,00 zł	695 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	6 950 000,00 zł
14	Aktywnie i ciekawie z Turem na murawie	14 000,00 zł	28 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	28 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	70 000,00 zł
15	Rewitalizacja SP ZOZ w Turku	0,00 zł	5 040 000,00 zł	0,00 zł	20 160 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	25 200 000,00 zł
16	Rewitalizacja nieruchomości przy ul Armii Krajowej 3 w Turku	0,00 zł	2 002 000,00 zł	0,00 zł	3 003 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	5 005 000,00 zł
17	Rewitalizacja nieruchomości przy ulicy Kaliskiej 59 w Turku	2 040 000,00 zł	3 060 000,00 zł		5 100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	10 200 000,00 zł
18	Rewitalizacja Liceum Ogólnokształcącego w Turku	0,00 zł	5 000 000,00 zł	0,00 zł	20 000 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	25 000 000,00 zł
19	Rewitalizacja nieruchomości przy ul. Konińskiej 2 w Turku	0,00 zł	5 000 000,00 zł	0,00 zł	20 000 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	25 000 000,00 zł
20	Rewitalizacja zabytkowego parku na "os. Awaryjnym"	600 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	400 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 000 000,00 zł
21	Poprawa warunków mieszkalnych na "os. Awaryjnym"	360 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	540 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	900 000,00 zł
22	Rewitalizacja starej części strefy TSI	825 000,00 zł	0,00 zł	2 000 000,00 zł	4 675 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	7 500 000,00 zł
23	Szkolenia dla obecnych i przyszłych pracowników rewitalizowanej hali „Miranda” Spółka z o.o. w Turku	0,00 zł	0,00 zł	180 000,00 zł	0,00 zł	420 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	600 000,00 zł
24	Odbudowa hali produkcyjnej "Miranda" Spółka Z.O.O	0,00 zł	0,00 zł	6 000 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	6 000 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Ważnym aspektem jest również zaplanowanie poszczególnych projektów w czasie. Poniższa tabela przedstawia rozkład środków na poszczególne projekty w podziale na lata.

TABELA 15. HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Aktywizacja zawodowa mieszkańców Miasta Turku		200 000,00 zł	200 000,00 zł	200 000,00 zł	200 000,00 zł	200 000,00 zł	200 000,00 zł
2	Organizator Społeczności Lokalnej OSL		200 000,00 zł	200 000,00 zł	200 000,00 zł	200 000,00 zł	200 000,00 zł	200 000,00 zł
3	Rewitalizacja centralnych przestrzeni miasta Turku (I) - Park Miejski im. Żerminy Składkowskiej i ul.Parkowa	2 400 000,00 zł	2 400 000,00 zł	2 400 000,00 zł				
4	Rewitalizacja centralnych przestrzeni miasta Turku (II) - Plac Wojska Polskiego, Plac Henryka Sienkiewicza (w tym park im. Św. Faustyny i skwer Mehoffera) oraz ulica Kaliska (deptak)	2 875 000,00 zł	2 875 000,00 zł	2 875 000,00 zł	2 875 000,00 zł			
5	Letnie spotkania z kulturą		30 000,00 zł	30 000,00 zł	30 000,00 zł	30 000,00 zł	30 000,00 zł	30 000,00 zł
6	Modernizacja Miejskiego Domu Kultury w Turku		400 000,00 zł	400 000,00 zł	500 000,00 zł			
7	Rozszerzenie wachlarza usług kulturalnych Miejskiego Domu Kultury w Turku		85 000,00 zł	85 000,00 zł	85 000,00 zł			
8	Aktywizacja osób starszych - Utworzenie Klubu Dziennego Pobytu dla osób starszych	35 000,00 zł	187 000,00 zł	187 000,00 zł	187 000,00 zł			
9	Centrum Miasta - przyjazne miejsce do życia		250 000,00 zł	250 000,00 zł	250 000,00 zł	250 000,00 zł	250 000,00 zł	250 000,00 zł
9.1.	Remont kamienicy - Plac H. Sienkiewicza 16		150 000,00 zł	100 000,00 zł	50 000,00 zł	50 000,00 zł	50 000,00 zł	
9.2.	Remont kamienicy - Plac Wojska Polskiego 15	300 000,00 zł	300 000,00 zł					
10	"Nasze podwórko" - podwyższenie estetyki i przywrócenie funkcji społecznej podwórek		50 000,00 zł	50 000,00 zł	50 000,00 zł	50 000,00 zł	50 000,00 zł	50 000,00 zł
11	"Zielono nam" - edukacja ekologiczna wśród dzieci i młodzieży		35 000,00 zł	35 000,00 zł	35 000,00 zł	35 000,00 zł	35 000,00 zł	35 000,00 zł
12	Rekreacyjne Centrum Miasta		1 500 000,00 zł	1 500 000,00 zł	1 500 000,00 zł			

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
13	Modernizacja i przebudowa Stadionu 1000-Lecia na potrzeby prowadzenia zawodów lekkoatletycznych		2 316 666,67 zł	2 316 666,67 zł	2 316 666,67 zł			
14	Aktywnie i ciekawie z Turem na murawie		70 000,00 zł					
15	Rewitalizacja SP ZOZ w Turku	3 600 000,00 zł	3 600 000,00 zł	3 600 000,00 zł	3 600 000,00 zł	3 600 000,00 zł	3 600 000,00 zł	3 600 000,00 zł
16	Rewitalizacja nieruchomości przy ul Armii Krajowej 3 w Turku	715 000,00 zł	715 000,00 zł	715 000,00 zł	715 000,00 zł	715 000,00 zł	715 000,00 zł	715 000,00 zł
17	Rewitalizacja nieruchomości przy ulicy Kaliskiej 59 w Turku		1 700 000,00 zł	1 700 000,00 zł	1 700 000,00 zł	1 700 000,00 zł	1 700 000,00 zł	1 700 000,00 zł
18	Rewitalizacja Liceum Ogólnokształcącego w Turku		4 166 666,67 zł	4 166 666,67 zł	4 166 666,67 zł	4 166 666,67 zł	4 166 666,67 zł	4 166 666,67 zł
19	Rewitalizacja nieruchomości przy ul. Konińskiej 2 w Turku		4 166 666,67 zł	4 166 666,67 zł	4 166 666,67 zł	4 166 666,67 zł	4 166 666,67 zł	4 166 666,67 zł
20	Rewitalizacja zabytkowego parku na "os. Awaryjnym"		500 000,00 zł	500 000,00 zł				
21	Poprawa warunków mieszkalnych na "os. Awaryjnym"		300 000,00 zł	300 000,00 zł	300 000,00 zł			
22	Rewitalizacja starej części strefy TSI		1 250 000,00 zł	1 250 000,00 zł	1 250 000,00 zł	1 250 000,00 zł	1 250 000,00 zł	1 250 000,00 zł
23	Szkolenia dla obecnych i przyszłych pracowników rewitalizowanej hali „Miranda” Spółka z o.o. w Turku		300 000,00 zł	300 000,00 zł				
24	Odbudowa hali produkcyjnej "Miranda" Spółka Z.O.O		4 000 000,00 zł	2 000 000,00 zł				

Źródło: opracowanie własne

Poniższa tabela zawiera zestawienie kosztów, które muszą zostać poniesione na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych w latach 2017 – 2023. Największe nakłady finansowe zostaną poniesione w 2018, 2019 i 2020 roku. W kolejnych latach koszty wdrażania przedsięwzięć będą niższe. Do 2020 roku podstawą finansowania przedsięwzięć będą środki europejskie, potem jak już wspomniano filar finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą stanowiły partnerstwa publiczno-prywatne oraz środki własne gminy, a także dotacje m.in. z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Sportu.

Należy przyjąć, że koszty zarządzania Programem wyniosą ok. 30 000 rocznie, na to składają się dodatki funkcyjne dla dwóch osób oraz ewentualne wsparcie zewnętrzne w zakresie prowadzenia monitoringu oraz koszty obsługi organizacyjno-technicznej.

TABELA 16. ZESTAWIENIE KOSZTÓW NA POSZCZEGÓLNE LATA

		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	SUMA
Kwota wydatkowana na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych		9 925 000,00 zł	31 747 000,00 zł	29 327 000,00 zł	24 177 000,00 zł	16 413 333,33 zł	16 413 333,33 zł	16 363 333,33 zł	144 366 000,00 zł
pochodzące z budżetu gminnego		2 096 000,00 zł	7 255 233,33 zł	7 241 233,33 zł	6 476 233,33 zł	3 254 666,67 zł	3 254 666,67 zł	3 254 666,67 zł	32 832 700,00 zł
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych		287 500,00 zł	1 774 933,33 zł	1 746 933,33 zł	1 746 933,33 zł	546 500,00 zł	546 500,00 zł	546 500,00 zł	7 195 800,00 zł
pochodzące ze źródeł prywatnych		135 000,00 zł	4 983 000,00 zł	2 823 000,00 zł	733 000,00 zł	451 333,33 zł	451 333,33 zł	451 333,33 zł	10 028 000,00 zł
pochodzące z funduszy unijnych	EFRR	7 406 500,00 zł	17 139 833,33 zł	16 949 833,33 zł	14 864 833,33 zł	11 804 833,33 zł	11 804 833,33 zł	11 754 833,33 zł	91 725 500,00 zł
	EFS	0,00 zł	571 000,00 zł	543 000,00 zł	333 000,00 zł	333 000,00 zł	333 000,00 zł	333 000,00 zł	2 446 000,00 zł
	FS	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
pochodzące z innych źródeł		0,00 zł	23 000,00 zł	23 000,00 zł	23 000,00 zł	23 000,00 zł	23 000,00 zł	23 000,00 zł	138 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne

10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji

Program Rewitalizacji powinien opierać się na zasadzie partnerstwa i partycypacji. Zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r. prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

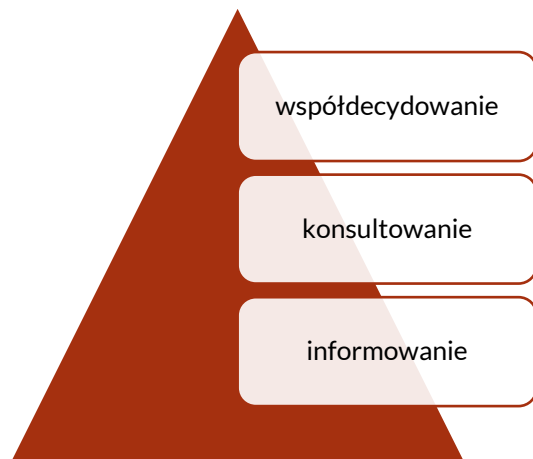
Proces rewitalizacji, co zostało podkreślone zarówno w Ustawie o rewitalizacji jak i Wytycznych Ministerstwa, nie może odbywać się bez włączenia lokalnej społeczności. Interesariuszami Programu Rewitalizacji są:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczności nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego,
- pozostali mieszkańcy miasta,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze miasta działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze miasta działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- przedstawiciele jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych,
- organy władzy publicznej,
- podmioty, inne niż wymienione w powyższym punkcie, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Głównymi interesariuszami istotnymi z punktu widzenia Programu Rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2016 – 2023 poza samorządem lokalnym (Gminą Miejską Turek oraz Powiatem Tureckim) są mieszkańcy obszaru rewitalizacji, ale także inni mieszkańcy korzystający z przestrzeni znajdującej się w obszarze rewitalizacji. Kolejną ważną grupą są przedsiębiorcy prowadzący działalność na obszarze rewitalizacji – zarówno ci zlokalizowani m.in. na Starówce, jak i ci działający w podobszarze II. W prace nad Programem angażowani byli także przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz instytucji otoczenia biznesu – podmiotów zrzeszających i działających na rzecz przedsiębiorców.

W procesie rewitalizacji istotnym punktem jest przejście na „drabinie partycypacji” od uczestnictwa biernego do aktywnego, czyli zmianę podejścia od tylko informowania do współdecydowania, czyli umożliwienie społeczności lokalnej, a także zachęcenie jej, do czynnego włączenia się we wdrażanie działań rewitalizacyjnych. Jednocześnie należy pamiętać, że poszczególne etapy muszą następować po sobie, dlatego też nie ma możliwości zapewnienia współpracy ze społecznością lokalną bez odpowiedniego informowania jej o podejmowanych działaniach.

RYSUNEK 8. DRABINA PARTYCYPACJI

Źródło: opracowanie własne

Działania promocyjno-informacyjne

W ramach prac nad Programem Rewitalizacji społeczność lokalna była informowana o możliwościach włączenia się w prace nad dokumentem różnymi kanałami informacji:

Ogłoszenia w prasie lokalnej,

Utworzenie zakładki poświęconej rewitalizacji na stronie internetowej miasta - służącej informowaniu o najważniejszych wydarzeniach związanych z rewitalizacją,

Imienne zaproszenia wybranych interesariuszy do udziału w spotkaniach, warsztatach itp.,

Dwie broszury informacyjne.

Działania promocyjno-informacyjne skierowane były do wcześniej wymienionych głównych interesariuszy Programu.

Istotne jest włączenie interesariuszy Programu na różnych etapach tworzenia jak i wdrażania Programu Rewitalizacji, w związku z tym zaplanowano szereg działań odpowiednich dla danego etapu.

Etap opracowywania delimitacji i diagnozy obszaru rewitalizacji

W ramach opracowywania Programu Rewitalizacji interesariusze mieli możliwość do włączenia się w prace już na początkowym etapie. Na etapie **opracowywania diagnozy, w dniu 13.01.2017 r.** w Miejskim Domu Kultury w Turku (ul. Tadeusza Kościuszki 13) został zorganizowany **warsztat diagnostyczny**, który był okazją do przeprowadzenia wywiadów szczegółowych z przedstawicielami głównych interesariuszy PR – specjalistów w swoich branżach, na którym zostały zaprezentowane podział miasta na jednostki analityczne oraz wstępnie wyniki diagnozy. Dzięki wiedzy nt. miasta uczestników spotkania zostały wskazane szczególne miejsca natężenia problemów w sferze społecznej, jak i pozostałych aspektach. W godzinach popołudniowych został zorganizowany **Dzień otwarty rewitalizacji**, którego celem było rozpowszechnienie informacji na temat procesu rewitalizacji. W ramach dnia otwartego uczestnikom zostały przedstawione następujące tematy:

- „Rozumienie i aspekty rewitalizacji w świetle obowiązujących przepisów i perspektywy unijnej 2014-2020”,
- „Metody włączenia społeczeństwa w pracę nad wdrożeniem programu rewitalizacji”
- „Społeczny aspekt rewitalizacji”,
- „Dobre praktyki rewitalizacyjne w Polsce i na świecie”.

Kolejne spotkanie dla mieszkańców i wszystkich zainteresowanych podmiotów Programem Rewitalizacji odbyło się 8 lutego 2017 roku w świetlicy szkolnej w Gimnazjum nr 2 w Turku przy

ulicy Parkowej 3. Podczas tego **warsztatu diagnostycznego** zaprezentowane zostały wybrane obszary rewitalizacji, które uwzględniały uwagi zgłoszone podczas wcześniejszego spotkania, a także wnioski zgłoszone przez stronę społeczną do Urzędu Miasta odnośnie wyznaczonego obszaru. Spotkanie w pierwszej części miało formę informacyjną omówione zostały etapy realizacji projektu, następnie przypomniane zostały podstawowe informacje na temat rewitalizacji, a także przedstawiono metodę wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Druga część spotkania przybrała formę warsztatową, w której uczestnicy spotkania identyfikowali problemy i przyczyny poszczególnych obszarów, a także ich potencjały.

W ramach etapu diagnostycznego zostały również przeprowadzone **badania ankietowe** przeprowadzone za pomocą papierowych kwestionariuszy na próbie 300 mieszkańców obszaru rewitalizacji. Celem badania było pogłębienie charakterystyki obszaru rewitalizacji.

W związku z tym, że jedną z najrządziej uczestniczących grup w procesie tworzenia programu rewitalizacji jest młodzież, w ramach projektu 13 marca 2017 r. zorganizowano trzy spotkania z młodzieżą gimnazjalną i licealną typu „Democs”. W wyniku tych spotkań młodzież w swoim kameralnym gronie wypracowywała wspólne problemy istotne z ich punktu widzenia oraz rekomendacje rozwiązań.

Ważnym działaniem w ramach prowadzonej diagnozy były również przeprowadzone **spacery badawcze** przeprowadzone w następujących terminach:

- w dniu 13.03.2017 r. o godzinie 10:00 oraz w dniu 15.03.2017 r. o godzinie 16:00 na podobszarze I
- w dniu 13.03.2017 r. o godzinie 16:00 oraz w dniu 14.03.2017 r. o godzinie 10:00 na podobszarze II

Wykorzystanie tej metody pozwoliło na dostrzeżenie często nieoczywistych i umykających uwadze decydentów potrzeb oraz problemów, które wymagają rozwiązania.

Etap opracowania części projekcyjnej Programu Rewitalizacji

Jednym z pierwszych działań na etapie opracowywania rozwiązań odpowiadających na zidentyfikowane w czasie diagnozy problemy była **możliwość zgłaszania swoich pomysłów na działania rewitalizacyjne**. Każda zainteresowana osoba miała możliwość zgłoszenia swojego pomysłu rozwiązania zauważonych na obszarze rewitalizacji problemów na przygotowanych kartach projektów. Karty można było składać w dniach 10-24 kwietnia 2017 roku. Zgłaszane projekty mogły dotyczyć zarówno działań społecznych, gospodarczych, jak i infrastrukturalnych. Pomysł na rewitalizację można było zgłosić poprzez specjalnie przygotowany formularz internetowy umożliwiający dostępny na stronie poświęconej rewitalizacji Turku. Karty można było również złożyć:

- wysyłając na adres e-mail: rewitalizacja@miastoturek.pl;
- osobiście w biurze podawczym Urzędu Miasta w Turku, ul. Kaliska 59;
- wysyłając pocztą na adres Urząd Miasta w Turku.

W ramach tego działania zgłoszono 22 karty projektów.

Wspólne wypracowywanie projektów rewitalizacyjnych było również głównym celem **warsztatów strategicznych** przeprowadzonych w dniach 10-11 kwietnia 2017 r. Warsztaty rozpoczęły się od przedstawienia etapów prac nad programem rewitalizacji oraz syntetycznego zaprezentowania wyników dotychczasowych prac, w tym prezentacji obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Następnie rozpoczęła się praca warsztatowa, uczestnikom została przedstawiona definicja wizji i na tej podstawie uczestnicy wypracowywali wizję dla podobszarów. Następnie zadaniem uczestników było zaproponowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które przyczyniłyby się do realizacji zaproponowanej wizji.

Etap konsultacji dokumentu Programu Rewitalizacji

Rozdział do uzupełnienia po przeprowadzonych działaniach

Etap wdrażania i monitorowania Programu Rewitalizacji

Po opracowaniu dokumentu ważne jest również włącznie mieszkańców w proces wdrażania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Aby zapewnić zaangażować lokalną społeczność w ten proces planuje się realizację następujących działań:

- 1) Upowszechnianie informacji nt. realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na stronie miasta oraz częste aktualizowanie postępów prac, a także dodawanie informacji odnośnie do dobrych praktyk rewitalizacyjnych stanowiących bank pomysłów do kolejnych działań w zakresie rewitalizacji.
- 2) Organizacja spotkań dla różnych partnerów zainteresowanych wdrażaniem przedsięwzięć w procesie rewitalizacji.
- 3) Szerokie konsultowanie projektów dotyczących zagospodarowania wspólnych przestrzeni i terenów zieleni np. Parku Miejskiego, parku na podobszarze II.
- 4) Wspólne ustalenie koncepcji zagospodarowania przestrzeni międzyblokowych już na etapie projektowania, a następnie realizacja inwestycji przy udziale lokalnej społeczności. Dzięki temu mieszkańcy będą mieli szansę dostosowania terenu do własnych potrzeb i jednocześnie wzmocnione zostaną więzi społeczne, jak również zwiększy się troska o otoczenie miejsca, w którym żyją mieszkańcy.
- 5) Publikowanie informacji zachęcających do włączenia się w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych – szczególnie w ramach projektów „miękkich”.
- 6) Organizowanie wydarzeń, minipikników sąsiedzkich, które będą przyjmowały formę wspólnych działań sąsiedzkich. Inicjowanie niskonakładowych akcji, które w dalszej perspektywie czasu będą kontynuowane przez samych mieszkańców.
- 7) Identyfikowanie liderów lokalnych i wspieranie ich w podejmowaniu własnych inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej.
- 8) Konsultowanie zakresu poszczególnych projektów rewitalizacyjnych, a także rozwój dialogu na linii Urząd a strona społeczna m.in. poprzez rozszerzenie zakresu konsultacji dotyczącej proponowanej oferty edukacyjnej, kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej z szerokim gronem odbiorców.
- 9) Stworzenie bazy pomysłów zgłoszonych przez mieszkańców oraz bazy potencjalnych partnerów społeczno-gospodarczych.

Strona społeczna powinna również czynnie angażować się w proces monitorowania i oceny rezultatów Programu Rewitalizacji. Aby umożliwić udział społeczności lokalnej na tym etapie procesu rewitalizacji zakłada się wdrożenie następujących działań:

- 1) Upowszechnianie sprawozdań z prowadzonego monitoringu i oceny rezultatów Programu Rewitalizacji, co przyczyniać się będzie do zwiększenia jawności i przejrzystości realizowanych działań, w szczególności przez władze samorządowe.
- 2) Organizacja cyklicznych spotkań Zespołu ds. rewitalizacji miasta, z gościnnym udziałem interesariuszy procesu rewitalizacji.
- 3) Badanie opinii mieszkańców nt. zmian, jakie należy wprowadzić w ramach realizowanego procesu rewitalizacji.
- 4) Umożliwienie wzięcia udziału w cyklicznych spotkań podsumowujących realizację poszczególnych etapów Programu Rewitalizacji.

11. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Rewitalizacja jest złożonym procesem angażującym zasoby różnych podmiotów zarówno z sektora publicznego, prywatnego jak i pozarządowego. Władze miasta są głównym podmiotem odpowiedzialnym za zarządzanie i koordynowanie całego procesu, ale nie są wyłączonym realizatorem wszystkich działań. W związku z tym konieczne jest określenie konkretnej struktury zarządzania PR, która pozwoli na sprawne wdrażanie poszczególnych projektów, a następnie monitorowanie i ocenę ich rezultatów.

W ramach Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Turek zakłada się przyjęcie struktury zadaniowej funkcjonującej w Urzędzie Miasta, co oznacza, że za całość działań związanych z koordynowaniem wdrażanego procesu odpowiedzialni będą pracownicy Urzędu Miasta.

Główna odpowiedzialność za podejmowanie kluczowych decyzji związanych z Programem Rewitalizacji należy do Burmistrza. Jednocześnie wszystkie działania operacyjne związane z wdrażaniem i monitorowaniem PR będą przekazywane do Zespołu ds. rewitalizacji powołanego zarządzeniem Burmistrza, w skład którego wejdą przede wszystkim pracownicy Urzędu Miasta Wydziału Strategii i Rozwoju.

Zespół będzie również wspierany przez jednostki organizacyjne Miasta, w szczególności Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

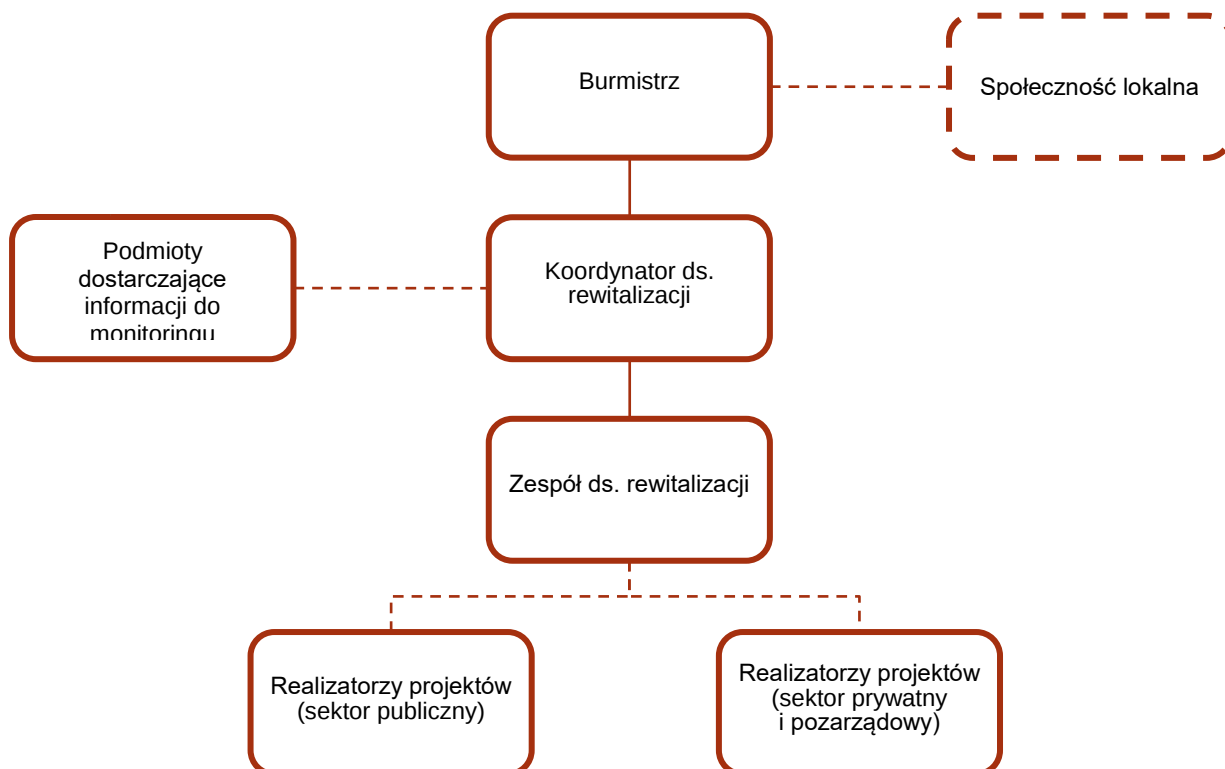
Prace Zespołu będą kierowane przez Koordynatora ds. rewitalizacji, który będzie bezpośrednim łącznikiem między Zespołem a Burmistrzem.

Kierownicy poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz komórek Urzędu Miasta odpowiedzialni za realizację poszczególnych projektów rewitalizacyjnych będą przekazywali niezbędne informacje do Koordynatora ds. rewitalizacji służące ocenie postępów prac we wdrażaniu Programu Rewitalizacji. Taką samą funkcję będą również pełnili przedstawiciele partnerów społeczno-gospodarczych oraz podmiotów publicznych spoza struktur Urzędu również będący realizatorami projektów.

W systemie monitorowania poza zbieraniem informacji dotyczących poszczególnych projektów, analizowane będą także wskaźniki wskazujące na stopień realizacji poszczególnych celów rewitalizacji. Dlatego też w strukturze zarządzania PR została wyodrębniona również grupa podmiotów odpowiedzialnych za dostarczanie niezbędnych informacji do prowadzenia monitoringu całego Programu. Są to zarówno instytucje podległe Urzędowi Miasta jak i instytucje zewnętrzne. Wśród tych podmiotów można wyróżnić Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Policji itp.

Poniżej znajduje się struktura zarządzania Programem Rewitalizacji.

RYSUNEK 9. STRUKTURA ZARZĄDZANIA LOKALNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

Źródło: opracowanie własne

W celu zapewnienia efektywności realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji konieczne jest przypisanie odpowiednich odpowiedzialności podmiotom funkcjonującym w systemie zarządzania na poszczególnych etapach procesu rewitalizacji. W systemie zarządzania zostały określone trzy główne etapy procesu:

- 1) Planowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
- 2) Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
- 3) Monitorowanie i ocena rezultatów Programu rewitalizacji, w tym upublicznianie rezultatów podejmowanych działań.

TABELA 17. STRUKTURA ZADAŃ W SYSTEMIE ZARZĄDZANIA PROGRAMEM REWITALIZACJI

Funkcja/Etap	Planowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Monitorowanie i ocena rezultatów PR
Koordynator ds. rewitalizacji	- Identyfikowanie i nawiązywanie współpracy z podmiotami społeczno-gospodarczymi w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych – inicjowanie partnerstw - Określanie wytycznych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych - Ustalanie i akceptowanie sposobu realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych - Koordinowanie współpracy w przypadku realizacji projektów przez różne podmioty	- Nadzorowanie i kontrolowanie realizowanych projektów pod kątem jakości wykonania, zakładanych terminów i optymalizacji kosztów - Koordinowanie prac Zespołu ds. rewitalizacji - Odpowiadanie za sprawny przepływ informacji związanych z PR między poszczególnymi podmiotami wyodrębnionymi w strukturze zarządzania	- Nadzorowanie procesu monitorowania i oceny rezultatów Programu Rewitalizacji - Udział w spotkaniach, wydarzeniach mających na celu promowanie i informowanie o rezultatach prowadzonego procesu rewitalizacji - Przyjmowanie sprawozdań z realizacji Programu Rewitalizacji i przekazywanie ich do akceptacji Burmistrzowi - Przyjmowanie i analizowanie opinii zgłaszanych przez społeczność lokalną
Zespół ds. rewitalizacji	- Ustalanie szczegółowych harmonogramów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych i ich aktualizacja - Przygotowanie wniosków o dofinansowanie w przypadku projektów realizowanych przez Urząd Miasta - Pomoc w pozyskaniu dofinansowania ze źródeł zewnętrznych w przypadku projektów realizowanych przez partnerów społeczno-gospodarczych - Ogłaszanie naborów na zgłaszanie dodatkowych projektów rewitalizacyjnych - Gromadzenie i tworzenie bazy projektów zgłaszanych przez podmioty społeczno-gospodarcze i mieszkańców	- Koordinowanie procesu związanego z doradztwem w zakresie prawnym i finansowym w zakresie dot. realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych - Koordinowanie procesu zamówień publicznych w ramach wdrażanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych - Współpraca z komórkami i jednostkami organizacyjnymi Urzędu Miasta w realizacji projektów rewitalizacyjnych	- Prowadzenie monitoringu wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji – celów rewitalizacji (diagnozowanie sytuacji problemowych) - Prowadzenie monitoringu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych (gromadzenie i weryfikacja danych, przeprowadzenie badań opinii) - Okresowe przygotowywanie sprawozdań z realizacji Programu rewitalizacji - Realizacja działań informacyjnych związanych z prowadzonym procesem rewitalizacji i realizowanymi przedsięwzięciami - Prowadzenie aktywnych działań na rzecz zachęcania mieszkańców

Funkcja/Etap	Planowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Monitorowanie i ocena rezultatów PR
			do zaangażowania się i włączenie w realizację działań rewitalizacyjnych • Prowadzenie strony internetowej/zakładki poświęconej rewitalizacji
Realizatorzy projektów (sektor publiczny, prywatny i pozarządowy)	• Określenie warunków brzegowych realizowanego przedsięwzięcia • Przygotowanie bądź współpraca przy opracowaniu wniosków o dofinansowanie	• Realizacja projektu, finansowanie i rozliczanie • Przygotowywanie niezbędnych informacji odnośnie przedsięwzięcia do umieszczenia na stronie prowadzonej przez Zespół ds. rewitalizacji	• Monitorowanie wskaźników produktu i rezultatu danego projektu • Systematyczne i terminowe przekazywanie niezbędnych informacji do Koordynatora ds. rewitalizacji • Zapewnienie dostępu do informacji stronie społecznej odnośnie do realizowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Podmioty dostarczające informacji do monitoringu			• Zbieranie danych do monitoringu wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji – celów rewitalizacji (diagnozowanie sytuacji problemowych) • Systematyczne i terminowe przekazywanie niezbędnych informacji do Koordynatora ds. rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

12. System monitoringu i oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych

12.1. Monitoring

Monitorowanie Programu Rewitalizacji jest procesem ciągłego i systematycznego zbierania oraz interpretowania danych ilościowych i jakościowych w cyklicznych odstępach czasu, które pozwolą na ocenę aktualnego stanu realizacji Programu. Monitorowanie dostarcza informacji o postępach w realizacji i efektach wdrażania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Monitoring pozwala także na zbadanie prawidłowości wykorzystania pomocy finansowej, z której skorzystano przy wdrażaniu Programu Rewitalizacji. W związku z tym może on mieć charakter rzeczowy i finansowy.

Monitoring będzie odbywał się na czterech płaszczyznach:

- monitorowania podstawowych parametrów PR na etapie przyjęcia programu oraz późniejszych jego aktualizacji
- monitorowania stopnia realizacji celów
- monitorowania skutków realizacji PR, poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji OR
- bieżącego monitorowania poziomu wdrażania PR – stopnia realizacji poszczególnych projektów.

Zaproponowane w niniejszym rozdziale wskaźniki są zgodne z następującymi kryteriami:

- mierzalność – wskaźniki powinny być możliwe do zmierzenia na odpowiednio wysokim poziomie dokładności,
- rzetelność – pomiar wskaźników powinien być dokonywany w sposób obiektywny, za każdym razem na tych samych zasadach,
- trafność – wskaźniki powinny odzwierciedlać rzeczywisty poziom realizacji celów, a więc być dobrane tak, aby odzwierciedlać rzeczywiste wyniki działań,
- dostępność – wskaźniki powinny być dostępne dla osób lub instytucji dokonujących ewaluacji, ich pozyskanie powinno być proste i nie wymagać nadmiernych nakładów finansowych ani czasowych.

Poniżej znajduje się zestawienie wskaźników dla poszczególnych projektów:

TABELA 18. PROGNOZOWANE REZULTATY PROJEKTÓW WRAZ ZE SPOSOBEM OCENY

Lp.	Nazwa projektu	Prognozowane rezultaty -wskaźnik	Sposób oceny	Źródło informacji
1.	Aktywizacja zawodowa mieszkańców Miasta Turku	- Liczba uczestników kursów i warsztatów - Liczba osób, które nabyły nową wiedzę	- Listy obecności - Rejestr certyfikatów	Powiatowy Urząd Pracy
2.	Organizator Społeczności Lokalnej OSŁ	Liczba podjętych inicjatyw przez społeczność lokalną, liczba powstałych lokalnych grup działania	Coroczne sprawozdania z realizacji projektu	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
3.	Rewitalizacja centralnych przestrzeni miasta Turku (I) - Park Miejski im. Żerminy Składkowskiej i ul. Parkowa	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów (ha)	Protokół odbioru robót	Urząd Miasta
4.	Rewitalizacja centralnych przestrzeni miasta Turku (II) – Plac Wojska Polskiego, Plac Henryka Sienkiewicza (w tym park im. Św. Faustyny i skwer Mehoffera) oraz ulica Kaliska (deptak)	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów (ha)	Protokół odbioru robót	Urząd Miasta
5.	Letnie spotkania z kulturą	Liczba zorganizowanych koncertów	Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia "Przystań"	Stowarzyszenia "Przystań"
6.	Modernizacja Miejskiego Domu Kultury w Turku	Powierzchnia przebudowanego, nowoczesnego wnętrza Miejskiego Domu Kultury	Protokoły odbioru robót	Miejski Dom Kultury w Turku
7.	Rozszerzenie wachlarza usług kulturalnych Miejskiego Domu Kultury w Turku	- Liczba zajęć prowadzonych w MDK - Liczba uczestników zajęć	- Sprawozdanie z realizacji działań MDK - Lista osób biorących udział w poszczególnych zajęciach/warsztatach	Miejski Dom Kultury w Turku
8.	Aktywizacja osób starszych - Utworzenie Klubu Dziennego Pobytu dla osób starszych	Liczba podopiecznych Klubu Dziennego Pobytu	Listy obecności	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
9.	Centrum Miasta - przyjazne miejsce do życia	- Powierzchnia wyremontowanych budynków - Zmniejszenie niskiej emisji	- Protokoły odbioru prac - Badania jakości powietrza	Urząd Miasta
9.1	Remont kamienicy - Plac H. Sienkiewicza 16	Powierzchnia wyremontowanych budynków	- Protokoły odbioru prac - Badania jakości powietrza	Pracownia projektowa Faber Architektura

Lp.	Nazwa projektu	Prognozowane rezultaty - wskaźnik	Sposób oceny	Źródło informacji
		• Zmniejszenie niskiej emisji		
9.2	Remont kamienicy – Plac Wojska Polskiego 15	• Powierzchnia wyremontowanych budynków • Zmniejszenie niskiej emisji	• Protokoły odbioru prac • Badania jakości powietrza	Właściciele budynku
10.	"Nasze podwórko" - podwyższenie estetyki i przywrócenie funkcji społecznej podwórek	• Powierzchnia wyremontowanych podwórek • Liczba osób korzystających z nowopowstałej przestrzeni • Liczba elementów małej architektury • Integracja społeczna	• Protokoły odbioru prac • Obserwacja uczestnicząca	Zarządcy poszczególnych podwórek
11.	"Zielono nam" - edukacja ekologiczna wśród dzieci i młodzieży	• Liczba nasadzonych drzew i krzewów • Liczba uczestników zajęć	• Protokoły z wykonanych prac Listy obecności zajęć	Urząd Miasta
12.	Rekreacyjne Centrum Miasta	• Powierzchnia zagospodarowanego obszaru	• Protokoły odbioru prac	OSiR
13.	Modernizacja i przebudowa Stadionu 1000-Lecia na potrzeby prowadzenia zawodów lekkoatletycznych	• Liczba zmodernizowanych obiektów	• Protokoły odbioru prac	OSiR
14.	Aktywnie i ciekawie z Turem na murawie	• Liczba uczestników zajęć sportowych • Liczba uczestników minimudialu	• Listy obecności	OSiR
15.	Rewitalizacja SP ZOZ w Turku	• Wzrost zadowolenia z jakości świadczonych usług	• Badanie ankietowe	SP ZOZ, Powiat Turecki
16.	Rewitalizacja nieruchomości przy ul Armii Krajowej 3 w Turku	• Liczba zmodernizowanych budynków • Liczba usług publicznych świadczonych w zmodernizowanym budynku	• Protokoły odbioru prac	Zarząd Powiatu Tureckiego, Powiat Turecki
17.	Rewitalizacja nieruchomości przy ulicy Kaliskiej 59 w Turku	• Liczba zmodernizowanych budynków • Wzrost zadowolenia z jakości świadczonych usług	• Protokoły odbioru prac • Badanie ankietowe	Urząd Miasta w Turku, Zarząd Powiatu Tureckiego / Powiat Turecki
18.	Rewitalizacja Liceum Ogólnokształcącego w Turku	• Liczba zmodernizowanych budynków	• Protokoły odbioru prac • Badanie ankietowe	Liceum Ogólnokształcące w Turku, Zarząd Powiatu Tureckiego/Powiat Turecki

Lp.	Nazwa projektu	Prognozowane rezultaty - wskaźnik	Sposób oceny	Źródło informacji
		Liczba korzystających z zagospodarowanej przestrzeni sportowo-rekreacyjnej		
19.	Rewitalizacja nieruchomości przy ul. Konińskiej 2 w Turku	Liczba zmodernizowanych budynków	Protokoły odbioru prac	Zarząd Powiatu Tureckiego / Powiat Turecki
20.	Rewitalizacja zabytkowego parku na "os. Awaryjnym"	Powierzchnia zrewitalizowanego parku	Protokoły odbioru prac	PGKiM
21.	Poprawa warunków mieszkalnych na "os. Awaryjnym"	Ograniczenie emisji CO₂ o 40%	Audyt energetyczny	PGKiM
22.	Rewitalizacja starej części strefy TSI	Powierzchnia uzbrojonych terenów	Protokoły odbioru prac	Urząd Miasta
23.	Szkolenia dla obecnych i przyszłych pracowników rewitalizowanej hali „Miranda” Spółka z o.o. w Turku	- Liczba uczestników kursów i warsztatów - Liczba osób, które nabyły nową wiedzę	- Listy obecności - Rejestr certyfikatów	"Miranda" Spółka Z.O.O z siedzibą w Turku
24.	Odbudowa hali produkcyjnej "Miranda" Spółka z o.o.	- Liczba zmodernizowanych budynków - Zwiększenie produkcji	- Protokół odbioru prac - Porównanie danych dotyczących wielkości produkcji, porównanie danych finansowych dotyczących zysków spółki	"Miranda" Spółka z o.o. z siedzibą w Turku

Źródło: opracowanie własne

Ustalono, że podstawowymi monitorowanymi (na etapie przyjęcia i aktualizacji) parametrami LPR będą:

- Liczba osób obszaru zdegradowanego i rewitalizacji,
- Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy ogółem (w %)
- Powierzchnia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji,
- Liczba podobszarów rewitalizacji,
- Lista projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w programie wraz z przewidywanymi nakładami finansowymi w poszczególnych latach i źródłami finansowania.

Planowane do wykorzystania wskaźniki służące monitorowaniu stopnia osiągnięcia celów tym samym skutków realizacji wdrażania programu rewitalizacji przedstawione zostały w poniższej tabeli.

TABELA 19. WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI (PODOBSZAR I)

Podobszar I			
Cel	Miara wskaźnika	Wartość bazowa (2015)	Wartość docelowa (2023)
Wysoki poziom integracji i aktywności lokalnej mieszkańców	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	172,53	155,28 (spadek o 10%)
	Liczba osób bezrobotnych ogółem na 1000 mieszkańców	39,44	35,50 (spadek o 10%)
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na liczbę bezrobotnych ogółem	0,48	0,46 (spadek o 5%)
	Liczba popełnionych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	7,98	7,18 (spadek o 10%)
Wzrost poziomu rozwoju gospodarczego obszaru	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	83,53	96,06 (wzrost o 15%)
	Liczba podmiotów gospodarczy założonych przez osoby młode, wchodzące na rynek pracy		ok. 30
Przyjazna i dostosowana do potrzeb mieszkańców przestrzeń obszaru	Powierzchnia zmodernizowanych i utworzonych przestrzeni publicznych, w tym miejsc spotkań		100 ha
	Długość zmodernizowanych dróg i chodników		10 km
Zwiększony poziom jakości życia mieszkańców	Liczba budynków generujących niską emisję	20	16 spadek o 20%
	Powierzchnia utworzonych i zmodernizowanych terenów zielonych		XXX ha

Źródło: opracowanie własne

TABELA 20. WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW PROGRAMU REWITALIZACJI (PODOBSZAR II)

Podobszar II			
Cel	Miara wskaźnika	Wartość bazowa (2015)	Wartość docelowa (2023)
Wysoki poziom aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	267,44	155,28 (spadek o 10%)
	Liczba osób bezrobotnych ogółem na 1000 mieszkańców	34,00	35,50 (spadek o 10%)
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na liczbę bezrobotnych ogółem	0,73	0,46 (spadek o 5%)
	Liczba popełnionych przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	5,67	7,18 (spadek o 10%)
Wzrost poziomu konkurencyjności gospodarczej obszaru	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	84,04	96,06 (wzrost o 15%)
	Liczba podmiotów gospodarczy założonych przez osoby młode, wchodzące na rynek pracy		ok. 5
Zwiększona dostępność i atrakcyjność przestrzenna obszaru	Powierzchnia zmodernizowanych i utworzonych przestrzeni publicznych, w tym miejsc spotkań		10 ha
	Długość zmodernizowanych dróg i chodników		3 km
Zwiększony poziom jakości życia mieszkańców	Powierzchnia utworzonych i zmodernizowanych terenów zielonych		XXX ha

Źródło: opracowanie własne

Monitoring realizacji poszczególnych projektów będzie odbywał się poprzez przygotowaną kartę monitoringu projektów nawiązującą swoją treścią do Formularza efektów monitorowania programów rewitalizacji – załącznika nr 4 Zasad Programowania i Wsparcia Rewitalizacji w ramach WRPO 2014-2024.

LP	NAZWA PROJEKTU REWITALIZACYJNEGO	STATUS*	ZAKŁADANE KOSZTY CAŁKOWITE (PLN)	PONIESIONE KOSZTY (PLN) ***	MONTAŻ FINANSOWY ***	OŚIĄGNIĘTE REZULTATY (dla projektów zrealizowanych)
1.						
2.						
3.						
4.						

* wszystkie projekty realizowane od początku wdrażania programu

** „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”

*** poniesione od początku realizacji projektu (łącznie dla danego projektu)

Zgodnie z Zasadami Programowania i Wsparcia Rewitalizacji w ramach WRPO 2014-2020 monitoring będzie prowadzony cyklicznie, w zakresie:

- Badania stopnia osiągnięcia celów programu, w odstępach dwuletnich,
- Monitorowania poziomu wdrażania PR w cyklach półrocznych (dwukrotnie w ciągu roku).

W celu najwyższej skuteczności monitoringu przewiduje się następujące kroki działań:

- 1) Przygotowanie danych do określenia wskaźnika przez wszystkich realizatorów projektów i przekazanie ich do Koordynatora ds. rewitalizacji wraz z informacją dotyczącą możliwych ryzyk oraz zmian mogących wpływać na realizację projektu.
- 2) Przygotowanie danych niezbędnych do określenia zmian, jakie nastąpiły na obszarze rewitalizacji w odniesieniu do wyznaczonych celów rewitalizacji przez poszczególne jednostki Miasta oraz instytucje prowadzące swoje statystyki jak np. Powiatowy Urząd Pracy.
- 3) Gromadzenie danych i ich weryfikacja przez Zespół ds. rewitalizacji.
- 4) Porównywanie wartości wskaźników z zakładanymi wartościami docelowymi (o ile zostały określone).
- 5) Przeprowadzenie badań ankietowych (o ile zajdzie taka konieczność).

12.2. Ewaluacja i aktualizacja

Proces ewaluacji będzie przebiegał w następujący sposób:

- 1) Opracowanie wniosków na podstawie wyników wskaźników monitoringu oraz badań opinii.
- 2) Opracowanie sprawozdania z realizacji PR wraz z rekomendacjami dotyczącymi aktualizacji PR.
- 3) Ewentualna weryfikacja i aktualizacja PR, w tym działań rewitalizacyjnych.

Zakłada się prowadzenie ewaluacji na dwóch poziomach:

- **Ewaluacja on-going**, czyli ewaluacja bieżąca prowadzona w sposób ciągły w trakcie zakładanej perspektywy czasowej na realizację PR. Skupia się ona doraźnych problemach i barierach we wdrażaniu programu.

W proces monitoringu zaangażowane będą poszczególne jednostki Urzędu Miasta, ale także realizatorzy poszczególnych projektów oraz instytucje prowadzące statystyki publiczne takie jak np. Powiatowy Urząd Pracy. Kluczową rolę w procesie monitorowania i ewaluacji będzie pełnił Zespół ds. rewitalizacji.

Każdy z podmiotów odpowiedzialnych za zbieranie i dostarczanie danych zobowiązany będzie do przesłania drogą elektroniczną informacji dot. realizacji projektu wraz z danymi dot. poziomu osiągniętych wskaźników.

Gromadzeniem i weryfikacją danych będzie zajmował się Zespół ds. rewitalizacji, który zostanie wyznaczony w strukturach Urzędu Miasta. Zadaniem zespołu będzie również ocena uzyskanych danych i sporządzenie sprawozdania z wnioskami z monitoringu wskaźników oraz badań opinii.

Cykliczne sprawozdania z realizacji działań w ramach Programu Rewitalizacji będą publikowane na stronie miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Co najmniej raz na 2 lata Program Rewitalizacji będzie weryfikowany i w razie potrzeby aktualizowany. Zaktualizowany Program będzie podlegał konsultacjom społecznym i po uwzględnieniu uwag z przeprowadzonego procesu zostanie on wdrożony w życie.

- **Ewaluacja ex-post**, czyli ewaluacja na zakończenie projektu. Jest to badanie społeczno-ekonomiczne oceniające znaczenie przeprowadzonej interwencji w zakresie realizacji potrzeb, na które miała odpowiadać.

W 2023 roku, po zakończeniu realizacji Programu Rewitalizacji zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post, która zbada długotrwałe efekty programu oraz ich trwałość. Sprawdzona zostanie skuteczność i efektywność interwencji. Ewaluacja ex -post oceni również na ile udało się osiągnąć założone cele. Wskaże również, w jaki sposób zaplanować kolejne działania rewitalizacyjne. Sprawozdanie z realizacji całego PR zostanie sporządzone nie później niż do 30 czerwca 2024 r. i zostanie opublikowane na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

13. Spis tabel

Tabela 1. Obszary (jednostki analityczne) wyznaczone względem ulic miasta Turku.....	15
Tabela 2. Zestawienie wskaźników wykorzystanych w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	19
Tabela 3. Wskaźnik sumaryczny dla poszczególnych zjawisk problemowych.....	22
Tabela 4. Stan kryzysowy/ brak dla obszaru rewitalizacji	26
Tabela 5. Skrócona analiza SWOT obszaru rewitalizacji	39
Tabela 6. Siatka celów i kierunków działań dla podobszaru I.....	42
Tabela 7. Siatka celów i kierunków działań dla podobszaru II	43
Tabela 8. Zestawienie podstawowych projektów rewitalizacyjnych.....	45
Tabela 9. Zestawienie projektów uzupełniających.....	63
Tabela 10. Macierz oddziaływania projektów podstawowych z poszczególnymi sferami	69
Tabela 11. Macierz oddziaływania projektów uzupełniających z poszczególnymi sferami	75
Tabela 12. Zestawienie najważniejszych projektów realizowanych w latach 2007-2013 przy wsparciu z funduszy unijnych w mieście Turek.....	78
Tabela 13. Zestawienie najważniejszych projektów realizowanych w latach 2007-2013 przy wsparciu z funduszy unijnych w mieście Turek.....	78
Tabela 14. Indykatywne ramy finansowe.....	81
Tabela 15. Harmonogram rzeczowo-finansowy.....	83
Tabela 16. Zestawienie kosztów na poszczególne lata	85
Tabela 17. Struktura zadań w systemie zarządzania Programem rewitalizacji	92
Tabela 18. Prognozowane rezultaty projektów wraz ze sposobem oceny.....	95
Tabela 19. Wskaźniki realizacji celów Programu rewitalizacji (podobszar I)	98
Tabela 20. Wskaźniki realizacji celów Programu rewitalizacji (podobszar II)	99

14. Spis rysunków

Rysunek 1. Sfery, w ramach których dokonano analizy sytuacji w mieście.....	14
Rysunek 2. Podział miasta Turku na obszary	17
Rysunek 3. Mapa zjawisk negatywnych – sumaryczny wskaźnik degradacji	25
Rysunek 4. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie miasta Turku	27
Rysunek 5. Mapa podobszaru I	28
Rysunek 6. Mapa podobszaru II	30
Rysunek 7. Struktura programowania rozwoju na obszarze rewitalizacji.....	41
Rysunek 8. Drabina partycypacji.....	87
Rysunek 9. Struktura zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji	91